

REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

GOVERNMENT GAZETTE

STAATSKOERANT

VAN DIE REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

Registered at the Post Office as a Newspaper

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

Vol. 402

CAPE TOWN, 18 DECEMBER 1998

KAAPSTAD, 18 DESEMBER 1998

No. 19614

OFFICE OF THE PRESIDENT

No. 1650.

18 December 1998

It is hereby notified that the President has assented to the following Act which is hereby published for general information:—

No. 117 of 1998: Local Government: Municipal Structures Act, 1998.

KANTOOR VAN DIE PRESIDENT

No. 1650.

18 Desember 1998

Hierby word bekend gemaak dat die President sy goedkeuring geheg het aan die onderstaande Wet wat hierby ter algemene inligting gepubliseer word:—

No. 117 van 1998: Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

GENERAL EXPLANATORY NOTE:

Words underlined with a solid line indicate insertions in existing enactments.

(English text signed by the President.)
(Assented to 11 December 1998.)

ACT

To provide for the establishment of municipalities in accordance with the requirements relating to categories and types of municipality; to establish criteria for determining the category of municipality to be established in an area; to define the types of municipality that may be established within each category; to provide for an appropriate division of functions and powers between categories of municipality; to regulate the internal systems, structures and office-bearers of municipalities; to provide for appropriate electoral systems; and to provide for matters in connection therewith.

PREAMBLE

Whereas the Constitution establishes local government as a distinctive sphere of government, interdependent, and interrelated with national and provincial spheres of government;

Whereas there is agreement on the fundamental importance of local government to democracy, development and nation-building in our country;

Whereas past policies have bequeathed a legacy of massive poverty, gross inequalities in municipal services, and disrupted spatial, social and economic environments in which our people continue to live and work;

Whereas there is fundamental agreement in our country on a vision of democratic and developmental local government, in which municipalities fulfil their constitutional obligations to ensure sustainable, effective and efficient municipal services, promote social and economic development, encourage a safe and healthy environment by working with communities in creating environments and human settlements in which all our people can lead uplifted and dignified lives;

Whereas municipalities across our country have been involved in a protracted, difficult and challenging transition process in which great strides have been made in democratising local government; and

Whereas municipalities now need to embark on the final phase in the local government transition process to be transformed in line with the vision of democratic and developmental local government;

BE IT THEREFORE ENACTED by the Parliament of the Republic of South Africa, as follows:—

ALGEMENE VERDUIDELIKENDE NOTA:

_____ Woorde met 'n volstreep daaronder, dui invoegings in bestaande verordeninge aan.

(Engelse teks deur die President geteken.)
(Goedgekeur op 11 Desember 1998.)

WET

Om voorsiening te maak vir die instelling van munisipaliteite ooreenkomstig die vereistes met betrekking tot kategorieë en soorte munisipaliteit; om maatstawwe in te stel vir die bepaling van die kategorie van munisipaliteit wat in 'n gebied ingestel moet word; om die soorte munisipaliteit wat ingestel kan word in elke kategorie te omskryf; om voorsiening te maak vir 'n gepaste verdeling van funksies en bevoegdhede tussen kategorieë munisipaliteit; om die interne stelsels, strukture en ampsbeksleërs van munisipaliteite te reguleer; om voorsiening te maak vir gepaste verkiesingstelsels; en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

AANHEF

Nademaal die Grondwet plaaslike regering instel as 'n kenmerkende regeringsfeer wat onderling afhanklik is, en onderling verbonde is aan die nasionale en provinsiale regeringsfeer;

Nademaal daar eenstemmigheid is oor die wesentlike belang van plaaslike regering vir die demokrasie, ontwikkeling en nasiebou in ons land;

Nademaal eertydse beleid 'n erfenis van omvangryke armoede, growwe ongelykhede in munisipale dienste, en ontwrigtende ruimtelike, sosiale en ekonomiese omgewings nagelaat het waarin ons mense voortgaan om in te leef en werk;

Nademaal daar wesentlike eenstemmigheid in ons land is oor 'n visie vir demokratiese en ontwikkelingsgerigte plaaslike regering waarin munisipaliteite hulle grondwetlike verpligtinge vervul om volgehoue, effektiewe en doeltreffende munisipale dienste te verseker, om sosiale en ekonomiese ontwikkeling te bevorder, en om 'n veilige en gesonde omgewing aan te moedig, deur met gemeenskappe saam te werk om omgewings en menslike nedersettings te skep waarin al ons mense opgehefte en waardige lewens kan lei.

Nademaal munisipaliteite regoor ons land betrokke is by 'n uitgerekte, moeilike en uitdagende oorgangsproses waarin groot vooruitgang in die verdemokratisering van plaaslike regering gemaak is; en

Nademaal munisipaliteite nou nodig het om die finale fase van die oorgangsproses vir plaaslike regering te onderneem om in lyn met die visie van demokratiese en ontwikkelingsgerigte plaaslike regering te verander;

WORD DAAR DAAROM BEPAAL deur die Parlement van die Republiek van Suid-Afrika, soos volg:—

TABLE OF CONTENTS**1. Definitions****CHAPTER 1****CATEGORIES AND TYPES OF MUNICIPALITY****Part 1: Categories of municipality 5**

- 2. Category A municipality
- 3. Category B and C municipalities
- 4. Criteria
- 5. Metropolitan areas
- 6. District management area 10

Part 2: Types of municipality

- 7. General
- 8. Types of category A municipalities
- 9. Types of category B municipalities
- 10. Types of category C municipalities 15
- 11. Determination of types

CHAPTER 2**ESTABLISHMENT OF MUNICIPALITIES**

- 12. Establishment
- 13. Guidelines for selecting types 20
- 14. Regulation of establishment
- 15. Review and rationalisation of by-laws
- 16. Amendment of section 12 notices
- 17. Repeal, amendment or replacement of section 12 notices

CHAPTER 3 25**MUNICIPAL COUNCILS****Part 1: Composition, membership, operation and dissolution**

- 18. Municipal councils
- 19. Municipal objectives
- 20. Number of councillors 30
- 21. Qualifications for councillors
- 22. Election of metro and local councils
- 23. Election and appointment of district councils
- 24. Term of councils
- 25. By-elections 35
- 26. Term of office of councillors
- 27. Vacation of office
- 28. Privileges and immunities
- 29. Meetings
- 30. Quorums and decisions 40
- 31. Business of councils
- 32. Delegations of powers and duties
- 33. Criteria for committees
- 34. Dissolution of councils
- 35. Caretaker provisions 45

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

INHOUDSOPGAWE**1. Woordomskrywing****HOOFSTUK 1****KATEGORIEË EN SOORTE MUNISIPALITEIT**5 **Deel 1: Kategorieë munisipaliteit**

- 2. Kategorie A munisipaliteit
- 3. Kategorie B en C munisipaliteite
- 4. Maatstawwe
- 5. Metropolitaanse gebiede
- 10 6. Distrik bestuursgebied

Deel 2: Soorte munisipaliteit

- 7. Algemeen
- 8. Soorte kategorie A munisipaliteite
- 9. Soorte kategorie B munisipaliteite
- 15 10. Soorte kategorie C munisipaliteite
- 11. Bepaling van soorte

HOOFSTUK 2**INSTELLING VAN MUNISIPALITEITE**

- 12. Instelling
- 20 13. Riglyne vir kies van soorte
- 14. Regulering van instelling
- 15. Hersiening en rasionalisering van verordeninge
- 16. Wysiging van artikel 12 kennisgewings
- 17. Herroeping, wysiging of vervanging van artikel 12 kennisgewings

25 **HOOFSTUK 3****MUNISIPALE RADE****Deel 1: Samestelling, lidmaatskap, werking en ontbinding**

- 18. Munisipale rade
- 19. Munisipale oogmerke
- 30 20. Getal raadslede
- 21. Kwalifikasies vir raadslede
- 22. Verkiesing van metro- en plaaslike rade
- 23. Verkiesing en aanstelling van distriksrade
- 24. Termyn van rade
- 35 25. Tussenverkiesings
- 26. Ampstermyn van raadslede
- 27. Ontruiming van amp
- 28. Voorregte en immunitete
- 29. Vergaderings
- 40 30. Kworums en besluite
- 31. Werksaamhede van rade
- 32. Delegasies van bevoegdhede en pligte
- 33. Riglyne vir komitees
- 34. Ontbinding van rade
- 45 35. Opsigtersreëlings

Part 2: Speakers of municipal councils

36. Election	
37. Functions	
38. Term of office	
39. Vacation of office	5
40. Removal from office	
41. Acting speakers	

CHAPTER 4**INTERNAL STRUCTURES AND FUNCTIONARIES****Part 1: Executive committees** 10

42. Establishment	
43. Composition	
44. Functions and powers	
45. Election of members	
46. Term of office	15
47. Vacancies	
48. Election of mayor	
49. Functions and powers of mayor	
50. Meetings	
51. Procedures	20
52. Quorum and decisions	
53. Removal from office	

Part 2: Executive mayors

54. Types to elect	
55. Election	25
56. Functions and powers	
57. Term	
58. Removal from office	
59. Vacation of office	
60. Mayoral committees	30

Part 3: Metropolitan subcouncils

61. Types to establish	
62. Establishment	
63. Composition	
64. Functions and powers	35
65. Chairpersons	
66. Term of office	
67. Vacancies	
68. Meetings	
69. Procedures	40
70. Quorum and decisions	
71. Committees	

Part 4: Ward committees

72. Municipalities which may have ward committees	
73. Establishment	45
74. Functions and powers	
75. Term of office	
76. Vacancies	
77. Remuneration	
78. Dissolution	50

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

Deel 2: Speakers van munisipale rade

- 36. Verkiesing
- 37. Funksies
- 38. Ampstermyn
- 5 39. Ontruiming van amp
- 40. Ontheffing van amp
- 41. Waarnemende speakers

HOOFSTUK 4**INTERNE STRUKTURE EN FUNKSIONARISSE****10 Deel 1: Uitvoerende komitees**

- 42. Instelling
- 43. Samestelling
- 44. Funksies en bevoegdhede
- 45. Verkiesing van lede
- 15 46. Ampstermyn
- 47. Vakatures
- 48. Verkiesing van burgemeesters
- 49. Funksies en bevoegdhede van burgemeesters
- 50. Vergaderings
- 20 51. Prosedures
- 52. Kworum en besluite
- 53. Ontheffing van amp

Deel 2: Uitvoerende burgemeesters

- 54. Soorte te verkies
- 25 55. Verkiesing
- 56. Funksies en bevoegdhede
- 57. Ampstermyn
- 58. Ontheffing van amp
- 59. Ontruiming van amp
- 30 60. Burgemeesterskomitees

Deel 3: Metropolitaanse subrade

- 61. Soorte in te stel
- 62. Instelling
- 63. Samestelling
- 35 64. Funksies en bevoegdhede
- 65. Voorsitters
- 66. Ampstermyn
- 67. Vakatures
- 68. Vergaderings
- 40 69. Prosedures
- 70. Kworum en besluite
- 71. Komitees

Deel 4: Wykskomitees

- 72. Munisipaliteite wat wykskomitees kan hê
- 45 73. Instelling
- 74. Funksies en bevoegdhede
- 75. Ampstermyn
- 76. Vakatures
- 77. Vergoeding
- 50 78. Ontbinding

**Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998**

Part 5: Other committees of municipal councils

79. Establishment
80. Committees to assist

Part 6: Participation of traditional leaders

81. Participation in councils 5

Part 7 Municipal managers

82. Appointment

CHAPTER 5

FUNCTIONS AND POWERS OF MUNICIPALITIES

83. General 10
84. Division of functions and powers
85. Adjustment of division of functions and powers
86. Resolution of disputes
87. Temporary allocation
88. Co-operation between councils 15
89. District management areas

CHAPTER 6

MISCELLANEOUS MATTERS

90. Cross-boundary municipalities
91. Exemptions from provisions of Act 20
92. Regulations
93. Application of this Act and transitional arrangements
94. Amendment of section 5 of Act 51 of 1996
95. Short title

SCHEDULE 1 25

**ELECTORAL SYSTEM FOR METRO AND LOCAL COUNCILS
AND IN SPARSELY POPULATED AREAS**

1. Definitions

Part 1: General

2. Delimitation of wards 30
3. Number of wards
4. Delimitation criteria
5. Publication
6. Electoral system for councils with wards
7. Electoral system for councils without wards 35

Part 2: Ward elections

8. Number of votes

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

Deel 5: Ander komitees van munisipale rade

79. Instelling

80. Komitees om by te staan

Deel 6: Deelname van tradisionele leiers

5 81. Deelname in rade

Deel 7: Munisipale bestuurders

82. Aanstelling

HOOFSTUK 5**FUNKSIES EN BEVOEGDHEDE VAN MUNISIPALITEITE**

10 83. Algemeen

84. Verdeling van funksies en bevoegdhede

85. Aanpassing van verdeling van funksies en bevoegdhede

86. Beslegting van geskille

87. Tydelike toewysing

15 88. Samewerking tussen rade

89. Distrik bestuursgebiede

HOOFSTUK 6**DIVERSE AANGELEENTHEDE**

90. Oor-grens munisipaliteite

20 91. Vrystellings van bepalinge van Wet

92. Regulasies

93. Toepassing van hierdie Wet en oorgangsreëlins

94. Wysiging van artikel 5 van Wet 51 van 1996

95. Kort titel

25

BYLAE 1**VERKIESINGSTELSEL VIR METRO- EN PLAASLIKE RADE**

1. Woordoms krywing

Deel 1: Algemeen

2. Afbakening van wyke

30 3. Getal wyke

4. Afbakeningsriglyne

5. Publikasie

6. Verkiesingstelsel vir rade met wyke

7. Verkiesingstelsel vir rade sonder wyke

35

Deel 2: Wyksverkie sings

8. Aantal stemme

Act No. 117, 1998 **LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,**
1998

Part 3: Proportional representation elections

9. Number of votes	
10. Submission of lists	
11. Party lists	
12. Quota	5
13. Allocating seats	
14. Uncontested elections	
15. Procedure if no party applications	
16. Excessive seats	
17. Insufficient party list	10
18. Filling of vacancies and changing order	

Part 4: Filling and amending party list

19. Causes of vacancies	
20. Filling of vacancies and changing order	

SCHEDULE 2 15

ELECTORAL SYSTEM FOR DISTRICT COUNCILS

1. Definitions

Part 1: Proportional elections

2. Electoral systems for party representatives	
3. Number of votes	20
4. Submission of lists	
5. Party lists	
6. Quota	
7. Allocating seats	
8. Uncontested elections	25
9. Procedure if no party applications	
10. Insufficient lists	
11. Filling of vacancies	
12. Causes of vacancies	
13. Filling of vacancies and changing order	30

Part 2: Allocation and election of representatives of local councils and district management areas to district councils

14. Manner of elections	
15. Award of seats	
16. Electing representatives to district councils	35
17. Candidates lists	
18. Number of votes	
19. Determining quota	
20. Allocating seats	
21. Selecting from lists	40
22. Insufficient lists	
23. Filling of vacancies	
24. Electing members representing district management areas	

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

Deel 3: Proporsionele verteenwoordiging-verkiesings

- 9. Aantal stemme
- 10. Voorlegging van lyste
- 11. Partylyste
- 5 12. Kwota
- 13. Toekenning van setels
- 14. Onbestrede verkiesings
- 15. Prosedure indien geen party aansoeke
- 16. Oortollige setels
- 10 17. Onvoldoende partylyste
- 18. Vulling van vakatures

Deel 4: Vulling en wysiging van partylyste

- 19. Oorsake vir vakatures
- 20. Vulling van vakatures en wysiging van volgorde

15 **BYLAE 2****VERKIESINGSTELSEL VIR DISTRIKSRAD****1. Woordoms krywing****Deel 1: Proporsionele verkiesings**

- 2. Verkiesingstelsel vir partyvertteenwoordigers
- 20 3. Aantal stemme
- 4. Voorlegging van lyste
- 5. Partylyste
- 6. Kwota
- 7. Toekenning van setels
- 25 8. Onbestrede verkiesings
- 9. Prosedure indien geen party aansoeke
- 10. Onvoldoende partylyste
- 11. Vulling van vakatures
- 12. Oorsake vir vakatures
- 30 13. Vulling van vakatures en wysiging van volgorde

**Deel 2: Toekenning en verkiesing van verteenwoordigers van plaaslike rade
en distrik bestuursgebiede op distriksrade**

- 14. Wyse van verkiesing
- 15. Toekenning van setels
- 35 16. Verkiesing van verteenwoordigers na distriksrade
- 17. Kandidaatlyste
- 18. Aantal stemme
- 19. Bepaling van kwota
- 20. Toekenning van setels
- 40 21. Selekttering van lyste
- 22. Onvoldoende lyste
- 23. Vulling van vakatures
- 24. Verkiesing van lede wat distrik bestuursgebiede verteenwoordig

SCHEDULE 3**ELECTION OF MUNICIPAL OFFICE-BEARERS**

1. Application	
2. Nominations	
3. Formal requirements	5
4. Announcement of candidates	
5. Single candidate	
6. Election procedure	
7. Elimination procedure	
8. Further meetings	10

SCHEDULE 4**METHOD OF ALLOCATING COUNCILLORS ELECTED FROM
PARTY LISTS TO METROPOLITAN SUBCOUNCILS**

1. Quota	
2. Allocating seats to parties	15
3. Designation of councillors	
4. Councillors to serve on one council only	
5. Vacancies	

SCHEDULE 5**CODE OF CONDUCT FOR COUNCILLORS 20****Preamble**

1. Definitions	
2. General conduct	
3. Attendance at meetings	
4. Sanctions for non-attendance	25
5. Disclosure of interest	
6. Personal gain	
7. Declaration of interest	
8. Full-time councillors	
9. Rewards, gifts and favours	30
10. Unauthorised disclosure of information	
11. Intervention in administration	
12. Council property	
13. Duty of chairperson	
14. Breaches of code	35
15. Application to traditional leaders	

SCHEDULE 6**IDENTIFICATION OF TRADITIONAL LEADERS FOR PURPOSES OF
SECTION 81**

1. Manner of identification	40
2. Guidelines for identification	

BYLAE 3**VERKIESING VAN MUNISIPALE AMPSBEKLEËRS**

1. Toepassing
2. Nominasies
- 5 3. Formele vereistes
4. Aankondiging van kandidate
5. Enkel kandidaat
6. Verkiessingsprosedure
7. Uitskakelingsprosedure
- 10 8. Verdere vergaderings

BYLAE 4**METODE VAN TOEDELING VAN RAADSLEDE VERKIES VANAF
PARTYLYSTE TOT METROPOLITAANSE SUBRADE**

1. Kwota
- 15 2. Toekening van setels aan partye
3. Benoeming van raadslede
4. Raadslede slegs op een raad te dien
5. Vakatures

BYLAE 5**20 GEDRAGSKODE VIR RAADSLEDE****Aanhef**

1. Woordomskrywing
2. Algemene gedrag
3. Bywoning van vergaderings
- 25 4. Sanksies vir nie-bywoning
5. Openbaarmaking van belange
6. Persoonlike gewin
7. Verklaring van belang
8. Voltydse raadslede
- 30 9. Belonings, geskenke en gunste
10. Ongemagtigde openbaarmaking van inligting
11. Inmenging in administrasie
12. Raadseiendom
13. Plig van voorsitter
- 35 14. Skending van kode
15. Toepassing op tradisionele leiers

BYLAE 6**IDENTIFISERING VAN TRADISIONELE LEIERS VIR DOELEINDES
VAN ARTIKEL 81**

- 40 1. Wyse van identifisering
2. Riglyne vir identifisering

DEFINITIONS

Definitions

1. In this Act, unless the context otherwise indicates—

- “**by-election**” means an election that is held between the regular elections called in terms of section 24; 5
- “**capacity**”, in relation to a municipality, includes the administrative and financial management capacity and infrastructure that enables a municipality to collect revenue and to govern on its own initiative the local government affairs of its community;
- “**category**”, in relation to municipalities, means a category A, B or C municipality envisaged in section 155(1) of the Constitution; 10
- “**councillor**” means a member of a municipal council;
- “**delegation**”, in relation to a duty, includes an instruction to perform the duty;
- “**Demarcation Act**” means the Local Government: Municipal Demarcation Act, 1998 (Act No. 27 of 1998);
- “**Demarcation Board**” means the Municipal Demarcation Board established by section 2 of the Demarcation Act; 15
- “**district council**” means the municipal council of a district municipality;
- “**district management area**” means a part of a district municipality which in terms of section 6 has no local municipality and is governed by that district municipality alone;
- “**district municipality**” means a municipality that has municipal executive and legislative authority in an area that includes more than one municipality, and which is described in section 155(1) of the Constitution as a category C municipality; 20
- “**election**”, in relation to a district council, means the election of the councillors referred to in section 23(1)(a) and (c);
- “**Electoral Act**” the Electoral Act, 1998 (Act No. 73 of 1998); 25
- “**Electoral Commission**” means the Electoral Commission established by section 181 of the Constitution;
- “**executive committee**” means an executive committee established in terms of section 43; 30
- “**executive mayor**” means an executive mayor elected in terms of section 55;
- “**existing municipality**” includes a municipality that existed when this Act took effect;
- “**integrated development plan**” means a plan aimed at the integrated development and management of a municipal area;
- “**local council**” means the municipal council of a local municipality;
- “**local municipality**” means a municipality that shares municipal executive and legislative authority in its area with a district municipality within whose area it falls, and which is described in section 155(1) of the Constitution as a category B municipality; 35
- “**MEC for local government**” means the member of the Executive Council of a province responsible for local government in the province;
- “**metro council**” means the municipal council of a metropolitan municipality; 40
- “**metropolitan municipality**” means a municipality that has exclusive executive and legislative authority in its area, and which is described in section 155(1) of the Constitution as a category A municipality;
- “**metropolitan subcouncil**” or “**subcouncil**” means a metropolitan subcouncil established in terms of section 62; 45
- “**Minister**” means the national Minister responsible for local government;
- “**municipal council**” or “**council**” means a municipal council referred to in section 157 of the Constitution;
- “**municipality**” includes a municipality referred to in section 155(6) of the Constitution; 50
- “**organised local government in the province**” means a provincial organisation recognised in terms of section 2(1)(b) of the Organised Local Government Act, 1997 (Act No. 52 of 1997);
- “**party**”, in relation to—
- (a) a metro or local council, means a party referred to in paragraph (a) or (b) of item 10 of Schedule 1; or
 - (b) a district council, means a party referred to in paragraph (a) or (b) of item 4 of Schedule 2;

WOORDOMSKRYWING

Woordomskrywing

1. In hierdie Wet, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

- “**Afbakeningsraad**” die Munisipale Afbakeningsraad ingestel deur artikel 2 van die Afbakeningswet;
- 5 “**Afbakeningswet**” die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Afbakening, 1998 (Wet No. 27 van 1998);
- “**bestaande munisipaliteit**” ook ’n munisipaliteit wat bestaan het by die inwerkingtreëding van hierdie Wet;
- 10 “**delegasie**” met betrekking tot ’n plig, ook ’n opdrag om die plig te verrig;
- “**distrik bestuursgebied**” ’n gedeelte van ’n distriksmunisipaliteit wat ingevolge artikel 6 geen plaaslike munisipaliteit het nie en wat deur daardie distriksmunisipaliteit alleen bestuur word.
- “**distriksmunisipaliteit**” ’n munisipaliteit wat munisipale uitvoerende en wetgewende
- 15 gesag het in ’n gebied wat meer as een munisipaliteit insluit, en wat in artikel 155(1) van die Grondwet beskryf word as ’n kategorie C munisipaliteit;
- “**distriksraad**” die munisipale raad van ’n distriksmunisipaliteit;
- “**geïntegreerde ontwikkelingsplan**” ’n plan wat as oogmerk het die geïntegreerde ontwikkeling en bestuur van ’n munisipale gebied;
- 20 “**georganiseerde plaaslike regering in die provinsie**” ’n provinsiale organisasie wat ingevolge artikel 2(1)(b) van die Wet op Georganiseerde Plaaslike Regering, 1997 (Wet No. 52 van 1997), erken is;
- “**kategorie**”, met betrekking tot munisipaliteite, ’n kategorie A, B of C munisipaliteit beoog in artikel 155(1) van die Grondwet;
- 25 “**kapasiteit**” met betrekking tot ’n munisipaliteit ook die administratiewe en finansiële bestuurskapasiteit en onderbou wat ’n munisipaliteit in staat stel om inkomste te vorder en op eie inisiatief die plaaslike regeringsaangeleenthede van sy gemeenskap te bestuur.
- “**Kieswet**” die Kieswet, 1998 (Wet No. 73 van 1998);
- 30 “**LUR vir plaaslike regering**” die lid van die Uitvoerende Raad van ’n provinsie verantwoordelik vir plaaslike regering in die provinsie;
- “**metropolitaanse munisipaliteit**” ’n munisipaliteit wat eksklusiewe uitvoerende en wetgewende gesag in sy gebied het, en wat in artikel 155(1) van die Grondwet beskryf word as ’n kategorie A munisipaliteit;
- 35 “**metropolitaanse subraad**” of “**subraad**” ’n metropolitaanse subraad ingevolge artikel 62 ingestel;
- “**metroraad**” die munisipale raad van ’n metropolitaanse munisipaliteit;
- “**Minister**” die nasionale Minister verantwoordelik vir plaaslike regering;
- “**munisipale raad**” of “**raad**” ’n munisipale raad waarna in artikel 157 van die
- 40 Grondwet verwys word;
- “**munisipaliteit**” ook ’n munisipaliteit waarna in artikel 155(6) van die Grondwet verwys word;
- “**party**”, met betrekking tot—
- (a) ’n metro- of plaaslike raad, ’n party bedoel in paragraaf (a) of (b) van item
- 45 10 van Bylae 1; of
- (b) ’n distriksraad, ’n party bedoel in paragraaf (a) of (b) van item 4 van Bylae 2;
- “**plaaslike munisipaliteit**” ’n munisipaliteit wat munisipale uitvoerende en wetgewende gesag in sy gebied deel met ’n distriksmunisipaliteit in wie se gebied hy geleë
- 50 is, en wat in artikel 155(1) van die Grondwet beskryf word as ’n kategorie B munisipaliteit;
- “**plaaslike raad**” die munisipale raad van ’n plaaslike munisipaliteit;
- “**raadslid**” ’n lid van ’n munisipale raad;
- “**SALGA**” die Suid-Afrikaanse Plaaslike Regeringsvereniging wat ingevolge artikel
- 55 2(1)(a) van die Wet op Georganiseerde Plaaslike Regering, 1997 (Wet No. 52 van 1997), erken is;
- “**soort**”, met betrekking tot munisipaliteite, ’n soort munisipaliteit beoog in artikel 155(2) van die Grondwet, en omskryf in Deel 2 van Hoofstuk 1 van hierdie Wet;
- “**speaker**” ’n raadslid wat ingevolge artikel 36 verkies is om die voorsitter van ’n
- 60 munisipale raad soos beoog in artikel 160(1)(b) van die Grondwet te wees;

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

“**prescribe**” means prescribe by regulation in terms of section 92;
 “**SALGA**” means the South African Local Government Association recognised in terms of section 2(1)(a) of the Organised Local Government Act, 1997 (Act No. 52 of 1997);
 “**speaker**” means a councillor elected in terms of section 36 to be the chairperson of a municipal council as envisaged in section 160(1)(b) of the Constitution; 5
 “**type**” in relation to municipalities, means a type of municipality envisaged in section 155(2) of the Constitution, and defined in Part 2 of Chapter 1 of this Act;
 “**ward**” means a ward mentioned in item 2 of Schedule 1;
 “**ward committee**” means a ward committee established in terms of section 73.

CHAPTER 1 10

CATEGORIES AND TYPES OF MUNICIPALITY

Part 1: Categories of municipality

Areas which must have category A municipalities

2. An area must have a single category A municipality if that area can reasonably be regarded as— 15
- (a) a conurbation featuring—
 - (i) areas of high population density;
 - (ii) an intense movement of people, goods, and services;
 - (iii) extensive development; and
 - (iv) multiple business districts and industrial areas; 20
 - (b) a centre of economic activity with a complex and diverse economy;
 - (c) a single area for which integrated development planning is desirable; and
 - (d) having strong interdependent social and economic linkages between its constituent units.

Areas which must have municipalities of both category C and B 25

3. An area that does not comply with the criteria set out in section 2 must have municipalities of both category C and category B.

Application of criteria

4. (1) The Minister must apply the criteria set out in section 2 and determine whether an area in terms of the criteria must have a single category A municipality or whether it must have municipalities of both category C and category B. 30

(2) The Minister may determine that an area must have a category A municipality only after consultation with the MEC for local government in the province concerned, the Demarcation Board, SALGA and organised local government in the province.

Declaration of metropolitan areas 35

5. (1) If the Minister determines that an area must have a single category A municipality, the Minister, by notice in the *Government Gazette*, must declare that area as a metropolitan area.

(2) When declaring an area as a metropolitan area the Minister designates the area by identifying the nodal points of the area but must leave the determination of the outer boundaries to the Demarcation Board. 40

Parts of category C areas in which category B municipalities not viable

6. (1) If a part of an area that in terms of section 3 must have municipalities of both category C and category B, is declared in terms of subsection (2) as a district management area, that part does not have a category B municipality. 45

“tussenverkiesing” ’n verkiesing wat gehou word tussen die gereelde verkiesings wat ingevolge artikel 24 uitgeskryf word;

“uitvoerende burgemeester” ’n uitvoerende burgemeester ingevolge artikel 55 verkies;

5 “uitvoerende komitee” ’n uitvoerende komitee ingevolge artikel 43 ingestel;

“verkiesing” met betrekking tot ’n distriksraad, die verkiesing van raadslede bedoel in artikel 23(1)(a) en (c);

“Verkiesingskommissie” die Verkiesingskommissie deur artikel 181 van die Grondwet ingestel;

10 “voorgeskryf” by regulasie ingevolge artikel 92 voorgeskryf;

“wyk” ’n wyk genoem in item 2 van Bylae 1;

“wykskomitee” ’n wykskomitee ingestel ingevolge artikel 73;

HOOFTUK 1

KATEGORIEË EN SOORTE MUNISIPALITEIT

15 *Deel 1: Kategorieë munisipaliteit*

Gebiede wat kategorie A munisipaliteite moet hê

2. ’n Gebied moet ’n enkele kategorie A munisipaliteit hê indien daardie gebied redelikerwys beskou kan word as—

(a) ’n gebied van verstedeliking wat ten minste—

20 (i) ’n hoë bevolkingdigtheid;

(ii) ’n grootskaalse beweging van mense, goedere, en dienste;

(iii) uitgebreide ontwikkeling; en

(iv) veelvuldige sakekerns en industriële gebiede, vertoon;

25 (b) ’n sentrum van ekonomiese bedrywighede met ’n komplekse en diverse ekonomie;

(c) ’n enkele gebied waarvoor geïntegreerde ontwikkelingsbeplanning wenslik is; en

30 (d) synde oor sterk onderlinge sosiale en ekonomiese bande tussen sy samestellende eenhede te beskik.

Gebiede wat munisipaliteite van beide kategorie C en B moet hê

3. ’n Gebied wat nie voldoen aan die maatstawwe in artikel 2 uiteengesit nie, moet munisipaliteite van beide kategorie C en kategorie B hê.

Toepassing van maatstawwe

35 4. (1) Die Minister moet die maatstawwe uiteengesit in artikel 2 toepas en bepaal of ’n gebied ingevolge dié maatstawwe ’n enkele kategorie A munisipaliteit moet hê en of dit munisipaliteite van beide kategorie C en kategorie B moet hê.

(2) Die Minister kan bepaal dat ’n gebied ’n kategorie A munisipaliteit moet hê, slegs na oorleg met die LUR vir plaaslike regering in die betrokke provinsie, die 40 Afbakeningsraad, SALGA en georganiseerde plaaslike regering in die provinsie.

Verklaring van metropolitaanse gebiede

5. (1) Indien die Minister bepaal dat ’n gebied ’n enkele kategorie A munisipaliteit moet hê, moet die Minister, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, daardie gebied as ’n metropolitaanse gebied verklaar.

45 (2) Wanneer ’n gebied as ’n metropolitaanse gebied verklaar word, wys die Minister die gebied aan deur die nodale punte van die gebied te identifiseer, maar moet die bepaling van die buitengrense aan die Afbakeningsraad oorgelaat word.

Gedeeltes van kategorie C gebiede waarin kategorie B munisipaliteite nie lewensvatbaar is nie

50 6. (1) Indien ’n gedeelte van ’n gebied wat ingevolge artikel 3 beide kategorie C en kategorie B munisipaliteite moet hê, ingevolge subartikel (2) as ’n distrik bestuursgebied verklaar word, het daardie gedeelte nie ’n kategorie B munisipaliteit nie.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

(2) The Minister, on the recommendation of the Demarcation Board and after consulting the MEC for local government in the province concerned, may declare a part of an area that must have municipalities of both category C and category B as a district management area if the establishment of a category B municipality in that part of the area will not be conducive to fulfilment of the objectives set out in section 24 of the Demarcation Act. 5

(3)(a) The Minister, on recommendation of the Demarcation Board and after consulting the MEC for local government in the province concerned, may by notice in the *Government Gazette* withdraw the declaration of an area as a district management area. 10

(b) When such declaration is withdrawn, the MEC for local government in the province concerned must, with effect from the date of the next election of municipal councils—

- (i) establish a municipality for that area in terms of section 12; or
- (ii) include that area into another local municipality in terms of section 16. 15

Part 2: Types of municipality

General

7. The different types of municipality that may be established within each category of municipality are defined in accordance with the following systems of municipal government or combinations of those systems, as set out in sections 8, 9 and 10: 20

- (a) Collective executive system which allows for the exercise of executive authority through an executive committee in which the executive leadership of the municipality is collectively vested.
- (b) Mayoral executive system which allows for the exercise of executive authority through an executive mayor in whom the executive leadership of the municipality is vested and who is assisted by a mayoral committee. 25
- (c) Plenary executive system which limits the exercise of executive authority to the municipal council itself.
- (d) Subcouncil participatory system which allows for delegated powers to be exercised by subcouncils established for parts of the municipality. 30
- (e) Ward participatory system which allows for matters of local concern to wards to be dealt with by committees established for wards.

Types of category A municipalities

8. There are the following types of category A municipalities:

- (a) a municipality with a collective executive system; 35
- (b) a municipality with a collective executive system combined with a subcouncil participatory system;
- (c) a municipality with a collective executive system combined with a ward participatory system;
- (d) a municipality with a collective executive system combined with both a subcouncil and a ward participatory system; 40
- (e) a municipality with a mayoral executive system;
- (f) a municipality with a mayoral executive system combined with a subcouncil participatory system;
- (g) a municipality with a mayoral executive system combined with a ward participatory system; and 45
- (h) a municipality with a mayoral executive system combined with both a subcouncil and a ward participatory system.

Types of category B municipalities

9. There are the following types of category B municipalities: 50

- (a) a municipality with a collective executive system;

(2) Die Minister kan, op aanbeveling van die Afbakeningsraad en na oorleg met die LUR vir plaaslike regering in die betrokke provinsie, 'n gedeelte van 'n gebied wat beide kategorie C en kategorie B munisipaliteite moet hê, as 'n distrik bestuursgebied verklaar indien die instelling van 'n kategorie B munisipaliteit in daardie gedeelte van die gebied nie bevorderlik vir die bereiking van die oogmerke uiteengesit in artikel 24 van die Afbakeningswet sal wees nie.

(3) (a) Die Minister kan, op aanbeveling van die Afbakeningsraad en na oorleg met die LUR vir plaaslike regering in die betrokke provinsie, by kennisgewing in die *Staatskoerant* die verklaring van 'n gebied as 'n distrik bestuursgebied terugtrek.

10 (b) Wanneer so 'n verklaring teruggetrek word, moet die LUR vir plaaslike regering in die betrokke provinsie, met ingang van die datum van die volgende verkiesing van munisipale rade-

- (i) 'n munisipaliteit in daardie gebied ingevolge artikel 12 instel; of
- 15 (ii) daardie gebied in 'n ander plaaslike munisipaliteit ingevolge artikel 16 insluit.

Deel 2: Soorte munisipaliteit

Algemeen

7. Die verskillende soorte munisipaliteite wat binne elke kategorie van munisipaliteit ingestel kan word, word ooreenkomstig die volgende stelsels van munisipale regering of kombinasies van daardie stelsels omskryf, soos in artikels 8, 9 en 10 uiteengesit:

- (a) Gesamentlike uitvoerende stelsel wat die uitoefening van uitvoerende gesag deur 'n uitvoerende komitee waarin the uitvoerende leierskap van die munisipaliteit gesamentlik berus, toelaat.
- 25 (b) Burgemeesters- uitvoerende stelsel wat die uitoefening van uitvoerende gesag deur 'n uitvoerende burgemeester in wie die uitvoerende leierskap van die munisipaliteit berus en wie deur 'n burgemeesterskomitee bygestaan word, toelaat.
- (c) Volle raad uitvoerende stelsel wat die uitoefening van uitvoerende gesag tot die munisipale raad self beperk.
- 30 (d) Subraad deelnemende stelsel wat gedelegeerde bevoedhede toelaat om deur subrade uitgeoefen te word wat vir gedeeltes van die munisipaliteit ingestel is.
- (e) Wyk deelnemende stelsel wat aangeleenthede van plaaslike belang vir wyke, toelaat om deur komitees mee gehandel te word wat vir wyke ingestel is.

35 Soorte kategorie A munisipaliteite

8. Daar is die volgende soorte kategorie A munisipaliteite:

- (a) 'n munisipaliteit met 'n gesamentlike uitvoerende stelsel;
- (b) 'n munisipaliteit met 'n gesamentlike uitvoerende stelsel wat met 'n subraad deelnemende stelsel gekombineer is;
- 40 (c) 'n munisipaliteit met 'n gesamentlike uitvoerende stelsel wat met 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is;
- (d) 'n munisipaliteit met 'n gesamentlike uitvoerende stelsel wat met beide 'n subraad en 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is;
- (e) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters-, uitvoerende stelsel;
- 45 (f) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters- uitvoerende stelsel wat met 'n subraad deelnemende stelsel gekombineer is;
- (g) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters- uitvoerende stelsel wat met 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is; en
- 50 (h) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters- uitvoerende stelsel wat met beide 'n subraad en 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is.

Soorte kategorie B munisipaliteite

9. Daar is die volgende soorte kategorie B munisipaliteite:

- (a) 'n munisipaliteit met 'n gesamentlike uitvoerende stelsel;

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (b) a municipality with a collective executive system combined with a ward participatory system;
- (c) a municipality with a mayoral executive system;
- (d) a municipality with a mayoral executive system combined with a ward participatory system; 5
- (e) a municipality with a plenary executive system; and
- (f) a municipality with a plenary executive system combined with a ward participatory system.

Types of category C municipalities

10. There are the following types of category C municipalities: 10
- (a) a municipality with a collective executive system;
 - (b) a municipality with a mayoral executive system; and
 - (c) a municipality with a plenary executive system.

Determination of types for provinces

11. Provincial legislation must determine for each category of municipality the different types of municipality that may be established in that category in the province. 15

CHAPTER 2

ESTABLISHMENT OF MUNICIPALITIES

MECs to establish municipalities

12. (1) The MEC for local government in a province, by notice in the *Provincial Gazette*, must establish a municipality in each municipal area which the Demarcation Board demarcates in the province in terms of the Demarcation Act. 20
- (2) The establishment of a municipality.
- (a) must be consistent with the provisions of this Act; and
 - (b) takes effect at the commencement of the first election of the council of that municipality. 25
- (3) The notice establishing the municipality must specify—
- (a) the category of municipality that is established;
 - (b) the type of municipality that is established;
 - (c) the boundaries of the municipal area; 30
 - (d) the name of the municipality;
 - (e) the number of councillors as determined in terms of section 20;
 - (f) which councillors of the municipality (if any) may be designated as full-time in terms of section 18(4);
 - (g) any adjustments in the division of functions and powers in terms of section 85 affecting the municipality; 35
 - (h) any provisions of this Act from which the municipality has been exempted in terms of section 91; and
 - (i) any other relevant detail.
- (4) The MEC for local government must— 40
- (a) at the commencement of the process to establish a municipality, give written notice of the proposed establishment to organised local government in the province and any existing municipalities that may be affected by the establishment of the municipality;
 - (b) before publishing a notice in terms of this section, consult— 45
 - (i) organised local government in the province; and
 - (ii) the existing municipalities affected by the proposed establishment; and
 - (c) after such consultation publish particulars of the proposed notice for public comment.

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

- (b) 'n munisipaliteit met 'n gesamentlike uitvoerende stelsel wat met 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is;
- (c) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters- uitvoerende stelsel;
- (d) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters- uitvoerende stelsel wat met 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is;
- (e) 'n munisipaliteit met 'n volle raad uitvoerende stelsel; en
- (f) 'n munisipaliteit met 'n volle raad uitvoerende stelsel wat met 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is.

Soorte kategorie C munisipaliteite

- 10 **10.** Daar is die volgende soorte kategorie C munisipaliteite:

- (a) 'n munisipaliteit met 'n gesamentlike uitvoerende stelsel;
- (b) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters- uitvoerende stelsel;
- (c) 'n munisipaliteit met 'n volle raad uitvoerende stelsel.

Bepaling van soorte vir provinsies

- 15 **11.** Provinsiale wetgewing moet vir elke kategorie van munisipaliteit die verskillende soorte munisipaliteite bepaal wat in daardie kategorie in die provinsie ingestel kan word.

HOOFSTUK 2**INSTELLING VAN MUNISIPALITEITE****20 LUR'e moet munisipaliteite instel**

- 12.** (1) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie moet by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant* 'n munisipaliteit instel in elke munisipale gebied wat die Afbakeningsraad in die provinsie ingevolge die Afbakeningswet afbaken.
- (2) Die instelling van 'n munisipaliteit—
- (a) moet bestaanbaar wees met die bepalings van hierdie Wet; en
 - (b) tree in werking met die aanvang van die eerste verkiesing van die raad van daardie munisipaliteit.
- (3) Die kennisgewing wat die munisipaliteit instel, moet die volgende spesifiseer—
- (a) die kategorie munisipaliteit wat ingestel word;
 - (b) die soort munisipaliteit wat ingestel word;
 - (c) die grense van die munisipale gebied;
 - (d) die naam van die munisipaliteit;
 - (e) die getal raadslede soos ingevolge artikel 20 bepaal;
 - (f) welke raadslede van die munisipaliteit (indien enige) as voltyds ingevolge artikel 18(4) aangewys kan word;
 - (g) enige aanpassings in die verdeling van funksies en bevoegdhede ingevolge artikel 85 rakende die munisipaliteit;
 - (h) enige bepalings van hierdie Wet waarvan die munisipaliteit ingevolge artikel 91 vrygestel is; en
 - (i) enige ander tersaaklike besonderhede.
- (4) Die LUR vir plaaslike regering moet—
- (a) by die aanvang van die proses om 'n munisipaliteit in te stel, skriftelik kennis van die voorgenome instelling gee aan georganiseerde plaaslike regering in die provinsie en enige bestaande munisipaliteite wat deur die instelling van die munisipaliteit geraak mag word;
 - (b) alvorens 'n kennisgewing ingevolge hierdie artikel gepubliseer word, oorleg pleeg met—
 - (i) georganiseerde plaaslike regering in die provinsie; en
 - (ii) die bestaande munisipaliteite wat deur die voorgenome instelling geraak word.
 - (c) na sodanige oorleg, besonderhede van die voorgenome kennisgewing vir openbare kommentaar publiseer.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

Guidelines for selecting types

13. (1) The Minister, by notice in the *Government Gazette*, may determine guidelines to assist MECs for local government to decide which type of municipality would be appropriate for a particular area.

(2) An MEC for local government must take these guidelines into account when establishing a municipality in terms of section 12 or changing the type of a municipality in terms of section 16(1)(a).

Regulation of effects of establishment of municipality on existing municipalities

14. (1) The establishment of a municipality in terms of section 12 in the area of an existing municipality supersedes the existing municipality in that area, and the new municipality becomes its successor in law with regard to that area.

(2) If subsection (1) is applicable, the section 12 notice must—

- (a) provide for the disestablishment of the existing municipality or, if only part of the existing municipality's area is affected, the disestablishment of the existing municipality in the affected area; and
- (b) regulate the legal, practical and other consequences of the total or partial disestablishment of the existing municipality, including—
 - (i) the vacation of office by councillors of the existing municipality;
 - (ii) the transfer of staff from the existing municipality to the superseding municipality;
 - (iii) the transfer of assets, liabilities and administrative and other records from the existing municipality to the superseding municipality, taking into account the interests of creditors of the existing municipality; and
 - (iv) the continued application of any by-laws, regulations and resolutions of the existing municipality to or in that area, and the extent of such application.

(3) The transfer of staff in terms of a section 12 notice must take place in accordance with the Labour Relations Act, 1995 (Act No. 66 of 1995).

(4) (a) On production of a certificate by a municipality that any asset registered in a deeds registry was transferred to it in terms of a section 12 notice, a registrar of deeds must make such entries or endorsements in or on any relevant register, title deed or other document to register that asset in the name of that municipality.

(b) No duty, fee or other charge is payable for a registration in terms of paragraph (a).

(5) The MEC for local government in a province, by notice in the *Provincial Gazette*, may make provision for transitional measures to facilitate the disestablishment of an existing municipality and the establishment of a new municipality. The MEC must consult the existing municipality before publishing the notice.

Review and rationalisation of existing municipal by-laws

15. If an existing municipality is wholly or partially superseded by another municipality in terms of section 14(1), the by-laws, regulations and resolutions (including standing delegations) of the existing municipality, to the extent that they continue to apply in the area or part of the area of the superseding municipality as provided for in section 14(2)(b)(iv), must be reviewed and, where necessary, rationalised by the superseding municipality.

Amendment of section 12 notices

16. (1) The MEC for local government in a province, by notice in the *Provincial Gazette*, may amend a section 12 notice—

- (a) to change the municipality from its existing type to another type;
- (b) to alter the name of the municipality;

Riglyne vir kies van soorte

13. (1) Die Minister kan, by kennisgewing in die *Staatskoerant*, riglyne bepaal om LUR'e vir plaaslike regering te help om te besluit watter soort munisipaliteit vir 'n bepaalde gebied toepaslik sal wees.

- 5 (2) 'n LUR vir plaaslike regering moet hierdie riglyne in aanmerking neem wanneer 'n munisipaliteit ingevolge artikel 12 ingestel word of die soort munisipaliteit ingevolge artikel 16(1)(a) verander word.

Regulering van uitwerking van instelling van munisipaliteit op bestaande munisipaliteite

- 10 14. (1) Die instelling van 'n munisipaliteit ingevolge artikel 12 in die gebied van 'n bestaande munisipaliteit, vervang die bestaande munisipaliteit in daardie gebied, en die nuwe munisipaliteit word sy regsopvolger met betrekking tot daardie gebied.

(2) Indien subartikel (1) van toepassing is, moet die artikel 12 kennisgewing—

- 15 (a) voorsiening maak vir die afskaffing van die bestaande munisipaliteit, of indien slegs 'n gedeelte van die bestaande munisipaliteit se gebied geraak word, die afskaffing van die bestaande munisipaliteit in die geaffekteerde gebied; en
- (b) die wetlike, praktiese en ander gevolge van die algehele of gedeeltelike afskaffing van die bestaande munisipaliteit reguleer, met inbegrip van—
- 20 (i) die ontruiming van amp deur raadslede van die bestaande munisipaliteit;
- (ii) die oorplasing van personeel vanaf die bestaande munisipaliteit na die vervangende munisipaliteit;
- (iii) die oorplasing van bates, laste en administratiewe en ander rekords vanaf die bestaande munisipaliteit na die vervangende munisipaliteit met inagneming van die belange van skuldeisers van die bestaande munisipaliteit; en
- 25 (iv) die voortgesette toepassing van enige verordeninge, regulasies en besluite van die bestaande munisipaliteit op of in daardie gebied, en die bestek van sodanige toepassing.

- 30 (3) Die oorplasing van personeel ingevolge 'n artikel 12 kennisgewing moet geskied ooreenkomstig die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1995 (Wet No. 66 van 1995).

- (4) (a) By voorlegging van 'n sertifikaat deur 'n munisipaliteit dat enige bate wat in 'n aktekantoor geregistreer is aan hom ingevolge 'n artikel 12 kennisgewing oorgedra is, moet 'n registrateur van aktes sodanige inskrywings of endossemente in of op enige
- 35 betrokke register, titelakte of ander dokument maak om daardie bate in die naam van daardie munisipaliteit te registreer.

(b) Geen reg, fooi of ander heffing is betaalbaar vir 'n registrasie ingevolge paragraaf (a) nie.

- (5) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie kan, by kennisgewing in die
- 40 *Provinsiale Koerant*, voorsiening maak vir oorgangsreëlins om die afskaffing van 'n bestaande munisipaliteit en die instelling van 'n nuwe munisipaliteit te vergemaklik. Die LUR moet die bestaande munisipaliteit raadpleeg voordat die kennisgewing gepubliseer word.

Hersiening en rasionalisering van bestaande munisipale verordeninge

- 45 15. Indien 'n bestaande munisipaliteit in die geheel of gedeeltelik deur 'n ander munisipaliteit ingevolge artikel 14(1) vervang word, moet die verordeninge, regulasies en besluite (insluitende bestaande delegasies) van die bestaande munisipaliteit, in soverre hulle voortgaan om van toepassing te wees in die gebied of gedeelte van die gebied van die vervangende munisipaliteit soos beoog in artikel 14(2)(b)(iv), hersien
- 50 word en, waar nodig, deur die vervangende munisipaliteit gerasionaliseer word.

Wysiging van artikel 12 kennisgewings

16. (1) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie kan, by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant*, 'n artikel 12 kennisgewing wysig—

- (a) om die munisipaliteit te verander van sy bestaande soort na 'n ander soort;
- 55 (b) om die munisipaliteit se naam te verander;

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (c) subject to section 20, to alter the number of councillors, but only with effect from the next election of the municipal council;
- (d) to specify which councillors of the municipality (if any) may be designated as full-time in terms of section 18(4);
- (e) to give effect to any adjustments in the division of functions and powers in terms of section 85 which affect the municipality; 5
- (f) to specify any provisions of this Act from which the municipality has been exempted in terms of section 91;
- (g) to give effect to any change in boundaries; or
- (h) to further regulate the matters mentioned in section 14 after consulting all affected municipalities. 10

(2) Any amendment of a section 12 notice must be consistent with the provisions of this Act.

(3) The MEC for local government must—

- (a) at the commencement of the process to amend a section 12 notice, give written notice of the proposed amendment to organised local government in the province and any existing municipalities that may be affected by the amendment; 15
- (b) before publishing the amendment notice consult—
 - (i) organised local government in the province; and 20
 - (ii) the existing municipalities affected by the amendment; and
- (c) after such consultation publish particulars of the proposed notice for public comment. 20

Repeal, amendment or replacement of section 12 notices when boundaries are re-determined 25

17. (1) When the Demarcation Board in terms of the Demarcation Act re-determines a municipal boundary which affects the area of a municipality established in terms of section 12—

- (a) the provisions of sections 12 and 14 are applicable to the extent necessary to give effect to the re-determination; and 30
- (b) the MEC for local government in the province concerned must repeal, amend or replace the relevant section 12 notice as may be required in the circumstances.

(2) Before repealing, amending or replacing any notice in terms of subsection (1)(b), the MEC for local government must consult the affected municipalities. 35

(3) Any repeal, amendment or replacement of a section 12 notice takes effect on a date mentioned in the notice, but if the number of councillors is changed section 16(1)(c) applies.

CHAPTER 3

MUNICIPAL COUNCILS 40

Part 1: Composition, membership, operation and dissolution

Municipalities must have municipal councils

18. (1) Each municipality must have a municipal council.

(2) A municipal council must meet at least quarterly.

(3) A municipal council consists of a number of councillors determined by the MEC for local government in the province concerned by notice in the *Provincial Gazette*. 45

(4) A municipality has the power to designate councillors determined by the MEC for local government as full-time. An MEC's determination must be in accordance with a policy framework as may be determined by the Minister after consulting the MECs for local government. 50

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

- (c) behoudens artikel 20, om die getal van die raadslede te wysig, maar slegs met ingang van die volgende verkiesing;
- (d) om te vermeld welke raadslede van die munisipaliteit (indien enige) as voltyds ingevolge artikel 18(4) aangewys kan word;
- 5 (e) om gevolg te gee aan enige aanpassings in die verdeling van funksies en bevoegdhede ingevolge artikel 85 wat die munisipaliteit raak;
- (f) om enige bepalings van hierdie Wet te spesifiseer waarvan die munisipaliteit ingevolge artikel 91 vrygestel is;
- (g) om gevolg te gee aan enige grens veranderinge; of
- 10 (h) om die aangeleenthede in artikel 14 genoem verder te reguleer nadat alle geaffekteerde munisipaliteite geraadpleeg is.
- (2) Enige wysiging van 'n artikel 12 kennisgewing moet bestaanbaar wees met die bepalings van hierdie Wet.
- (3) Die LUR vir plaaslike regering moet—
- 15 (a) by die aanvang van die proses om 'n artikel 12 kennisgewing te wysig, skriftelik kennis van die voorgenome wysiging gee aan georganiseerde plaaslike regering in die provinsie en enige bestaande munisipaliteite wat deur die wysiging geraak mag word;
- (b) alvorens die wysigingskennisgewing gepubliseer word, oorleg pleeg met—
- 20 (i) georganiseerde plaaslike regering in die provinsie; en
- (ii) die bestaande munisipaliteite wat deur die voorgenome instelling geraak word.
- (c) na sodanige oorleg, besonderhede van die voorgenome kennisgewing vir openbare kommentaar publiseer.

25 Herroeping, wysiging of vervanging van artikel 12 kennisgewings wanneer grense herbepaal word

17. (1) Wanneer die Afbakeningsraad ingevolge die Afbakeningswet 'n munisipale grens herbepaal wat die gebied van 'n munisipaliteit ingestel ingevolge artikel 12 raak—
- 30 (a) is die bepalings van artikels 12 en 14 van toepassing in die mate wat dit nodig is om gevolg aan die herbepaling te gee; en
- (b) moet die LUR vir plaaslike regering in die betrokke provinsie die toepaslike artikel 12 kennisgewing herroep, wysig of vervang, soos in die omstandighede nodig mag wees.
- 35 (2) Alvorens enige kennisgewing ingevolge subartikel (1)(b) herroep, gewysig of vervang word, moet die LUR vir plaaslike regering die geaffekteerde munisipaliteite raadpleeg.
- (3) 'n Herroeping, wysiging of vervanging van 'n artikel 12 kennisgewing tree in werking op 'n datum vermeld in die kennisgewing, maar indien die getal raadslede
- 40 verander word, is artikel 16(1)(c) van toepassing.

HOOFSTUK 3

MUNISIPALE RADE

Deel 1: Samestelling, lidmaatskap, werking en ontbinding

Munisipaliteite moet munisipale rade hê

- 45 **18.** (1) Elke munisipaliteit moet 'n munisipale raad hê.
- (2) 'n Munisipale raad moet ten minste kwartaalliks vergader.
- (3) 'n Munisipale raad bestaan uit 'n aantal raadslede deur die LUR vir plaaslike regering in die betrokke provinsie by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant* bepaal.
- (4) 'n Munisipaliteit het die bevoegdheid om raadslede wat deur die LUR vir
- 50 plaaslike regering bepaal word as voltyds aan te wys. 'n LUR se bepaling moet in ooreenstemming wees met 'n beleidsraamwerk soos deur die Minister na oorlegpleging met die LUR'e vir plaaslike regering bepaal mag word.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

Municipal objectives

19. (1) A municipal council must strive within its capacity to achieve the objectives set out in section 152 of the Constitution.

(2) A municipal council must annually review—

- (a) the needs of the community; 5
- (b) its priorities to meet those needs;
- (c) its processes for involving the community;
- (d) its organisational and delivery mechanisms for meeting the needs of the community; and
- (e) its overall performance in achieving the objectives referred to in subsection (1). 10

(3) A municipal council must develop mechanisms to consult the community and community organisations in performing its functions and exercising its powers.

Determination of number of councillors

20. (1) The number of councillors of a municipal council— 15

- (a) must be determined in accordance with a formula determined by the Minister by notice in the *Government Gazette*, which formula must be based on the number of voters registered on that municipality's segment of the national common voters roll;
- (b) may not be fewer than three or more than 90 councillors, if it is a local or district municipality; and 20
- (c) may not be more than 270 councillors, if it is a metropolitan municipality.

(2) Different formulae may be determined in terms of subsection (1)(a) for the different categories of municipalities.

(3) The MEC for local government in a province may deviate from the number of councillors determined for a municipality in terms of subsection (1) by— 25

- (a) increasing the number of councillors if extreme distances, a lack of effective communication in the municipality or other exceptional circumstances render it necessary; or
- (b) decreasing the number of councillors if it is necessary to achieve the most effective size for— 30
 - (i) active participation by all councillors at council meetings;
 - (ii) good and timely executive and legislative decisions;
 - (iii) responsiveness and accountability of councillors, taking into account the possible use of modern communication techniques and facilities; or 35
 - (iv) the optimum use of municipal funds for councillor allowances and administrative support facilities.

(4) A deviation in terms of subsection (3) may be no more than—

- (a) three of the number determined for the municipality in accordance with the subsection (1)(a) formula, if 30 or fewer councillors have been determined for the municipality in terms of the formula, provided that a council of fewer than seven may not be decreased; or 40
- (b) 10 per cent of the number determined for the municipality in accordance with the subsection (1)(a) formula, if more than 30 councillors have been determined for the municipality in terms of the formula. 45

(5) The number of councillors determined for a district municipality in terms of subsections (1) to (4) must be increased by any number of councillors required to give effect to item 15(3) of Schedule 2.

Qualifications for councillors

21. (1) Every citizen who is qualified to vote for a particular municipal council has the right— 50

- (a) to stand as a candidate in an election for that council, except a person disqualified in terms of section 158(1)(c) of the Constitution; and

Munisipale oogmerke

19. (1) 'n Munisipale raad moet daarna streef om binne sy finansiële en administratiewe vermoë die oogmerke in artikel 152 van die Grondwet uiteengesit, te verwesenlik.

5 (2) 'n Munisipale raad moet jaarliks—

- (a) die behoeftes van die gemeenskap;
- (b) sy prioriteite om daardie behoeftes te bevredig;
- (c) sy werkswyses om die gemeenskap te betrek;
- (d) sy organisatoriese en lewerings meganisme om die behoeftes van die
- 10 gemeenskap te bevredig; en
- (e) sy algehele prestasie ter bereiking van die oogmerke bedoel in subartikel (1), hersien.

(3) 'n Munisipale raad moet meganismes ontwikkel om die gemeenskap en gemeenskaps organisasies in die uitvoering van sy funksies en die uitoefening van sy

15 bevoegdhede te raadpleeg.

Bepaling van getal raadslede

20. (1) Die getal raadslede van 'n munisipale raad—

- (a) moet bepaal word ooreenkomstig 'n formule wat deur die Minister by kennisgewing in die *Staatskoerant* bepaal word, welke formule gebaseer moet word op die getal kiesers wat op daardie munisipaliteit se segment van die nasionale gemenskaplike kieserslys geregistreer is;
- (b) mag nie minder as drie of meer as 90 raadslede wees nie, indien dit 'n plaaslike of distriksmunisipaliteit is; en
- (c) mag nie meer as 270 raadslede wees nie, indien dit 'n metropolitaanse munisipaliteit is.

25 (2) Verskillende formules kan ingevolge subartikel (1)(a) vir die verskillende kategorieë munisipaliteite bepaal word.

(3) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie kan afwyk van die getal raadslede vir 'n munisipaliteit ingevolge subartikel (1) bepaal deur—

- 30 (a) die getal raadslede te vermeerder indien uitgestrekte afstande, 'n gebrek aan effektiewe kommunikasie in die munisipaliteit of ander uitsonderlike omstandighede dit nodig maak; of
- (b) die getal raadslede te verminder indien dit nodig is om die mees effektiewe grootte te verkry vir—
- 35 (i) aktiewe deelname deur alle raadslede by raadsvergaderings;
- (ii) goeie en tydige uitvoerende en wetgewende besluite;
- (iii) 'n responsiewe en verantwoordingspligtige ingesteldheid by raadslede, met inagneming van die moontlike gebruik van moderne kommunikasietegniese en fasiliteite; of
- 40 (iv) die optimale benutting van munisipale fondse vir toelaes van raadslede en administratiewe hulpmiddels.

(4) 'n Afwyking ingevolge subartikel (3) mag nie meer wees nie as—

- (a) drie van die getal wat vir die munisipaliteit ooreenkomstig die subartikel (1)(a) formule bepaal is, indien 30 of minder raadslede vir die munisipaliteit ingevolge die formule bepaal is, met dien verstande dat 'n raad van minder as sewe nie verminder mag word nie; of
- 45 (b) 10 persent van die getal wat vir die munisipaliteit ooreenkomstig die subartikel (1)(a) formule bepaal is indien meer as 30 raadslede ingevolge die formule vir die munisipaliteit bepaal is.

50 (5) Die getal raadslede wat vir 'n distriksmunisipaliteit ingevolge subartikels (1) tot (4) bepaal is, moet vermeerder word met 'n getal raadslede wat nodig is om aan item 15(3) van Bylae 2 gevolg te gee.

Kwalifikasies vir raadslede

21. (1) Elke burger wat kwalifiseer om te stem vir 'n bepaalde munisipale raad het

55 die reg—

- (a) om te staan as 'n kandidaat in 'n verkiesing vir daardie raad, behalwe 'n persoon wat ingevolge artikel 158(1)(c) van die Grondwet gediskwalifiseer is; en

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (b) if elected, to become and remain a councillor, except a person disqualified in terms of section 158(1)(a), (c), (d) or (e) of the Constitution.

(2) The MEC for local government in a province, by notice in the *Provincial Gazette*, may exempt a person from a disqualification mentioned in section 158(1)(a) of the Constitution to be a member of the municipal council concerned, but only when there is no substantial conflict of interest or any irreconcilable conflict between the duties of the person in the capacity as described in section 158(1)(a) of the Constitution and the person's mandate or duties as a member of the municipal council.

Election of metropolitan and local councils

22. (1) The council of a metropolitan or local municipality consists of councillors elected in accordance with Schedule 1—

- (a) by voters registered on that municipality's segment of the national common voters roll, to proportionally represent the parties that contested the election in that municipality; and
(b) by voters registered on that municipality's segment of the national common voters roll in the respective wards in that municipality, to directly represent the wards.

(2) The number of ward councillors in a metropolitan or local council referred to in subsection (1)(b) must be equal to 50 per cent of the number of councillors determined for the municipality in terms of section 20. If the number of councillors determined in terms of section 20 is an uneven number, the fraction must be rounded off upwards.

(3) The number of proportionally elected councillors in a metropolitan or local municipality referred to in subsection (1)(a) is determined by subtracting the number determined in terms of subsection (2) from the number of councillors determined for the municipality in terms of section 20.

(4) If a local municipality has no wards, all its councillors must be elected in accordance with subsection (1)(a). Local municipalities with fewer than seven members have no wards.

Election and appointment of district councils

23. (1) The council of a district municipality consists of—

- (a) councillors elected in accordance with Part 1 of Schedule 2 by voters registered on that municipality's segment of the national common voters roll, to proportionally represent the parties that contested the election in that district municipality;
(b) councillors appointed in accordance with Schedule 2 by the councils of the respective local municipalities within that district municipality, to directly represent those local municipalities; and
(c) if the district municipality has a district management area, councillors elected in accordance with Part 1 of Schedule 2 by voters registered on that district municipality's segment of the national common voters roll in that area, to proportionally represent the parties that contested the election in that area.

(2) The number of councillors representing local municipalities and district management areas in a district council referred to in subsection (1)(b) and (c) must be—

- (a) equal to 60 per cent (fractions to be disregarded) of the number of councillors determined for the municipality in terms of section 20 before any increase in terms of section 20(5), plus the increase; and
(b) allocated to the respective local councils and district management areas in accordance with Part 2 of Schedule 2.

(3) The number of proportionally elected councillors referred to in subsection (1)(a) is determined by subtracting the number determined in terms of subsection (2)(a) from the number of councillors determined for the municipality in terms of section 20, including any increase in terms of section 20(5).

(4) A local council must appoint its representatives to the district council within 14 days after the result of the election of the local council has been declared.

- (b) om, indien verkies, 'n raadslid te word en te bly, behalwe 'n persoon gediskwalifiseer ingevolge artikel 158(1)(a), (c), (d) of (e) van die Grondwet.
- (2) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie kan by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant* 'n persoon vrystel van 'n diskwalifikasie genoem in artikel 158(1)(a) van die Grondwet om 'n lid van die betrokke munisipale raad te wees, maar slegs indien daar geen wesentlike botsing van belange of 'n onversoembare botsing tussen die pligte van dié persoon in die hoedanigheid soos omskryf in artikel 158(1)(a) van die Grondwet en die persoon se mandaat of pligte as 'n lid van die munisipale raad is nie.

10 Verkiesing van metropolitaanse en plaaslike rade

22. (1) Die raad van 'n metropolitaanse of plaaslike munisipaliteit bestaan uit raadslede wat ooreenkomstig Bylae 1 verkies word—
- (a) deur kiesers geregistreer op daardie munisipaliteit se segment van die nasionale gemeenskaplike kieserslys om die partye wat die verkiesing in daardie munisipaliteit bestry proporsioneel te verteenwoordig; en
- (b) deur kiesers geregistreer in die onderskeie wyke in daardie munisipaliteit op daardie munisipaliteit se segment van die nasionale gemeenskaplike kieserslys om die wyke regstreeks te verteenwoordig.
- (2) Die getal wykraadslede in 'n metropolitaanse of plaaslike raad bedoel in subartikel (1)(b) moet gelyk wees aan 50 persent van die getal raadslede wat vir die munisipaliteit ingevolge artikel 20 bepaal is. Indien die getal raadslede wat ingevolge artikel 20 bepaal is 'n ongelyke getal is, moet die breukdeel opwaarts afgerond word.
- (3) Die getal proporsioneel verkose raadslede bedoel in subartikel (1)(a) in 'n metropolitaanse of plaaslike munisipaliteit, word bepaal deur die getal wat ingevolge subartikel (2) bepaal is, van die getal raadslede wat ingevolge artikel 20 vir die munisipaliteit bepaal is, af te trek.
- (4) Indien 'n plaaslike munisipaliteit geen wyke het nie, moet al sy raadslede ooreenkomstig subartikel (1)(a) verkies word. Plaaslike munisipaliteite met minder as sewe lede het geen wyke nie.

30 Verkiesing en aanstelling van distriksrade

23. (1) Die raad van 'n distriksmunisipaliteit bestaan uit—
- (a) raadslede wat ooreenkomstig Deel 1 van Bylae 2 verkies is deur kiesers geregistreer op daardie munisipaliteit se segment van die nasionale gemeenskaplike kieserslys om die partye wat die verkiesing in daardie distriksmunisipaliteit bestry proporsioneel te verteenwoordig;
- (b) raadslede wat ooreenkomstig Bylae 2 aangestel is deur die rade van die onderskeie plaaslike munisipaliteite binne daardie distriksmunisipaliteit om daardie plaaslike munisipaliteite direk te verteenwoordig; en
- (c) indien die distriksmunisipaliteit 'n distrik bestuursgebied het, raadslede wat ooreenkomstig Deel 1 van Bylae 2 verkies is deur kiesers geregistreer in daardie gebied op die distriksmunisipaliteit se segment van die nasionale gemeenskaplike kieserslys om die partye wat die verkiesing in daardie gebied bestry proporsioneel te verteenwoordig.
- (2) Die getal raadslede bedoel in subartikel (1)(b) en (c) wat plaaslike munisipaliteite en distrik bestuursgebiede op 'n distriksraad verteenwoordig, moet—
- (a) gelyk wees aan 60 persent (met verontagsaming van breukdele) van die getal raadslede wat, voor die vermeerdering ingevolge artikel 20(5), ingevolge artikel 20 bepaal is, plus die vermeerdering; en
- (b) ooreenkomstig Deel 2 van Bylae 2 aan die onderskeie plaaslike rade en distrik bestuursgebiede toegewys word.
- (3) Die getal proporsioneel verkose raadslede bedoel in subartikel (1)(a) word bepaal deur die getal wat ingevolge subartikel (2)(a) bepaal is, van die getal raadslede wat ingevolge artikel 20 vir die munisipaliteit bepaal is, insluitend enige vermeerdering ingevolge artikel 20(5), af te trek.
- (4) 'n Plaaslike raad moet sy verteenwoordigers op die distriksraad binne 14 dae nadat die uitslag van die verkiesing van die plaaslike raad aangekondig is, aanstel.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

Term of municipal councils

24. (1) The term of municipal councils is no more than five years as determined by the Minister by notice in the *Government Gazette*, calculated from the day following the date or dates set for the previous election of all municipal councils in terms of subsection (2).

(2) Whenever necessary, the Minister, after consulting the Electoral Commission, must, by notice in the *Government Gazette*, call and set a date or dates for an election of all municipal councils, which must be held within 90 days of the date of the expiry of the term of municipal councils. The notice may be published either before or after the term of municipal councils expires in terms of subsection (1).

By-elections

25. (1) A by-election must be held if—

- (a) the Electoral Commission does not declare the result of the election of a municipal council, or in a district management area, or in a ward, within the period specified in terms of the Electoral Act;
- (b) a court sets aside the election of a council, or in a district development area, or in a ward;
- (c) a council is dissolved; or
- (d) a vacancy in a ward occurs.

(2) If the election in a specific ward is the reason why the Electoral Commission does not declare the result of the election of a metro or local council, a by-election must be held in that ward only.

(3) The municipal manager of the municipality concerned, after consulting the Electoral Commission, must, by notice in a local newspaper, call and set a date or dates for the by-election, which must be held within 90 days of the date—

- (a) of the voting day or last voting day of the previous election, if subsection (1)(a) applies;
- (b) on which the election was set aside by the court, if subsection (1)(b) applies;
- (c) on which the council was dissolved, if subsection (1)(c) applies; or
- (d) on which the vacancy occurred, if subsection (1)(d) applies.

(4) If the municipal manager of the municipality concerned does not call and set a date or dates for a by-election within 14 days of the applicable date referred to in paragraph (a), (b), (c) or (d) of subsection (3), the MEC for local government in the province, after consulting the Electoral Commission, must, by notice in the *Provincial Gazette*, call and set a date or dates for the by-election, which must be held within 90 days of the applicable date.

(5) The term of a municipal council is not interrupted by a by-election.

(6) The municipal manager of a municipality may not call a by-election in terms of subsection (3) if—

- (a) the next election of all municipal councils must be held—
 - (i) within nine calendar months of the applicable date mentioned in paragraph (a), (b) or (c) of subsection (3); or
 - (ii) if it is a by-election in a ward, within six calendar months of the applicable date mentioned in paragraph (a), (b) or (d) of subsection (3); and
- (b) the MEC for local government in the province decides that the by-election must stand over until the next election of all municipal councils.

(7) A by-election in a ward does not affect the representation of parties by councillors elected from party lists.

Term of office of councillors

26. (1) A person—

- (a) is elected as a member of a municipal council for a period ending when the next council is declared elected; or

Termyn van munisipale rade

24. (1) Die termyn van munisipale rade is hoogstens vyf jaar, soos deur die Minister by kennisgewing in die *Staatskoerant* bepaal, bereken vanaf die dag wat volg op die datum of datums wat vir die vorige verkiesing van alle munisipale rade ingevolge subartikel (2) bepaal is.

(2) Wanneer nodig, moet die Minister, na oorleg met die Verkiesingskommissie, by kennisgewing in die *Staatskoerant* 'n verkiesing van alle munisipale rade uitskryf en datums vir die verkiesing bepaal, wat gehou moet word binne 90 dae vanaf die verstryking van die termyn van munisipale rade. Die kennisgewing kan of voor of na die verstryking van die termyn van munisipale rade ingevolge subartikel (1) gepubliseer word.

Tussenverkiesings

25. (1) 'n Tussenverkiesing moet gehou word indien—

- (a) die Verkiesingskommissie nie die uitslag van die verkiesing van 'n munisipale raad, of in 'n distrik bestuursgebied, of in 'n wyk, binne die tydperk vermeld ingevolge die Kieswet verklaar nie;
- (b) 'n hof die verkiesing van 'n raad, of in 'n distrik bestuursgebied, of in 'n wyk tersyde stel;
- (c) daardie raad ontbind word; of
- (d) 'n vakature in 'n wyk ontstaan.

(2) Indien die verkiesing in 'n bepaalde wyk die rede is waarom die Verkiesingskommissie nie die uitslag van die verkiesing van 'n metro- of plaaslike raad verklaar nie, moet 'n tussenverkiesing in daardie wyk alleen gehou word.

(3) Die munisipale bestuurder van die betrokke munisipaliteit moet, na oorleg met die Verkiesingskommissie, by kennisgewing in 'n plaaslike koerant, 'n tussenverkiesing uitskryf en die datum of datums vir die tussenverkiesing bepaal, wat gehou moet word binne 90 dae vanaf die datum—

- (a) van die stembdag of laaste stembdag van die vorige verkiesing, indien subartikel (1)(a) van toepassing is;
- (b) waarop die verkiesing deur die hof tersyde gestel is, indien subartikel (1)(b) van toepassing is;
- (c) waarop die raad ontbind is, indien subartikel (1)(c) van toepassing is; of
- (d) waarop die vature ontstaan het, indien subartikel (1)(d) van toepassing is.

(4) Indien die munisipale bestuurder van die betrokke munisipaliteit nie binne 14 dae vanaf die toepaslike datum bedoel in paragraaf (a), (b), (c) of (d) van subartikel (3) 'n tussenverkiesing uitskryf en die datum of datums vir die tussenverkiesing bepaal nie, moet die LUR vir plaaslike regering, na oorleg met die Verkiesingskommissie, by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant*, 'n tussenverkiesing uitskryf en die datum of datums vir die tussenverkiesing bepaal, wat gehou moet word binne 90 dae vanaf die toepaslike datum.

(5) 'n Munisipale raad se termyn word nie deur 'n tussenverkiesing onderbreek nie.

(6) Die munisipale bestuurder van 'n munisipaliteit mag nie 'n tussenverkiesing ingevolge subartikel (3) uitskryf nie indien—

- (a) die volgende verkiesing van alle metro- en plaaslike rade gehou moet word—
 - (i) binne nege kalender maande vanaf die toepaslike datum genoem in paragraaf (a), (b) of (c) van subartikel (3); of
 - (ii) indien dit 'n tussenverkiesing in 'n wyk is, binne ses kalender maande vanaf die toepaslike datum genoem in paragraaf (a), (b) (d) van subartikel (3); en

(b) die LUR vir plaaslike regering in die provinsie besluit dat die tussenverkiesing tot die volgende verkiesing van alle munisipale rade moet oorstaan.

(7) 'n Tussenverkiesing in 'n wyk affekteer nie die verteenwoordiging van partye deur raadslede wat vanaf partylyste verkies is nie.

Ampstermyn van raadslede

26. (1) 'n Persoon—

- (a) word as 'n lid van 'n munisipale raad verkies vir 'n tydperk eindigende wanneer die volgende raad as verkies verklaar word; of

**Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998**

(b) is appointed as a representative of a local council to a district council for a period ending when the next local council is declared elected.

(2) A person assumes office as a councillor when declared elected or when appointed, as the case may be.

Vacation of office

5

27. A councillor vacates office during a term of office if that councillor—

- (a) resigns in writing;
- (b) is no longer qualified to be a councillor;
- (c) was elected from a party list referred to in Schedule 1 or 2 and ceases to be a member of the relevant party; 10
- (d) contravenes a provision of the Code of Conduct for Councillors set out in Schedule 5 and is removed from office in terms of the Code;
- (e) is a representative of a local council in a district council and ceases to be a member of the local council which appointed that councillor to the district council or is replaced by the local council as its representative in the district council; or 15
- (f) was elected to represent a ward and who—
 - (i) used on the part of the ballot paper for wards the same distinguishing mark or symbol as a party which contested the election, and ceases to be a member of that party; or 20
 - (ii) did not use on the part of the ballot paper for wards the same distinguishing mark or symbol as a party which contested the election and becomes a member of a party.

Privileges and immunities

28. (1) Provincial legislation in terms of section 161 of the Constitution must provide at least— 25

- (a) that councillors have freedom of speech in a municipal council and in its committees, subject to the relevant council's rules and orders as envisaged in section 160(6) of the Constitution; and
- (b) that councillors are not liable to civil or criminal proceedings, arrest, imprisonment or damages for— 30
 - (i) anything that they have said in, produced before or submitted to the council or any of its committees; or
 - (ii) anything revealed as a result of anything that they have said in, produced before or submitted to the council or any of its committees. 35

(2) Until provincial legislation contemplated in subsection (1) has been enacted the privileges referred to in paragraphs (a) and (b) of subsection (1) will apply to all municipal councils in the province concerned.

Meetings of municipal councils

29.(1) The speaker of a municipal council decides when and where the council meets subject to section 18(2), but if a majority of the councillors requests the speaker in writing to convene a council meeting, the speaker must convene a meeting at a time set out in the request. 40

(2) The municipal manager of a municipality or, in the absence of the municipal manager, a person designated by the MEC for local government in the province, must call the first meeting of the council of that municipality within 14 days after the council has been declared elected or, if it is a district council, after all the members to be appointed by local councils, have been appointed. 45

Quorums and decisions

30. (1) A majority of the councillors must be present at a meeting of the council before a vote may be taken on any matter. 50

- (b) word aangestel as 'n verteenwoordiger van 'n plaaslike raad op 'n distriksraad, vir 'n tydperk wat eindig wanneer die volgende plaaslike raad as verkies verklaar word.
- (2) 'n Persoon aanvaar die amp as raadslid wanneer daardie persoon verkies of
5 aangestel word, na gelang van die geval.

Ontruiming van amp

27. 'n Raadslid ontruim die amp gedurende 'n ampstermyn indien daardie raadslid—
- (a) skriftelik bedank;
- (b) nie langer kwalifiseer om 'n raadslid te wees nie;
- 10 (c) verkies is vanaf 'n partylys in Bylae 1 of 2 bedoel en ophou om 'n lid van die betrokke party te wees;
- (d) 'n bepaling van die Gedragskode vir Raadslede in Bylae 5 uiteengesit, oortree en ingevolge daardie Kode van die amp onthef word; of
- 15 (e) 'n verteenwoordiger van 'n plaaslike raad op 'n distriksraad is en nie meer 'n lid van die plaaslike raad is wat daardie raadslid op die distriksraad aangestel het nie, of deur die plaaslike raad vervang word as sy verteenwoordiger op die distriksraad; of
- (f) verkies is om wyke te verteenwoordig en wat—
- 20 (i) op die gedeelte van die stembrief vir wyke dieselfde onderskeidende merk of simbool gebruik het as 'n party wat die verkiesing bestry het, en wat ophou om 'n lid van daardie party te wees; of
- (ii) nie op die gedeelte van die stembrief vir wyke dieselfde onderskeidende merk of simbool gebruik het nie as 'n party wat die verkiesing bestry het, en wat lid van daardie party word.

25 Voorregte en immuniteite

28. (1) Provinsiale wetgewing ingevolge artikel 161 van die Grondwet moet ten minste voorsiening maak—
- (a) dat raadslede, behoudens die betrokke raad se reëls en orders soos beoog in artikel 160(6) van die Grondwet, vryheid van spraak in 'n munisipale raad en
30 sy komitees het; en
- (b) dat raadslede nie blootgestel is nie aan siviele of strafregtelike verrigtinge, inhegtenisneming, gevangesetting of skadevergoeding weens—
- (i) enigiets wat hulle in of voor of aan die raad of enige van sy komitees gesê, blootgelê of voorgelê het; of
- 35 (ii) enigiets wat aan die lig gebring is as gevolg van enigiets wat hulle in of voor of aan die raad of enige van sy komitees gesê, blootgelê of voorgelê het.
- (2) Totdat provinsiale wetgewing in subartikel (1) beoog verorden word, is die voorregte bedoel in paragrawe (a) en (b) van subartikel (1) op alle munisipale rade in
40 die betrokke provinsie van toepassing.

Vergaderings van munisipale rade

29. (1) Die voorsitter van 'n munisipale raad besluit, behoudens artikel 18(2), wanneer en waar die raad vergader, maar indien 'n meerderheid van die raadslede die voorsitter skriftelik versoek om 'n raadsvergadering byeen te roep, moet die voorsitter
45 die vergadering byeenroep op 'n tyd in die versoek vermeld.
- (2) Die munisipale bestuurder van 'n munisipaliteit of, in die afwesigheid van die munisipale bestuurder, 'n persoon deur die LUR vir plaaslike regering in die provinsie aangewys, moet die eerste vergadering van daardie munisipaliteit binne 14 dae nadat die raad verkies verklaar is, of indien dit 'n distriksraad is, nadat al die lede wat deur
50 die plaaslike rade aangestel moet word aangestel is, belê.

Kworum en besluite

30. (1) 'n Meerderheid van die raadslede moet by 'n vergadering van die munisipale raad teenwoordig wees voordat daar oor enige aangeleentheid gestem kan word.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

(2) All questions concerning matters mentioned in section 160(2) of the Constitution are determined by a decision taken by a municipal council with a supporting vote of a majority of the councillors.

(3) All other questions before a municipal council are decided by a majority of the votes cast, subject to section 34. 5

(4) If on any question there is an equality of votes, the councillor presiding must exercise a casting vote in addition to that councillor's vote as a councillor.

(5) Before a municipal council takes a decision on any of the following matters it must first require its executive committee or executive mayor, if it has such a committee or mayor, to submit to it a report and recommendation on the matter— 10

- (a) any matter mentioned in section 160(2) of the Constitution;
- (b) the approval of an integrated development plan for the municipality, and any amendment to that plan; and
- (c) the appointment and conditions of service of the municipal manager and a head of a department of the municipality. 15

Business of municipal councils

31. (1) A municipal council must conduct its business in an open manner, and may close its sittings, or authorise its committees to close their sittings, only when it is reasonable and justifiable to do so in an open and democratic society and having regard to the nature of the business which is conducted. 20

(2) A municipal council may make by-laws prescribing rules and orders for—

- (a) its internal arrangements;
- (b) its business and proceedings; and
- (c) the establishment, composition, procedures, powers and functions of its committees. 25

Delegation to committees and other internal functionaries

32. (1) A municipal council must develop a system of delegation that will maximise administrative and operational efficiency and provide for adequate checks and balances, and, in accordance with that system may—

- (a) delegate appropriate powers, excluding a power mentioned in section 160(2) of the Constitution and the power to approve its integrated development plan, to its— 30
 - (i) executive committee, if it has an executive committee;
 - (ii) executive mayor, if it has an executive mayor;
 - (iii) metropolitan subcouncils, if it has such subcouncils; 35
 - (iv) ward committees, if it has ward committees;
 - (v) other committees or elected office-bearers; and
 - (vi) municipal manager or any of its other officials;
- (b) instruct any such committee or functionary to perform any of the council's duties; and 40
- (c) withdraw any delegation or instruction.

(2) A delegation or instruction in terms of subsection (1)—

- (a) must be in accordance with the Constitution and this Act;
- (b) must be in writing;
- (c) is subject to any limitations, conditions and directions the municipal council may impose; 45
- (d) may include the power to sub-delegate a delegated power;
- (e) does not divest the council of the responsibility concerning the exercise of the power or the performance of the duty; and
- (f) must be reviewed when a new council is elected or, if it is a district council, elected and appointed. 50

(3) The municipal council—

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

(2) Alle vrae oor aangeleenthede in artikel 160(2) van die Grondwet vermeld, word beslis deur 'n besluit van 'n munisipale raad aangeneem met 'n ondersteunende stem van 'n meerderheid van die raadslede.

(3) Alle ander vrae voor 'n munisipale raad word beslis deur 'n meerderheid van die 5 stemme wat uitgebring word, behoudens artikel 34.

(4) Indien oor enige vraag daar 'n staking van stemme is, moet die raadslid wat voorsit 'n beslissende stem, benewens daardie lid se stem as 'n raadslid, uitbring.

(5) Alvorens 'n munisipale raad 'n besluit oor enige van die volgende aangeleenthede neem, moet hy eers sy uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester, indien 10 hy so 'n komitee of burgemeester het, versoek om 'n verslag en aanbeveling oor die aangeleentheid aan hom voor te lê:

- (a) enige aangeleentheid genoem in artikel 160(2) van die Grondwet;
- (b) die goedkeuring van 'n geïntegreerde ontwikkelingsplan vir die munisipaliteit, en enige wysigings van daardie plan; en
- 15 (c) die aanstelling en diensvoorwaardes van die munisipale bestuurder en 'n hoof van 'n departement van die munisipaliteit.

Werkzaamhede van munisipale rade

31. (1) 'n Munisipale raad moet sy werkzaamhede op 'n oop wyse verrig, en kan sy sittings sluit of sy komitees magtig om hulle sittings te sluit slegs indien dit redelik en 20 geregverdig is om dit te doen in 'n oop en demokratiese samelewing, en met inagneming van die aard van die werkzaamhede wat verrig word.

(2) 'n Munisipale raad kan verordeninge uitvaardig wat reëls en orders voorskryf vir—

- (a) sy interne reëlings;
- 25 (b) sy werkzaamhede en verrigtinge; en
- (c) die instelling, samestelling, prosedures, bevoegdhede en funksies van sy komitees.

Delegasie aan komitees en ander interne funksionariese

32. (1) 'n Munisipale raad moet 'n stelsel van delegasie ontwikkel wat administratiewe en operasionele doeltreffendheid sal maksimiseer en vir voldoende wigte en 30 teenwigte voorsiening sal maak, en kan ooreenkomstig daardie stelsel—

- (a) toepaslike bevoegdhede, uitgesonderd 'n bevoegdheid vermeld in artikel 160(2) van die Grondwet en die bevoegdheid om sy geïntegreerde ontwikkelingsplan goed te keur, deleger aan sy—
- 35 (i) uitvoerende komitee, indien hy 'n uitvoerende komitee het;
- (ii) uitvoerende burgemeester, indien hy 'n uitvoerende burgemeester het;
- (iii) metropolitaanse subrade, indien hy sodanige subrade het;
- (iv) wykskomitees, indien hy wykskomitees het;
- (v) ander komitees of verkose ampsbekleërs; en
- 40 (vi) munisipale bestuurder of enige van sy ander beamptes;
- (b) so 'n komitee of funksionaris opdrag gee om enige van die raad se pligte uit te voer; en
- (c) enige delegasie of instruksie terugtrek.

(2) 'n Delegasie of instruksie ingevolge subartikel (1)—

- 45 (a) moet in ooreenstemming met die Grondwet en hierdie Wet wees;
- (b) moet skriftelik geskied;
- (c) is onderworpe aan enige beperkings, voorwaardes en voorskrifte wat die munisipale raad mag opleë;
- (d) kan die bevoegdheid insluit om 'n gedelegeerde bevoegdheid te subdeleger;
- 50 (e) ontdoen nie die raad van die verantwoordelikheid rakende die uitoefening van die bevoegdheid of die nakoming van die plig nie; en
- (f) moet hersien word wanneer 'n nuwe raad verkies word, of indien dit 'n distriksraad is verkies en aangestel word.

(3) Die munisipale raad kan—

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (a) in accordance with procedures in its rules and orders, may, or at the request in writing of at least one quarter of the councillors, must, review any decision taken by a committee or functionary in consequence of a delegation or instruction, and either confirm, vary or revoke the decision subject to any vested rights; and
- (b) may require its executive committee or executive mayor to co- ordinate or review any decision taken by a committee or functionary in consequence of a delegation or instruction.

Criteria for establishment of committees

33. A municipality may establish a committee provided for in this Act if—
- (a) the municipality is of a type that is empowered in terms of this Act to establish a committee of the desired kind;
 - (b) the establishment of the committee is necessary, taking into account—
 - (i) the extent of the functions and powers of the municipality;
 - (ii) the need for the delegation of those functions and powers in order to ensure efficiency and effectiveness in their performance; and
 - (iii) the financial and administrative resources of the municipality available to support the proposed committee; and
 - (c) in the case of the establishment of an executive committee, the municipality has more than nine councillors.

Dissolution of municipal councils

34. (1) A municipal council may dissolve itself at a meeting called specifically for this purpose, by adopting a resolution dissolving the council with a supporting vote of at least two thirds of the councillors.
- (2) A municipal council may dissolve itself only when two years have passed since the council was last elected.
- (3) The MEC for local government in a province, by notice in the *Provincial Gazette*, may dissolve a municipal council in the province if—
- (a) the Electoral Commission in terms of section 23(2)(a) of the Demarcation Act is of the view that a boundary determination affects the representation of voters in that council, and the remaining part of the existing term of municipal councils is more than one year; or
 - (b) an intervention in terms of section 139 of the Constitution has not resulted in the council being able to fulfil its obligations in terms of legislation.
- (4) The MEC for local government may dissolve a municipal council in terms of subsection (3)(b) only—
- (a) with the concurrence of the Minister; and
 - (b) after notice of that dissolution has been tabled in the National Council of Provinces and that Council has approved the dissolution.

Caretaker provisions

35. (1) If a municipal council is dissolved or does not have enough members to form a quorum for a meeting, the MEC for local government in the province must appoint one or more administrators to ensure the continued functioning of the municipality until a new municipal council is elected or until the council has sufficient members for a quorum.
- (2) When appointing one or more administrators the MEC for local government, by notice in the *Provincial Gazette*, must determine the functions and powers of the administrator or administrators.

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

- (a) ooreenkomstig prosedures in sy reëls en orders, en moet op skriftelike versoek van minstens een kwart van die raadslede, enige besluit hersien wat deur 'n komitee of funksionaris voortspruitend uit 'n delegasie of opdrag geneem is, en onderworpe aan enige gevestigde regte die besluit bevestig, wysig of intrek; en
- (b) van sy uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester vereis om enige besluit geneem deur 'n komitee of funksionaris voortspruitend uit 'n delegasie of opdrag, te koördineer of te hersien.

Riglyne vir instelling van komitees

- 10 33. 'n Munisipaliteit kan 'n komitee waarvoor in hierdie Wet voorsiening gemaak word, instel indien—
- (a) die munisipaliteit 'n soort is wat ingevolge hierdie Wet gemagtig word om 'n komitee van die verlangde soort in te stel;
- (b) die instelling van die komitee nodig is met inagneming van—
- 15 (i) die omvang van die funksies en bevoegdhede van die munisipaliteit;
- (ii) die nodigheid vir die delegasie van daardie funksies en bevoegdhede ten einde die doelmatigheid en doeltreffendheid van hul uitvoering te verseker; en
- 20 (iii) die beskikbare finansiële en administratiewe hulpbronne van die munisipaliteit om die voorgenome komitee te ondersteun; en
- (c) in die geval van die instelling van 'n uitvoerende komitee, die munisipaliteit meer as nege raadslede het.

Ontbinding van munisipale rade

- 25 34. (1) 'n Munisipale raad kan homself op 'n vergadering wat spesifiek vir hierdie doel belê is ontbind deur 'n besluit om die raad te ontbind met 'n ondersteunende stem van minstens twee derdes van die raadslede aan te neem.
- (2) 'n Munisipale raad kan homself ontbind slegs indien twee jaar verstryk het sedert die raad laas verkies is.
- (3) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie kan, by kennisgewing in die
- 30 *Provinsiale Koerant*, 'n munisipale raad in die provinsie ontbind indien—
- (a) die Verkiesingskommissie ingevolge artikel 23(2)(a) van die Afbakeningswet van mening is dat 'n grensbepaling die verteenwoordiging van kiesers in daardie raad raak, en die oorblywende gedeelte van die bestaande termyn van munisipale rade meer as een jaar is; of
- 35 (b) 'n ingryping ingevolge artikel 139 van die Grondwet nie tot gevolg het dat die raad sy verpligtinge ingevolge wetgewing nakom nie.
- (4) Die LUR vir plaaslike regering kan 'n munisipale raad ingevolge subartikel (3)(b) ontbind slegs—
- (a) met die instemming van die Minister; en
- 40 (b) nadat kennisgewing van daardie ontbinding in die Nasionale Raad van Provinsies ter tafel gelê is en daardie Raad die ontbinding goedgekeur het.

Opsigtersreëlings

35. (1) Indien 'n munisipale raad ontbind word of nie voldoende lede het om 'n kworum vir 'n vergadering te vorm nie, moet die LUR vir plaaslike regering in die
- 45 provinsie een of meer administrateurs aanstel om die voortgesette funksionering van die munisipaliteit te verseker totdat 'n nuwe munisipale raad verkies is of totdat die raad voldoende lede vir 'n kworum het.
- (2) Wanneer die LUR vir plaaslike regering een of meer administrateurs aanstel, moet die LUR, by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant*, die funksies en
- 50 bevoegdhede van die administrateur of administrateurs bepaal.

*Part 2: Speakers of municipal councils***Election of speakers**

36. (1) Each municipal council must have a chairperson who will be called the speaker.

(2) At its first sitting after its election, or when necessary to fill a vacancy, a municipal council must elect its speaker from among the councillors. 5

(3) The municipal manager of the municipality or, if the municipal manager is not available, a person designated by the MEC for local government in the province, presides over the election of a speaker.

(4) The procedure set out in Schedule 3 applies to the election of a speaker. 10

(5) A councillor may not hold office as speaker and mayor or executive mayor at the same time, but in a municipality of a type mentioned in section 9(e) or (f) or 10(c) the speaker must be called the mayor.

Functions of speakers

37. The speaker of a municipal council— 15

- (a) presides at meetings of the council;
- (b) performs the duties and exercises the powers delegated to the speaker in terms of section 32;
- (c) must ensure that the council meets at least quarterly;
- (d) must maintain order during meetings; 20
- (e) must ensure compliance in the council and council committees with the Code of Conduct set out in Schedule 5; and
- (f) must ensure that council meetings are conducted in accordance with the rules and orders of the council.

Term of office of speakers 25

38. The speaker of a municipal council is elected for a term ending, subject to section 39, when the next council is declared elected.

Vacation of office

39. The speaker of a municipal council vacates office during a term if that person— 30

- (a) resigns as speaker;
- (b) is removed from office; or
- (c) ceases to be a councillor.

Removal from office

40. A municipal council by resolution may remove its speaker from office. Prior notice of an intention to move a motion for the removal of the speaker must be given. 35

Acting speakers

41. If the speaker of a municipal council is absent or not available to perform the functions of speaker, or during a vacancy, the council must elect another councillor to act as speaker.

*Deel 2: Speakers van munisipale rade***Verkiesing van speakers**

36. (1) Elke munisipale raad moet 'n voorsitter hê wat die speaker genoem word.
(2) By die eerste sitting na sy verkiesing, of wanneer dit nodig is om 'n vakature te
5 vul, moet 'n munisipale raad uit sy geledere 'n speaker verkies.
(3) Die munisipale bestuurder van die munisipaliteit, of, indien die munisipale
bestuurder nie beskikbaar is nie, 'n persoon deur die LUR vir plaaslike regering
aangewys, sit voor by die verkiesing van 'n speaker.
(4) Die prosedure uiteengesit in Bylae 3 is op die verkiesing van 'n speaker van
10 toepassing.
(5) 'n Raadslid mag nie terselfdertyd die amp van speaker en burgemeester of
uitvoerende burgemeester beklee nie, maar in 'n munisipaliteit van 'n soort genoem in
artikel 9(e) of (f) of 10(c) word die speaker die burgemeester genoem.

Funksies van speakers

- 15 37. Die speaker van 'n munisipale raad—
(a) sit voor op vergaderings van die raad;
(b) voer die pligte uit en oefen die bevoegdhede uit wat aan die speaker
ingevolge artikel 32 gedelegeer is;
(c) moet verseker dat die raad ten minste kwartaalliks vergader;
20 (d) moet orde tydens vergaderings handhaaf;
(e) moet nakoming in die raad en raadskomitees van die Gedragskode in Bylae
5 uiteengesit, verseker; en
(f) moet toesien dat raadsvergaderings ooreenkomstig die reëls en orders van die
raad verloop.

25 Ampstermyn van speakers

38. Die speaker van 'n munisipale raad word verkies vir 'n termyn wat, behoudens
artikel 39, eindig wanneer die volgende raad verkies verklaar word.

Ontruiming van amp

39. Die speaker van 'n munisipale raad ontruim die amp gedurende 'n ampstermyn
30 indien daardie persoon—
(a) as speaker bedank;
(b) uit die amp onthef word; of
(c) ophou om 'n raadslid te wees.

Ontheffing van amp

- 35 40. 'n Munisipale raad kan by besluit die speaker van die amp onthef. Voorafgaande
kennisgewing van 'n voorneme om 'n mosie vir die ontheffing van die speaker voor te
stel, moet gegee word.

Waarnemende speakers

41. Indien die speaker van 'n munisipale raad afwesig is of nie beskikbaar is om die
40 pligte van speaker te verrig nie, of gedurende 'n vakature, moet die raad 'n ander
raadslid kies om as speaker waar te neem.

CHAPTER 4**INTERNAL STRUCTURES AND FUNCTIONARIES*****Part 1: Executive committees*****Only municipalities of certain types may establish executive committees**

42. (1) Only municipalities of the types mentioned in sections 8(a), (b), (c) and (d), 5
9(a) and (b) and 10(a) may establish an executive committee.

(2) If a municipality of a type referred to in subsection (1) chooses to establish an executive committee, the provisions of this Part apply.

Composition of executive committees

43. (1) If the council of a municipality establishes an executive committee, it must 10
elect a number of councillors necessary for effective and efficient government, provided that no more than 20 per cent of the councillors or 10 councillors, whichever is the least, are elected. An executive committee may not have less than three members.

(2) An executive committee must be composed in such a way that parties and interests represented in the municipal council are represented in the executive committee in 15
substantially the same proportion they are represented in the council.

(3) A municipal council may determine any alternative mechanism for the election of an executive committee, provided it complies with section 160(8) of the Constitution.

Functions and powers of executive committees

44. (1) An executive committee is— 20

- (a) the principal committee of the council of a municipality of a type that is entitled to establish an executive committee; and
- (b) the committee of a municipal council which receives reports from the other committees of the council and which must forward these reports together with its recommendations to the council when it cannot dispose of the matter in 25
terms of its delegated powers.

(2) The executive committee must—

- (a) identify the needs of the municipality;
- (b) review and evaluate those needs in order of priority;
- (c) recommend to the municipal council strategies, programmes and services to 30
address priority needs through the integrated development plan and estimates of revenue and expenditure, taking into account any applicable national and provincial development plans; and
- (d) recommend or determine the best methods, including partnership and other approaches, to deliver those strategies, programmes and services to the 35
maximum benefit of the community.

(3) The executive committee in performing its duties must—

- (a) identify and develop criteria in terms of which progress in the implementation of the strategies, programmes and services referred to in subsection (2)(c) can be evaluated, including key performance indicators which are specific to the 40
municipality and common to local government in general;
- (b) evaluate progress against the key performance indicators;
- (c) review the performance of the municipality in order to improve—
 - (i) the economy, efficiency and effectiveness of the municipality;
 - (ii) the efficiency of credit control and revenue and debt collection services; 45
and
 - (iii) the implementation of the municipality's by-laws;

HOOFTUK 4**INTERNE STRUKTURE EN FUNKSIONARISSE****Deel 1: Uitvoerende komitees****Slegs bepaalde soorte munisipaliteite kan uitvoerende komitees instel**

- 5 **42.** (1) Slegs die soorte munisipaliteite in artikels 8(a), (b), (c) en (d), 9(a) en (b) en 10(a) bedoel kan 'n uitvoerende komitee instel:

(2) Indien 'n munisipaliteit van 'n soort in 'n subartikel (1) bedoel, verkies 'n uitvoerende komitee in te stel, is die bepalings van hierdie Deel van toepassing.

Samestelling van uitvoerende komitees

- 10 **43.** (1) Indien die raad van 'n munisipaliteit 'n uitvoerende komitee instel, moet 'n getal raadslede verkies word wat nodig is vir effektiewe en doeltreffende bestuur, mits nie meer nie as 20 persent van die raadslede of 10 raadslede, wat ook al die minste is, verkies word. 'n Uitvoerende komitee mag nie minder as drie lede hê nie.

- (2) 'n Uitvoerende komitee moet op so 'n wyse saamgestel word dat partye en
15 belange wat in die munisipale raad verteenwoordig is, in die uitvoerende komitee verteenwoordig word in wesentlik dieselfde verhouding wat hulle in die raad verteenwoordig word.

(3) 'n Munisipale raad kan enige alternatiewe meganisme vir die verkiesing van 'n uitvoerende komitee bepaal, mits aan artikel 160(8) van die Grondwet voldoen word.

20 Funksies en bevoegdhede van uitvoerende komitees

- 44.** (1) 'n Uitvoerende komitee is—

- (a) die belangrikste komitee van die raad van 'n munisipaliteit van 'n soort wat
geregtig is om 'n uitvoerende komitee in te stel; en
(b) die komitee van 'n munisipale raad wat verslae van die ander komitees van
25 die raad ontvang en wat hierdie verslae saam met sy aanbevelings aan die raad moet stuur indien hy nie ingevolge gedelegeerde bevoegdhede die aangeleentheid kan afhandel nie.

- (2) Die uitvoerende komitee moet—

- (a) die behoeftes van die munisipaliteit identifiseer;
30 (b) daardie behoeftes in rangorde van voorkeur hersien en evalueer;
(c) by die munisipale raad strategieë, programme en dienste aanbeveel om voorkeurbehoeftes deur middel van die geïntegreerde ontwikkelingsplan en die beraming van inkomste en uitgawe te verwesenlik met inagneming van enige toepaslike nasionale en provinsiale ontwikkelingsplanne; en
35 (d) die beste metodes aanbeveel of bepaal, met inbegrip van samewerkings- en ander benaderings, om daardie strategieë, programme en dienste tot maksimum voordeel van die gemeenskap te verwesenlik.

- (3) Die uitvoerende komitee moet by die verrigting van sy funksies—

- (a) maatstawwe identifiseer en ontwikkel ingevolge waarvan vordering met die
40 implementering van die strategieë, programme en dienste vermeld in subartikel 2(c) geëvalueer kan word, met inbegrip van sleutel prestasie-aanwysers wat spesifiek tot die munisipaliteit en gemeen aan plaaslike regering in die algemeen is;

- (b) vordering teen sleutel prestasie-aanwysers meet;
45 (c) die prestasie van die munisipaliteit hersien ten einde—
(i) die ekonomie, doeltreffendheid en effektiwiteit van die munisipaliteit te verbeter;
(ii) die doeltreffendheid van kredietkontrole, en inkomste- en skuldinvoerdienste te verbeter;
50 (iii) die toepassing van die munisipaliteit se verordeninge te verbeter;

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (d) monitor the management of the municipality's administration in accordance with the policy directions of the municipal council;
- (e) oversee the provision of services to communities in the municipality in a sustainable manner;
- (f) perform such duties and exercise such powers as the council may delegate to it in terms of section 32; 5
- (g) annually report on the involvement of communities and community organisations in the affairs of the municipality; and
- (h) ensure that regard is given to public views and report on the effect of consultation on the decisions of the council. 10

(4) An executive committee must report to the municipal council on all decisions taken by the committee.

Election of members of executive committees

45. A municipal council must elect the members of its executive committee from among its members at a meeting that must be held— 15
- (a) within 14 days of the council's election; or
 - (b) if it is a district council, within 14 days after the last of the local councils has appointed its representatives to the district council.

Term of office of members

46. The members of an executive committee are elected for a term ending, subject to section 47, when the next municipal council is declared elected. 20

Vacancies

47. (1) A member of an executive committee vacates office during a term if that member—
- (a) resigns as a member of the executive committee; 25
 - (b) is removed from office as a member of the executive committee in terms of section 53; or
 - (c) ceases to be a councillor.
- (2) The filling of a vacancy in an executive committee is subject to section 43.

Election of mayors 30

48. (1) The municipal council must elect a member of its executive committee as the mayor and, if the MEC for local government in the province so approves, another member of the executive committee as the deputy mayor, of the municipality.
- (2) The election of a mayor and deputy mayor takes place when the executive committee is elected or when it is necessary to fill a vacancy. 35
- (3) The procedure set out in Schedule 3 applies to the election of a mayor and deputy mayor.
- (4) A mayor and deputy mayor is elected for the duration of that person's term as a member of the executive committee, but vacates office during a term if that person—
- (a) resigns as mayor or deputy mayor; 40
 - (b) is removed from office as a member of the executive committee in terms of section 53; or
 - (c) ceases to be a member of the executive committee.
- (5) No person may hold office as mayor or deputy mayor for more than two consecutive terms. If a person is elected to fill a vacancy in the office of mayor or deputy mayor, the period between that election and the next election of a mayor or deputy mayor is regarded as a term. 45
- (6) A mayor whose two consecutive terms have expired, may not immediately after the expiry be elected as deputy mayor.

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

- (d) die bestuur van die munisipaliteit se administrasie ooreenkomstig die beleidsvoorskrifte van die munisipale raad monitor;
 - (e) toesig hou oor die voorsiening van dienste op 'n volhoubare wyse aan gemeenskappe in die munisipaliteit;
 - 5 (f) die pligte verrig en bevoegdhede uitoefen wat die raad ingevolge artikel 32 aan hom kan delegeer;
 - (g) jaarliks verslag doen oor die betrokkenheid van gemeenskappe en gemeenskapsorganisasies in die sake van die munisipaliteit; en
 - 10 (h) verseker dat oorweging gegee word aan openbare sienswyses, en verslag doen oor die uitwerking van oorlegpleging op die besluite van die raad.
- (4) 'n Uitvoerende komitee moet aan die munisipale raad verslag doen oor alle besluite deur die komitee geneem.

Verkiesing van lede van uitvoerende komitees

- 15 **45.** 'n Munisipale raad moet die lede van die uitvoerende komitee uit sy geledere verkies op 'n vergadering wat gehou moet word—
- (a) binne 14 dae vanaf die raad se verkiesing; of
 - (b) indien dit 'n distriksraad is, binne 14 dae nadat die laaste van die plaaslike rade sy verteenwoordigers in die distriksraad aangestel het.

20 Ampstermyn van lede

46. Die lede van 'n uitvoerende komitee word verkies vir 'n termyn wat eindig, onderworpe aan artikel 47, wanneer die volgende munisipale raad as verkies verklaar word.

Vakatures

- 25 **47.** (1) 'n Lid van 'n uitvoerende komitee ontruim die amp gedurende 'n termyn indien daardie lid—
- (a) as 'n lid van die uitvoerende komitee bedank;
 - (b) ingevolge artikel 53 uit die amp as 'n lid van die uitvoerende komitee onthef word; of
 - 30 (c) ophou om 'n raadslid te wees.
- (2) Die vulling van 'n vakature in 'n uitvoerende komitee is onderworpe aan artikel 43.

Verkiesing van burgemeesters

- 35 **48.** (1) Die munisipale raad moet 'n lid van sy uitvoerende komitee as die burgemeester en indien die LUR vir plaaslike regering in die provinsie dit goedkeur, 'n ander lid van die uitvoerende komitee as onderburgemeester van die munisipaliteit verkies.
- (2) Die verkiesing van 'n burgemeester en onderburgemeester vind plaas sodra die uitvoerende komitee verkies is, of wanneer dit nodig is om 'n vakature te vul.
- 40 (3) Die prosedure uiteengesit in Bylae 3 is van toepassing op die verkiesing van 'n burgemeester en onderburgemeester.
- (4) 'n Burgemeester en onderburgemeester word verkies vir die duur van daardie persoon se termyn as 'n lid van die uitvoerende komitee, maar ontruim die amp gedurende 'n termyn indien daardie persoon—
- 45 (a) as burgemeester en onderburgemeester bedank;
- (b) ingevolge artikel 53 uit die amp as 'n lid van die uitvoerende komitee onthef word; of
- (c) ophou om 'n lid van die uitvoerende komitee te wees.
- (5) Geen persoon mag die amp van burgemeester of onderburgemeester beklee vir 50 meer as twee opeenvolgende termyne nie. Indien 'n persoon verkies word om 'n vakature in die amp van burgemeester of onderburgemeester te vul, word die tydperk tussen die verkiesing en die volgende verkiesing van 'n burgemeester en onderburgemeester as 'n termyn beskou.
- (6) 'n Burgemeester wie se twee opeenvolgende termyne verstryk het mag nie 55 dadelik na sodanige verstryking as onderburgemeester verkies word nie.

**Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998**

Functions and powers of mayors

49. (1) The mayor of a municipality—

- (a) presides at meetings of the executive committee; and
- (b) performs the duties, including any ceremonial functions, and exercises the powers delegated to the mayor by the municipal council or the executive committee. 5

(2) The deputy mayor exercises the powers and performs the duties of the mayor if the mayor is absent or not available or if the office of the mayor is vacant. The mayor may delegate duties to the deputy mayor.

Meetings of executive committees

10

50. (1) The mayor decides when and where the executive committee meets, but if a majority of the members requests the mayor in writing to convene a committee meeting, the mayor must convene a meeting at a time set out in the request.

(2) If both the mayor and the deputy mayor are absent from a meeting, and there is a quorum, the members present must elect another member to preside at the meeting. 15

Procedures of executive committees

51. An executive committee, by resolution taken with a supporting vote of a majority of its members, may determine its own procedures subject to any directions and the rules and orders of the municipal council.

Quorum and decisions

20

52. (1) A majority of the members of an executive committee constitutes a quorum for a meeting.

(2) A question before the committee is decided if there is agreement among at least the majority of the members present at the meeting.

(3) If on any question there is an equality of votes, the member presiding must exercise a casting vote in addition to that member's vote as a member. 25

Removal from office of executive committees

53. (1) A municipal council may, by resolution remove from office one or more or all the members of its executive committee. Prior notice of an intention to move a motion for the removal of members must be given. 30

(2) If all the members of an executive committee are removed, a new election of members and the mayor and, if the municipality has a deputy mayor, the deputy mayor, must be held in terms of sections 45 and 48, respectively.

(3) The election of a member or members of an executive committee following a removal from office in terms of this section, is subject to section 43. 35

Part 2: Executive mayors

Only municipalities of certain types may elect executive mayors

54. (1) Only municipalities of the types mentioned in sections 8(e), (f), (g) and (h), 9(c) and (d) and 10(b) may have an executive mayor.

(2) If a municipality of a type referred to in subsection (1) chooses to have an executive mayor, the provisions of this Part apply. 40

Election of executive mayors

55. (1) If a municipal council chooses to have an executive mayor it must elect an executive mayor and, if the MEC for local government in the province so approves, also an executive deputy mayor, from among its members at a meeting that must be held— 45

Funksies en bevoegdhede van burgemeesters

49. (1) Die burgemeester van 'n munisipaliteit—
 (a) sit voor op vergaderings van die uitvoerende komitee; en
 (b) verrig die pligte, met inbegrip van seremoniële funksies, en oefen die bevoegdhede uit wat deur die munisipale raad of die uitvoerende komitee aan die burgemeester gedelegeer is.
- (2) Die onderburgemeester oefen die bevoegdhede uit of verrig die pligte van 'n burgemeester wanneer die burgemeester afwesig of nie beskikbaar is nie of as die amp van burgemeester vakant is. Die burgemeester kan pligte na die onderburgemeester deleger.

Vergaderings van uitvoerende komitees

50. (1) Die burgemeester besluit wanneer en waar die uitvoerende komitee vergader, maar indien 'n meerderheid van die lede die burgemeester skriftelik versoek om 'n komiteevergadering byeen te roep, moet die burgemeester 'n vergadering byeenroep op 'n tyd in die versoek vermeld.
- (2) Indien beide die burgemeester en onderburgemeester van 'n vergadering afwesig is en 'n kworum teenwoordig is, moet die teenwoordige lede 'n ander lid kies om by die vergadering voor te sit.

Prosedures van die uitvoerende komitees

51. 'n Uitvoerende komitee, by besluit geneem met 'n ondersteunende stem van die meerderheid van sy lede kan sy eie prosedure bepaal onderworpe aan enige voorskrifte en die reëls en orders van die munisipale raad.

Kworum en besluite

52. (1) 'n Meerderheid van die lede van 'n uitvoerende komitee vorm 'n kworum vir 'n vergadering.
- (2) 'n Vraag voor die komitee word beslis indien minstens die meerderheid van die lede teenwoordig by die vergadering eenstemmig is.
- (3) Indien daar oor enige vraag 'n staking van stemme is, moet die persoon wat voorsit 'n beslissende stem, benewens daardie lid se stem as 'n lid, uitbring.

Ontheffing van amp van uitvoerende komitees

53. (1) 'n Munisipale raad kan by besluit een of meer of al die lede van sy uitvoerende komitee uit die amp onthef. Voorafgaande kennisgewing van 'n voorneme om 'n mosie voor te stel vir die ontheffing van lede moet gegee word.
- (2) Indien al die lede van 'n uitvoerende komitee uit hul amp onthef word, moet 'n nuwe verkiesing van lede en die burgemeester, en indien die munisipaliteit 'n onderburgemeester het, die onderburgemeester, ingevolge onderskeidelik artikels 45 en 48 gehou word.
- (3) Die verkiesing van 'n lid of lede van 'n uitvoerende komitee as gevolg van 'n ampsontheffing ingevolge hierdie artikel, is onderworpe aan artikel 43.

Deel 2: Uitvoerende burgemeesters**Slegs bepaalde soorte munisipaliteite mag uitvoerende burgemeesters verkies**

54. (1) Slegs die soorte munisipaliteite in artikels 8(e), (f), (g) en (h), 9(c) en (d) en 10(b) bedoel, mag 'n uitvoerende burgemeester hê:
- (2) Indien 'n munisipaliteit van 'n soort in subartikel (1) bedoel, verkies om 'n uitvoerende burgemeester te hê, is die bepalings van hierdie Deel van toepassing.

Verkiesing van uitvoerende burgemeesters

55. (1) Indien 'n munisipaliteit verkies om 'n uitvoerende burgemeester te hê moet 'n uitvoerende burgemeester verkies word en, indien die LUR vir plaaslike regering in die provinsie dit goedkeur, ook 'n uitvoerende onderburgemeester, uit sy geledere op 'n vergadering wat gehou moet word—

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (a) within 14 days of the council's election; or
 - (b) if it is a district council, within 14 days after the last of the local councils has appointed its representatives to the district council.
- (2) A vacancy in the office of executive mayor or executive deputy mayor must be filled when necessary. 5
- (3) The procedure set out in Schedule 3 applies to the election of an executive mayor and executive deputy mayor.

Functions and powers of executive mayors

56. (1) An executive mayor is entitled to receive reports from committees of the municipal council and to forward these reports together with a recommendation to the council when the matter cannot be disposed of by the executive mayor in terms of the executive mayor's delegated powers. 10
- (2) The executive mayor must—
- (a) identify the needs of the municipality;
 - (b) review and evaluate those needs in order of priority; 15
 - (c) recommend to the municipal council strategies, programmes and services to address priority needs through the integrated development plan, and the estimates of revenue and expenditure, taking into account any applicable national and provincial development plans; and
 - (d) recommend or determine the best way, including partnership and other approaches, to deliver those strategies, programmes and services to the maximum benefit of the community. 20
- (3) The executive mayor in performing the duties of office, must—
- (a) identify and develop criteria in terms of which progress in the implementation of the strategies, programmes and services referred to in subsection (2)(c) can be evaluated, including key performance indicators which are specific to the municipality and common to local government in general; 25
 - (b) evaluate progress against the key performance indicators;
 - (c) review the performance of the municipality in order to improve—
 - (i) the economy, efficiency and effectiveness of the municipality; 30
 - (ii) the efficiency of credit control and revenue and debt collection services; and
 - (iii) the implementation of the municipality's by-laws;
 - (d) monitor the management of the municipality's administration in accordance with the directions of the municipal council; 35
 - (e) oversee the provision of services to communities in the municipality in a sustainable manner;
 - (f) perform such duties and exercise such powers as the council may delegate to the executive mayor in terms of section 32;
 - (g) annually report on the involvement of communities and community organisations in the affairs of the municipality; and 40
 - (h) ensure that regard is given to public views and report on the effect of consultation on the decisions of the council.
- (4) An executive mayor must perform a ceremonial role as the municipal council may determine. 45
- (5) An executive mayor must report to the municipal council on all decisions taken by the executive mayor.
- (6) The deputy executive mayor of a municipality exercises the powers and performs the duties of the executive mayor if the executive mayor is absent or not available or if the office of the executive mayor is vacant. 50

Term of office of executive mayors

57. (1) An executive mayor and a deputy executive mayor—
- (a) must be elected for a term ending, subject to section 58, when the next council is declared elected; and

- (a) binne 14 dae vanaf die raad se verkiesing; of
- (b) indien dit 'n distriksraad is, binne 14 dae nadat die laaste van die plaaslike rade sy verteenwoordigers in die distriksraad aangestel het.
- (2) 'n Vakature in die amp van uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester moet gevul word wanneer nodig.
- (3) Die prosedure in Bylae 3 uiteengesit, is van toepassing op die verkiesing van 'n uitvoerende burgemeester en uitvoerende onderburgemeester.

Funksies en bevoegdhede van uitvoerende burgemeesters

56. (1) 'n Uitvoerende burgemeester is geregtig om verslae van komitees van die munisipale raad te ontvang en sodanige verslae tesame met 'n aanbeveling aan die raad te stuur indien die uitvoerende burgemeester die aangeleentheid nie kan afhandel ingevolge die uitvoerende burgemeester se gedelegeerde bevoegdhede nie.
- (2) Die uitvoerende burgemeester moet—
- (a) die behoeftes van die munisipaliteit identifiseer;
 - (b) daardie behoeftes in rangorde van voorkeur hersien en evalueer;
 - (c) by die munisipale raad strategieë, programme en dienste aanbeveel om voorkeurbehoeftes deur middel van die geïntegreerde ontwikkelingsplan en die beraming van inkomste en uitgawe te verwesenlik; met inagneming van enige toepaslike nasionale en provinsiale ontwikkelingsplanne; en
 - (d) die beste metodes aanbeveel of bepaal, met inbegrip van samewerkings- en ander benaderings, om daardie strategieë, programme en dienste tot maksimum voordeel van die gemeenskap te verwesenlik.
- (3) Die uitvoerende burgemeester moet by die verrigting van ampsfunksies—
- (a) maatstawwe identifiseer en ontwikkel ingevolge waarvan vordering met die implementering van die strategieë, programme en dienste vermeld in subartikel (2)(c) geëvalueer kan word, met inbegrip van sleutel prestasie-aanwysers wat spesifiek tot die munisipaliteit en gemeen aan plaaslike regering in die algemeen is;
 - (b) vordering teen die sleutel prestasie-aanwysers meet;
 - (c) die prestasie van die munisipaliteit hersien ten einde—
 - (i) die ekonomie, doeltreffendheid en effektiwiteit van die munisipaliteit te verbeter;
 - (ii) die doeltreffendheid van kredietkontrole en inkomste- en skuldinvoeringsdienste te verbeter;
 - (iii) die toepassing van die munisipaliteit se verordeninge te verbeter;
 - (d) die bestuur van die munisipaliteit se administrasie ooreenkomstig die beleidsvoorskrifte van die munisipale raad monitor;
 - (e) toesig hou oor die voorsiening van dienste op 'n volhoubare wyse aan gemeenskappe in die munisipaliteit;
 - (f) die pligte verrig en die bevoegdhede uitoefen wat die raad ingevolge artikel 32 aan die uitvoerende burgemeester mag delegeer;
 - (g) jaarliks verslag doen oor die betrokkenheid van gemeenskappe en gemeenskapsorganisasies in die sake van die munisipaliteit; en
 - (h) verseker dat oorweging gegee word aan openbare sienings, en verslag doen oor die uitwerking van oorlegpleging oor die besluite van die raad.
- (4) 'n Uitvoerende burgemeester vervul 'n seremoniële rol wat die munisipale raad mag bepaal.
- (5) 'n Uitvoerende burgemeester moet aan die munisipale raad verslag doen oor alle besluite deur die uitvoerende burgemeester geneem.

50 Ampstermyn van uitvoerende burgemeesters

57. (1) 'n Uitvoerende burgemeester en uitvoerende onderburgemeester—
- (a) moet verkies word vir 'n termyn wat eindig, onderworpe aan artikel 58, wanneer die volgende raad as verkies verklaar word; en

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (b) may not serve as executive mayor or deputy executive mayor for more than two consecutive terms. When a person is elected to fill a vacancy in the office of executive mayor or deputy executive mayor, the period between that election and the next election of an executive mayor or deputy executive mayor is regarded as a term. 5

(2) An executive mayor whose two consecutive terms have expired, may not immediately after the expiry be elected as deputy executive mayor.

Removal from office

58. A municipal council, by resolution may remove its executive mayor or deputy executive mayor from office. Prior notice of an intention to move a motion for the removal of the executive mayor or deputy executive mayor must be given. 10

Vacation of office

59. An executive mayor or deputy executive mayor vacates office during a term if that person—

- (a) resigns as executive mayor or deputy executive mayor; 15
(b) is removed from office as executive mayor or deputy executive mayor; or
(c) ceases to be a councillor.

Mayoral committees

60. (1) If a municipal council has more than nine members, its executive mayor—

- (a) must appoint a mayoral committee from among the councillors to assist the executive mayor; 20
(b) may delegate specific responsibilities to each member of the committee;
(c) may delegate any of the executive mayor's powers to the respective members; and
(d) may dismiss a member of the mayoral committee. 25

(2) The mayoral committee must consist of the deputy executive mayor (if any) and as many councillors as may be necessary for effective and efficient government, provided that no more than 20 per cent of the councillors or 10 councillors, whichever is the least, are appointed.

(3) Those of the executive mayor's powers and functions as may be designated by the municipal council, must be exercised and performed by the executive mayor together with the other members of the mayoral committee. 30

(4) The members of a mayoral committee remain in office subject to subsection (5) and section 26, for the term of the executive mayor who appointed them.

(5) If the executive mayor vacates office, the mayoral committee appointed by that executive mayor dissolves. 35

Part 3: Metropolitan subcouncils

Only metropolitan municipalities of certain types may establish metropolitan subcouncils

61. (1) Only metropolitan municipalities of the types mentioned in section 8(b), (d), (f) and (h) may establish metropolitan subcouncils. 40

(2) If a metropolitan municipality of a type referred to in subsection (1) chooses to establish metropolitan subcouncils, the provisions of this Part apply.

Establishment of metropolitan subcouncils

62. (1) If a metropolitan municipality decides to establish metropolitan subcouncils, it must do so by passing, after a process of public consultation, a by-law which— 45

- (b) mag nie as uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester vir meer as twee opeenvolgende termyne dien nie. Indien 'n persoon verkies word om 'n vakature in die amp van uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester te vul, word die tydperk tussen daardie verkiesing en die volgende verkiesing van 'n uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester as 'n termyn beskou.
- 5 (2) 'n Uitvoerende burgemeester wie se twee opeenvolgende termyne verstryk het mag nie dadelik na sodanige verstryking as uitvoerende onderburgemeester verkies word nie.

10 Ontheffing van amp

58. 'n Munisipale raad kan by besluit, die uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester uit die amp onthef. Vooraf kennisgewing van 'n voorneme om 'n mosie vir die ontheffing van die uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester, moet gegee word.

15 Ontruiming van amp

59. 'n Uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester ontruim die amp gedurende 'n termyn indien daardie persoon—
- (a) as uitvoerende burgemeester of uitvoerende onderburgemeester bedank;
- (b) van die amp as uitvoerende burgemeester onthef word; of
- 20 (c) ophou om 'n raadslid te wees.

Burgemeesterskomitees

60. (1) Die uitvoerende burgemeester, indien 'n munisipale raad meer as nege lede het—
- (a) moet 'n burgemeesterskomitee uit die geledere van die raadslede aanstel om die uitvoerende burgemeester by te staan;
- 25 (b) kan spesifieke verantwoordelikhede aan elke lid van die komitee delegeer;
- (c) kan enige van die uitvoerende burgemeester se bevoegdhede aan die onderskeie lede delegeer; en
- (d) kan 'n lid van die burgemeesterskomitee ontslaan.
- 30 (2) Die burgemeesterskomitee moet uit 'n uitvoerende onderburgemeester (indien enige) en soveel raadslede wat nodig mag wees vir effektiewe en doeltreffende regering, bestaan met dien verstande dat nie meer as 20 persent of 10 raadslede, wat ook al die minste is, aangestel word nie.
- (3) Sodanige bevoegdhede en funksies van die uitvoerende burgemeester soos deur die munisipale raad aangewys, moet deur die uitvoerende burgemeester saam met die ander lede van die burgemeesterskomitee uitgeoefen en verrig word.
- 35 (4) Die lede van 'n burgemeesterskomitee bly behoudens subartikel (5) en artikel 26 in hul ampte aan vir die dienstydpark van die uitvoerende burgemeester wat hulle aanstel.
- 40 (5) Indien 'n uitvoerende burgemeester sy amp ontruim, ontbind die burgemeesterskomitee wat deur daardie uitvoerende burgemeester aangestel is.

Deel 3: Metropolitaanse subrade

Slegs bepaalde soorte metropolitaanse munisipaliteite kan metropolitaanse subrade instel

- 45 61. (1) Slegs die soorte metropolitaanse munisipaliteite in artikel 8(b), (d), (f) en (h) bedoel, kan metropolitaanse subrade instel.
- (2) Indien 'n metropolitaanse munisipaliteit van 'n soort na in subartikel (1) bedoel verkies om metropolitaanse subrade in te stel, is die bepalings van hierdie Deel van toepassing.

50 Instelling van metropolitaanse subrade

62. (1) Indien 'n metropolitaanse munisipaliteit besluit om metropolitaanse subrade in te stel, moet dit gedoen word na 'n proses van openbare raadpleging, deur 'n verordening aan te neem wat—

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (a) determines the number of subcouncils to be established;
 - (b) determines for each subcouncil an area within the municipality consisting of a cluster of adjoining wards;
 - (c) establishes in each area a subcouncil under a distinct name;
 - (d) provides an equitable financial framework in terms of which the subcouncils must function; and 5
 - (e) regulates any other relevant matters.
- (2) When clustering wards to determine a metropolitan subcouncil area, the municipal council must—
- (a) apply the criteria set out in sections 24 and 25 of the Demarcation Act in so far as they can be applied; and 10
 - (b) consult the Demarcation Board.

Composition

63. (1) Each metropolitan subcouncil consists of—
- (a) the councillors representing the wards included in the subcouncil area; and 15
 - (b) an additional number of councillors determined by the metro council so that the combined total of paragraph (a) and this paragraph is substantially in the same proportion to the total number of councillors in the council as the number of registered voters in the area of the subcouncil is in proportion to the total number of registered voters in the municipality. 20
- (2) The councillors referred to in subsection (1)(b) must—
- (a) consist of councillors elected to the metro council from party lists in accordance with Part 3 of Schedule 1; and
 - (b) be appointed to the metropolitan subcouncil in accordance with Schedule 4.

Functions and powers 25

64. (1) A metropolitan subcouncil—
- (a) has such duties and powers as the metro council may delegate to it in terms of section 32; and
 - (b) may make recommendations to the metro council on any matter affecting its area. 30
- (2) A metropolitan subcouncil may advise the metro council on what duties and powers should be delegated to it.

Chairpersons

65. A metropolitan subcouncil must elect one of its members to be the chairperson of that subcouncil. 35

Term of office of members

66. The section 63(1)(b) members of a metropolitan subcouncil are elected for a term ending, subject to section 67, when the next metro council is declared elected.

Vacancies

67. A section 63(1)(b) member vacates office during a term if that person— 40
- (a) resigns as a member of the metropolitan subcouncil; or
 - (b) ceases to be a councillor.

Meetings

68. (1) The chairperson of a metropolitan subcouncil, subject to any directions of the metro council, decides when and where the subcouncil meets, but if a majority of the members requests the chairperson in writing to convene a meeting of the subcouncil, the chairperson must convene a meeting at a time mentioned in the request. 45

- (a) die getal subrade bepaal wat ingestel moet word;
- (b) vir elke subraad 'n gebied binne die munisipaliteit bepaal wat uit 'n groep aangrensende wyke moet bestaan;
- (c) in elke gebied 'n subraad onder 'n bepaalde naam instel;
- 5 (d) voorsiening maak vir 'n billike finansiële raamwerk ingevolge waarvan die subrade moet funksioneer; en
- (e) enige ander tersaaklike aangeleenthede reguleer.
- (2) Wanneer wyke gegroepeer word om die gebied van 'n metropolitaanse subraad te bepaal, moet die munisipale raad—
- 10 (a) die maatstawwe uiteengesit in artikels 24 en 25 van die Afbakeningswet toepas in soverre hulle toegepas kan word; en
- (b) die Afbakeningsraad raadpleeg.

Samestelling

- 63. (1) Elke metropolitaanse subraad bestaan uit—
- 15 (a) die raadslede wat die wyke verteenwoordig wat in die gebied van die subraad ingesluit is; en
- (b) 'n bykomende aantal raadslede deur die metroraad bepaal sodat die saamgestelde totaal van paragraaf (a) en hierdie paragraaf wesenlik in dieselfde verhouding tot die totale aantal raadslede in die metroraad staan as
- 20 wat die aantal geregistreerde kiesers in die gebied van die subraad tot die totale getal geregistreerde kiesers in die munisipaliteit staan.
- (2) Die raadslede waarna in subartikel (1)(b) verwys word, moet—
- (a) bestaan uit raadslede wat vanaf partylyste tot die metroraad ooreenkomstig Deel 3 van Bylae 1 verkies is; en
- 25 (b) ooreenkomstig Bylae 4 tot die metropolitaanse subraad aangestel word.

Funksies en bevoegdhede

- 64. (1) 'n Metropolitaanse subraad—
- (a) het sodanige pligte en bevoegdhede wat die metroraad ingevolge artikel 32 aan hom mag delegeer; en
- 30 (b) kan aanbevelings aan die metroraad doen aangaande enige aangeleentheid wat sy gebied raak.
- (2) 'n Metropolitaanse subraad kan die metroraad adviseer oor watter pligte en bevoegdhede aan hom gedelegeer behoort te word.

Voorsitters

- 35 65. 'n Metropolitaanse subraad moet een van sy lede verkies om die voorsitter van daardie subraad te wees.

Ampstermyn van lede

- 66. Die artikel 63(1)(b) lede van 'n metropolitaanse subraad word verkies vir 'n termyn wat eindig, behoudens aan artikel 67, wanneer die volgende metroraad as
- 40 verkose verklaar word.

Vakatures

- 67. 'n Artikel 63(1)(b) lid ontruim die amp gedurende 'n termyn, indien daardie persoon—
- (a) as lid van die metropolitaanse subraad bedank; of
- 45 (b) ophou om 'n raadslid te wees.

Vergaderings

- 68. (1) Die voorsitter van 'n metropolitaanse subraad besluit, behoudens enige opdragte van die metroraad, wanneer en waar daardie subraad moet vergader, maar indien 'n meerderheid van die lede die voorsitter skriftelik versoek om 'n vergadering
- 50 van die subraad byeen te roep, moet die voorsitter 'n vergadering byeenroep op 'n tyd in die versoek vermeld.

**Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998**

(2) The chairperson of a metropolitan subcouncil presides at meetings of that subcouncil, but if the chairperson is absent from a meeting and a quorum is present the members present must elect another member to preside at that meeting.

Procedures of metropolitan subcouncils

69. A metropolitan subcouncil, with a supporting vote of a majority of its members, may determine its own procedures, subject to any directions of the metro council. 5

Quorum and decisions

70. (1) A majority of the members of a metropolitan subcouncil constitutes a quorum for a meeting of that subcouncil.

(2) A question before a subcouncil is decided if there is agreement among at least the majority of the members present at the meeting. 10

(3) If on any question there is an equality of votes, the member presiding must exercise a casting vote in addition to that member's vote as a member.

Committees

71. A metropolitan subcouncil may appoint committees, including a management committee, from among its members to assist it in the performance of its duties and the exercise of its powers. 15

Part 4: Ward committees

Only metropolitan and local municipalities of certain types may have ward committees 20

72. (1) Only metropolitan and local municipalities of the types mentioned in sections 8(c), (d), (g) and (h) and 9(b), (d) and (f) may have ward committees.

(2) If a metropolitan or local municipality of a type referred to in subsection (1) chooses to establish ward committees, the provisions of this Part apply.

(3) The object of a ward committee is to enhance participatory democracy in local government. 25

Establishment of ward committees

73. (1) If a metro or local council decides to have ward committees, it must establish a ward committee for each ward in the municipality.

(2) A ward committee consists of— 30

(a) the councillor representing that ward in the council, who must also be the chairperson of the committee; and

(b) not more than 10 other persons.

(3) A metro or local council must make rules regulating—

(a) the procedure to elect the subsection (2)(b) members of a ward committee, taking into account the need— 35

(i) for women to be equitably represented in a ward committee; and

(ii) for a diversity of interests in the ward to be represented.

(b) the circumstances under which those members must vacate office; and

(c) the frequency of meetings of ward committees. 40

(4) A metro or local council may make administrative arrangements to enable ward committees to perform their functions and exercise their powers effectively.

Functions and powers of ward committees

74. A ward committee—

(a) may make recommendations on any matter affecting its ward— 45

(2) Die voorsitter van 'n metropolitaanse subraad sit voor op vergaderings van daardie subraad, maar indien die voorsitter van 'n vergadering afwesig is en 'n kworum teenwoordig is, moet die teenwoordige lede 'n ander lid kies om op die vergadering voor te sit.

5 Prosedures van metropolitaanse subrade

69. 'n Metropolitaanse subraad kan, met 'n ondersteunende stem van 'n meerderheid van sy lede, sy eie prosedures bepaal, behoudens enige voorskrifte van die metroraad.

Kworum en besluite

70. (1) 'n Meerderheid van die lede van 'n metropolitaanse subraad maak 'n kworum vir 'n vergadering van daardie subraad uit.

(2) 'n Vraag voor 'n subraad word beslis indien minstens die meerderheid van die lede teenwoordig op die vergadering eenstemmig is.

(3) Indien daar 'n staking van stemme oor enige vraag is, moet die lid wat voorsit 'n beslissende stem, benewens daardie lid se stem as 'n lid, uitbring.

15 Komitees

71. 'n Metropolitaanse subraad kan komitees, met inbegrip van 'n bestuurskomitee, uit die geledere van sy lede aanstel om hom by te staan met die verrigting van sy pligte en die uitoefening van sy bevoegdhede.

Deel 4: Wykskomitees

20 Slegs sekere soorte metropolitaanse en plaaslike munisipaliteite kan wykskomitees hê

72. (1) Slegs die soorte metropolitaanse en plaaslike munisipaliteite soos in artikels 8(c), (d), (g) en (h) en 9(b), (d) en (f) bedoel, kan wykskomitees hê.

(2) Indien 'n metropolitaanse of plaaslike munisipaliteit van 'n soort in subartikel (1) bedoel verkies om 'n wykskomitee in te stel, is die bepalings van hierdie Deel van toepassing.

(3) Die oogmerk van 'n wykskomitee is om deelnemende demokrasie in plaaslike regering te bevorder.

Instelling van wykskomitees

73. (1) Indien 'n metro- of plaaslike raad besluit om wykskomitees in te stel, moet 'n wykskomitee vir elke wyk in die munisipaliteit gestel word.

(2) 'n Wykskomitee bestaan uit—

(a) die raadslid wat daardie wyk in die raad verteenwoordig, wat ook die voorsitter van die komitee moet wees; en

(b) nie meer as 10 ander persone nie.

(3) 'n Metro- of plaaslike raad moet reëls maak vir die regulering van—

(a) die prosedure om die subartikel (2)(b) lede van 'n wykskomitee te verkies met in agneming van die behoefte—

(i) vir vrouens om billik verteenwoordig te wees in die wykskomitee; en

(ii) vir 'n verskeidenheid van belange in die wyk om verteenwoordig te word.

(b) die omstandighede waarin daardie lede hul amp moet ontruim; en

(c) die frekwensie van vergaderings van wykskomitees.

(4) 'n Metro- of plaaslike raad kan administratiewe reëlings tref om wykskomitees in staat te stel om hul funksies en bevoegdhede doeltreffend te verrig en uit te voer.

Funksies en bevoegdhede van wykskomitees

74. (1) 'n Wykskomitee—

(a) kan aanbevelings doen aangaande enige aangeleentheid wat sy wyk raak—

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (i) to the ward councillor; or
- (ii) through the ward councillor, to the metro or local council, the executive committee, the executive mayor or the relevant metropolitan subcouncil; and
- (b) has such duties and powers as the metro or local council may delegate to it in terms of section 32. 5

Term of office of members

75. The section 73(2)(b) members of a ward committee are elected for a term determined by the metro or local council.

Vacancies

10

76. If a vacancy occurs among the section 73(2)(b) members of a ward committee, the vacancy must be filled in accordance with a procedure determined by the metro or local council.

Remuneration

77. No remuneration is payable to the section 73(2)(b) members of a ward committee. 15

Dissolution of ward committees

78. A metro or local council may dissolve a ward committee if the committee fails to fulfil its object.

Part 5: Other committees of municipal councils

Establishment

20

79. (1) A municipal council may—
- (a) establish one or more committees necessary for the effective and efficient performance of any of its functions or the exercise of any of its powers;
 - (b) appoint the members of such a committee from among its members; and
 - (c) dissolve a committee at any time. 25
- (2) The municipal council—
- (a) must determine the functions of a committee;
 - (b) may delegate duties and powers to it in terms of section 32;
 - (c) must appoint the chairperson;
 - (d) may authorise a committee to co-opt advisory members who are not members of the council within the limits determined by the council; 30
 - (e) may remove a member of a committee at any time; and
 - (f) may determine a committee's procedure.

Committees to assist executive committee or executive mayor

80. (1) If a municipal council has an executive committee or executive mayor, it may appoint in terms of section 79, committees of councillors to assist the executive committee or executive mayor. 35

(2) Such committees may not in number exceed the number of members of the executive committee or mayoral committee.

(3) The executive committee or executive mayor— 40

- (a) appoints a chairperson for each committee from the executive committee or mayoral committee;
- (b) may delegate any powers and duties of the executive committee or executive mayor to the committee;
- (c) is not divested of the responsibility concerning the exercise of the power or the performance of the duty; and 45

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

- (i) aan die wyksraadslid; of
 - (ii) deur die wyksraadslid, aan die metro- of plaaslike raad, die uitvoerende komitee, die uitvoerende burgemeester of die betrokke metropolitaanse subraad; en
- 5 (b) het sodanige pligte en bevoegdhede wat die metro- of plaaslike raad ingevolge artikel 32 aan hom kan delegeer.

Ampstermyn van lede

75. (1) Die artikel 73(2)(b) lede van 'n wykskomitee word verkies vir 'n termyn wat deur die metro—of plaaslike raad bepaal word.

10 Vakatures

76. Indien 'n vakature in die geledere van die artikel 73(2)(b) lede van 'n wykskomitee ontstaan, moet die vakature gevul word ooreenkomstig 'n prosedure deur die metro—of plaaslike raad bepaal.

Vergoeding

- 15 77. Geen vergoeding is aan die artikel 73(2)(b) lede van 'n wykskomitee betaalbaar nie.

Ontbinding van wykskomitees

78. 'n Metro- of plaaslike raad kan 'n wykskomitee ontbind indien die komitee versuim om sy oogmerk te verwesenlik.

20 Deel 5: Ander komitees van munisipale rade**Instelling**

79. (1) 'n Munisipale raad kan—
- (a) een of meer komitees instel wat nodig is vir die doeltreffende en effektiewe verrigting van enige van sy funksies of die uitoefening van enige van sy bevoegdhede;
 - (b) die lede van so 'n komitee vanuit sy lede aanstel; en
 - (c) 'n komitee te eniger tyd ontbind.
- (2) Die munisipale raad—
- (a) moet die funksie van 'n komitee bepaal;
 - (b) kan pligte en bevoegdhede ingevolge artikel 32 aan hom delegeer;
 - (c) moet die voorsitter aanstel;
 - (d) kan 'n komitee magtig om binne die beperkinge deur die raad bepaal, adviserende lede wat nie lede van die raad is nie te koöpteer;
 - (e) kan 'n lid van 'n komitee te eniger tyd ontslaan; en
 - (f) kan 'n komitee se prosedure bepaal.
- 25 30 35

Komitees om uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester by te staan

80. (1) Indien 'n munisipale raad 'n uitvoerende komitee of 'n uitvoerende burgemeester het, kan hy ingevolge artikel 79, komitees van raadslede aanstel om die uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester by te staan.
- 40 (2) Sodanige komitees mag nie in getal die getal lede van die uitvoerende komitee of burgemeesterskomitee oorskry nie.
- (3) Die uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester—
- (a) stel 'n voorsitter vir elke komitee vanuit die uitvoerende komitee of burgemeesterskomitee, aan;
 - (b) kan enige van die bevoegdhede en pligte van die uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester aan die komitee delegeer.
 - (c) word nie van sy verantwoordelikheid onthef betreffende die uitoefening van die bevoegdheid of die verrigting van die plig nie; en
- 45

(d) may vary or revoke any decision taken by a committee, subject to any vested rights.

(4) Such a committee must report to the executive committee or executive mayor in accordance with the directions of the executive committee or executive mayor.

Part 6: Participation of traditional leaders

5

Participation in municipal councils

81. (1) Traditional authorities that traditionally observe a system of customary law in the area of a municipality, may participate through their leaders, identified in terms of subsection (2), in the proceedings of the council of that municipality, and those traditional leaders must be allowed to attend and participate in any meeting of the council. 10

(2) (a) The MEC for local government in a province, in accordance with Schedule 6 and by notice in the *Provincial Gazette*, must identify the traditional leaders who in terms of subsection (1) may participate in the proceedings of a municipal council.

(b) The number of traditional leaders that may participate in the proceedings of a municipal council may not exceed 10 per cent of the total number of councillors in that council, but if the council has fewer than 10 councillors, only one traditional leader may so participate. 15

(c) If the number of traditional leaders identified in a municipality's area of jurisdiction, exceeds 10 per cent of the total number of councillors the MEC for local government in the province may determine a system for the rotation of those traditional leaders. 20

(3) Before a municipal council takes a decision on any matter directly affecting the area of a traditional authority, the council must give the leader of that authority the opportunity to express a view on that matter. 25

(4) The MEC for local government in a province, after consulting the provincial House of Traditional Leaders, may by notice in the *Provincial Gazette*—

(a) regulate the participation of traditional leaders in the proceedings of a municipal council; and

(b) prescribe a role for traditional leaders in the affairs of a municipality. 30

(5) When participating in the proceedings of a municipal council a traditional leader is subject to the appropriate provisions of the Code of Conduct set out in Schedule 5.

Part 7: Municipal managers

Appointment

82. A municipal council must appoint— 35

(a) a municipal manager who is the head of administration and also the accounting officer for the municipality; and

(b) when necessary, an acting municipal manager.

CHAPTER 5

FUNCTIONS AND POWERS OF MUNICIPALITIES

40

General

83. (1) A municipality has the functions and powers assigned to it in terms of sections 156 and 229 of the Constitution.

(2) The functions and powers referred to in subsection (1) must be divided in the case of a district municipality and the local municipalities within the area of the district municipality, as set out in this Chapter. 45

- (d) kan enige besluit deur die komitee geneem, wysig of herroep behoudens enige gevestigte regte.
- (4) So 'n komitee moet aan die uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester ooreenkomstig die voorskrifte van die uitvoerende komitee of uitvoerende burgemeester verslag doen.

Deel 6: Deelname van tradisionele leiers

Deelname in munisipale rade

81. (1) Tradisionele owerhede wat tradisioneel 'n stelsel van gewoontereg in die gebied van 'n munisipaliteit handhaaf, kan deur hul leiers ingevolge subartikel (2) geïdentifiseer, aan die verrigtinge van die raad van daardie munisipaliteit deelneem, en daardie tradisionele leiers moet toegelaat word om enige vergadering van die raad by te woon en daaraan deel te neem.
- (2) (a) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie moet ooreenkomstig Bylae 6 en by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant*, die tradisionele leiers identifiseer wat ingevolge subartikel (1) aan die verrigtinge van 'n munisipale raad mag deelneem.
- (b) Die getal tradisionele leiers wat aan die verrigtinge van 'n munisipale raad kan deelneem, mag nie 10 persent van die totale getal raadslede in daardie raad oorskry nie, maar indien die raad minder as 10 raadslede het, kan slegs een tradisionele leier deelneem.
- (c) Indien die aantal tradisionele leiers wat in 'n munisipaliteit se regsgebied geïdentifiseer is 10 persent van die totale aantal raadslede oorskry, kan die LUR vir plaaslike regering in die provinsie 'n rotasiestelsel vir daardie tradisionele leiers bepaal.
- (3) Voordat 'n munisipale raad 'n besluit neem oor enige aangeleentheid wat die gebied van 'n tradisionele owerheid direk raak, moet die raad die tradisionele leier van daardie owerheid die geleentheid bied om 'n mening oor die aangeleentheid uit te spreek.
- (4) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie kan, na oorleg met die provinsiale Huis van Tradisionele Leiers, by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant*—
- (a) die deelname van tradisionele leiers in die verrigtinge van 'n munisipale raad reguleer; en
- (b) 'n rol vir tradisionele leiers in die sake van 'n munisipaliteit voorskryf.
- (5) Wanneer 'n tradisionele leier aan die verrigtinge van 'n munisipale raad deelneem is hy onderworpe aan die toepaslike bepalings van die Gedragkode soos uiteengesit in Bylae B.

Deel 7: Munisipale bestuurders

Aanstelling

82. 'n Munisipale raad moet—
- (a) 'n munisipale bestuurder van die munisipaliteit aanstel wat die hoof van die administrasie en ook die rekenpligtige beampte is; en
- (b) wanneer nodig 'n waarnemende munisipale bestuurder aanstel.

HOOFTUK 5

FUNKSIES EN BEVOEGDHEDE VAN MUNISIPALITEITE

Algemeen

83. (1) 'n Munisipaliteit het die funksies en bevoegdhede aan hom ingevolge artikels 156 en 229 van die Grondwet opgedra.
- (2) Die funksies en bevoegdhede waarna in subartikel (1) verwys word, moet in die geval van 'n distriksmunisipaliteit en die plaaslike munisipaliteite binne die gebied van die distriksmunisipaliteite verdeel word soos in hierdie Hoofstuk uiteengesit.

**Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998**

(3) A district municipality must seek to achieve the integrated, sustainable and equitable social and economic development of its area as a whole by—

- (a) ensuring integrated development planning for the district as a whole;
- (b) promoting bulk infrastructural development and services for the district as a whole;
- (c) building the capacity of local municipalities in its area to perform their functions and exercise their powers where such capacity is lacking; and
- (d) promoting the equitable distribution of resources between the local municipalities in its area to ensure appropriate levels of municipal services within the area.

Division of functions and powers between district and local municipalities

84. (1) A district municipality has the following functions and powers:

- (a) Integrated development planning for the district municipality as a whole, including a framework for integrated development plans for the local municipalities within the area of the district municipality, taking into account the integrated development plans of those local municipalities.
- (b) Bulk supply of water that affects a significant proportion of municipalities in the district.
- (c) Bulk supply of electricity that affects a significant proportion of municipalities in the district.
- (d) Bulk sewage purification works and main sewage disposal that affects a significant proportion of municipalities in the district.
- (e) Solid waste disposal sites serving the area of the district municipality as a whole.
- (f) Municipal roads which form an integral part of a road transport system for the area of the district municipality as a whole.
- (g) Regulation of passenger transport services.
- (h) Municipal airports serving the area of the district municipality as a whole.
- (i) Municipal health services serving the area of the district municipality as a whole.
- (j) Fire fighting services serving the area of the district municipality as a whole.
- (k) The establishment, conduct and control of fresh produce markets and abattoirs serving the area of the district municipality as a whole.
- (l) The establishment, conduct and control of cemeteries and crematoria serving the district as a whole.
- (m) Promotion of local tourism for the area of the district municipality.
- (n) Municipal public works relating to any of the above functions or any other functions assigned to the district municipality.
- (o) The receipt, allocation and, if applicable, the distribution of grants made to the district municipality.
- (p) The imposition and collection of taxes, levies and duties as related to the above functions or as may be assigned to the district municipality in terms of national legislation.

(2) A local municipality has the functions and powers referred to in section 83(1), excluding those functions and powers vested in terms of subsection (1) of this section in the district municipality in whose area it falls.

(3) Subsection (2) does not prevent a local municipality from performing functions in its area and exercising powers in its area of the nature described in subsection (1).

Adjustment of division of functions and powers between district and local municipalities

85. (1) The MEC for local government in a province may, subject to the other provisions of this section, adjust the division of functions and powers between a district and a local municipality as set out in section 84(1) or (2), by allocating, within a prescribed policy framework, any of those functions or powers vested—

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

(3) 'n Distriksmunisipaliteit moet daarna streef om die geïntegreerde, volhoubare en billike sosiale- en ekonomiese ontwikkeling van sy gebied as 'n geheel te verwesenlik deur—

- (a) geïntegreerde ontwikkelingsbeplanning vir die streek as 'n geheel te verseker
- 5 (b) grootmaat- infrastruktuurontwikkeling en dienste vir die streek as 'n geheel te bevorder
- (c) om die kapasiteit van plaaslike munisipaliteite in sy gebied te bou om hul funksies te verrig en hul bevoegdhede uit te oefen waar sodanige kapasiteit ontbreek; en
- 10 (d) die billike verspreiding van hulpbronne tussen die plaaslike munisipaliteite in sy gebied te bevorder ten einde toepaslike vlakke van munisipale dienste in sy gebied te verseker.

Verdeling van funksies en bevoegdhede tussen distriks- en plaaslike munisipaliteite

- 15 **84.** (1) 'n Distriksmunisipaliteit het die volgende funksies en bevoegdhede:
- (a) Geïntegreerde ontwikkelingsbeplanning vir die distriksmunisipaliteit, as geheel, met inbegrip van 'n raamwerk vir geïntegreerde ontwikkelingsplanne van die plaaslike munisipaliteite in die gebied van die distriksmunisipaliteit, met inagneming van die geïntegreerde ontwikkelingsplanne van daardie plaaslike munisipaliteite.
 - 20 (b) Grootmaatwatervoorsiening wat 'n aansienlike gedeelte van munisipaliteite in die distrik raak.
 - (c) Grootmaatvoorsiening van elektrisiteit wat 'n aansienlike gedeelte van munisipaliteite in die distrik raak.
 - 25 (d) Grootmaat- rioolsuiweringswerke en hoofrioolwegdoening wat 'n aansienlike gedeelte van munisipaliteite in die distrik raak.
 - (e) Persele vir die wegdoening van vaste-afval wat die gebied van die distriksmunisipaliteit as geheel bedien.
 - (f) Munisipale paaie wat 'n geïntegreerde deel vorm van 'n padnetwerkstelsel vir die gebied van die distriksmunisipaliteit as geheel.
 - 30 (g) Regulering van passasiersvervoerdienste.
 - (h) Munisipale lughawens wat die gebied van die distriksmunisipaliteit as 'n geheel bedien.
 - (i) Munisipale gesondheidsdienste wat die gebied van die distriksmunisipaliteit as geheel bedien.
 - 35 (j) Brandbestrydingsdienste wat die gebied van die distriksmunisipaliteit as geheel bedien.
 - (k) Die instelling, bedryf en beheer van varsproduktemarkte en abattoirs wat die gebied van die distriksmunisipaliteit as geheel bedien.
 - 40 (l) Die instelling, bedryf en beheer van begraafters en krematoriums wat die distrik as 'n geheel bedien.
 - (m) Bevordering van plaaslike toerisme vir die gebied van die distriksmunisipaliteit as geheel.
 - (n) Munisipale openbare werke met betrekking tot bostaande funksies of enige ander funksies wat aan die distriksmunisipaliteit opgedra is.
 - 45 (o) Die ontvangs, toedeling en, indien van toepassing, die verdeling van toekennings wat aan die distriksmunisipaliteit gedoen is.
 - (p) Die op lê en invordering van belastinge, heffings en regte wat op bostaande funksies betrekking het of wat ingevolge nasionale wetgewing aan die distriksmunisipaliteit opgedra mag word.
 - 50

(2) 'n Plaaslike munisipaliteit het die funksies en bevoegdhede waarna in artikel 83(1) verwys word, uitgesonderd daardie funksies en bevoegdhede ingevolge subartikel (1) van hierdie artikel by die distriksmunisipaliteit in wie se gebied hy geleë is, berus.

(3) Subartikel (2) verhinder nie 'n plaaslike munisipaliteit om in sy gebied dié funksies te verrig en bevoegdhede uit te oefen van die aard beskryf in subartikel (1) nie.

Aanpassing van verdeling van funksies en bevoegdhede tussen distriks- en plaaslike munisipaliteite

- 60 **85.** (1) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie kan behoudens die ander bepalings van hierdie artikel, die verdeling van funksies en bevoegdhede tussen 'n distriks- en plaaslike munisipaliteit soos uiteengesit in artikel 84(1) of (2) aanpas, deur die toewysing binne 'n voorgeskrewe beleidsraamwerk van enige van daardie funksies of bevoegdhede wat berus—

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (a) in the local municipality, to the district municipality; or
- (b) in the district municipality (excluding a function or power referred to in section 84(1)(a), (o) or (p)), to the local municipality.
- (2) An MEC may allocate a function or power in terms of subsection (1) only if—
 - (a) the municipality in which the function or power is vested lacks the capacity to perform that function or exercise that power; and
 - (b) the MEC has consulted the Demarcation Board and considered its assessment of the capacity of the municipality concerned.
- (3) Subsection (2)(b) does not apply if the Demarcation Board omits to comply with subsection (4) within a reasonable period.
- (4) The Demarcation Board must—
 - (a) consider the capacity of a district or local municipality to perform the functions and exercise the powers vested in the municipality in terms of section 84(1) or (2) when—
 - (i) determining or redetermining the boundaries of the district and the local municipalities; or
 - (ii) requested in terms of subsection (2)(b) by the MEC for local government in the province concerned to do so; and
 - (b) convey its assessment in writing to the relevant MEC.
- (5) If an MEC disagrees with the Demarcation Board on the capacity of the district or local municipality and adjusts the division of functions and powers between the district and local municipality, or refuses to adjust the division, contrary to the assessment of the Demarcation Board, the MEC must furnish reasons to the relevant municipalities and the Minister before finalising an adjustment in terms of subsection (1).
- (6) Any adjustment of the division of functions and powers by way of an allocation in terms of subsection (1) or reallocation in terms of subsection (9) must be reflected in the notices referred to in section 12 which establish the municipalities concerned. Where applicable the legal, practical and other consequences of the allocation or reallocation must be regulated, including—
 - (a) the transfer of staff;
 - (b) the transfer of assets, liabilities and administrative and other records; and
 - (c) the continued application of any by-laws, regulations and resolutions in the area or the municipalities concerned and the extent of such application.
- (7) The Minister may by notice in the *Government Gazette* and after consulting the MEC for local government and the municipalities concerned—
 - (a) vary or withdraw any allocation of a function or power in terms of subsection (1) or reallocation of a function or power in terms of subsection (9); or
 - (b) adjust the division of functions and powers between a district and local municipality if the MEC has refused to make an adjustment in accordance with the assessment of the Demarcation Board.
- (8) The MEC must amend the relevant section 12 notices to give effect to any variation or withdrawal of any allocation or reallocation in terms of subsection (7).
- (9) (a) If a function or power has been allocated in terms of subsection (1) the MEC for local government in the province must regularly review the capacity of the relevant municipality and reallocate that function or power to that municipality when that municipality acquires the capacity to perform that function or exercise that power.
- (b) A reallocation in terms of paragraph (a) must be made with the concurrence of the receiving municipality or, in the absence of such concurrence, after having consulted the Demarcation Board.

Resolution of disputes concerning performance of functions or exercise of powers

86. If a district and a local municipality perform a function or exercise a power of a similar nature and a dispute arises between them concerning the performance of that function or the exercise of that power, the MEC for local government in the province, after consulting them, may, by notice in the *Provincial Gazette*, resolve the dispute by defining their respective roles in the performance of that function or in the exercise of that power.

- (a) by die plaaslike munisipaliteit na die distriksmunisipaliteit; of
 (b) by die distriksmunisipaliteit (uitgesluit 'n funksie of bevoegdheid bedoel in artikel 84(1)(a), (o) of (p)) na die plaaslike munisipaliteit.
- (2) 'n LUR mag 'n funksie of bevoegdheid ingevolge subartikel (1) toewys alleenlik
 5 indien—
- (a) die munisipaliteit by wie die funksie of bevoegdheid berus, die kapasiteit ontbreek om die funksie te verrig of die bevoegdheid uit te oefen, en
 (b) die LUR, die Afbakeningsraad geraadpleeg het, en 'n ontleding van die Afbakeningsraad oor die kapasiteit van die betrokke munisipaliteit oorweeg
 10 het.
- (3) Subartikel (2)(b) is nie van toepassing nie indien die Afbakeningsraad nalaat om te voldoen aan subartikel (4) binne 'n redelike tydperk.
- (4) Die Afbakeningsraad moet:
- (a) die kapasiteit van die distrik- of plaaslike munisipaliteit oorweeg om die funksies te verrig en die bevoegdhede uit te oefen wat by die munisipaliteit ingevolge artikel 84(1) of (2) berus wanneer—
 15 (i) die grense van die distriks- of plaaslike munisipaliteit bepaal of herbepaal word; of
 (ii) ingevolge subartikel (2)(b) indien die LUR vir plaaslike regering in die betrokke provinsie versoek het om dienooreenkomstig te handel; en
 20 (b) sy ontleding skriftelik aan die betrokke LUR oordra.
- (5) Indien 'n LUR verskil van die Afbakeningsraad oor die kapasiteit van die distrik- of plaaslike munisipaliteit en die verdeling van funksies en bevoegdhede tussen die distrik- en plaaslike munisipaliteit aanpas, of weier om die verdeling, teenstrydig met die
 25 ontleding van die Afbakeningsraad aan te pas, moet die LUR redes aan die betrokke munisipaliteite en die Minister voorsien voor finalisering van 'n aanpassing ingevolge subartikel (1).
- (6) Enige aanpassing in die verdeling van funksies en bevoegdhede by wyse van 'n toedeling ingevolge subartikel (1) of hertoedeling ingevolge subartikel (9) moet
 30 gereflekteer word in die kennisgewings in artikel 12 bedoel wat die betrokke munisipaliteite instel. Waar toepaslik moet die regs, praktiese en ander gevolge van die toedeling of die hertoedeling gereguleer word, insluitende—
- (a) die oorpasing van personeel
 (b) die oorpasing van bates, laste en administratiewe en ander rekords; en
 35 (c) die deurlopende toepassing van enige verordeninge, regulasies en besluite in die gebied of die betrokke munisipaliteite en die omvang van sodanige toepassing.
- (7) Die Minister kan by kennisgewing in die *Staatskoerant* en na oorleg met die LUR vir plaaslike regering en die betrokke munisipaliteit—
- (a) enige toedeling van 'n funksie of bevoegdheid ingevolge subartikel (1) of hertoedeling van 'n funksie of bevoegdheid ingevolge subartikel (9) wysig of herroep; of
 40 (b) die verdeling van funksies en bevoegdhede tussen distrik- en plaaslike munisipaliteite aanpas indien die LUR geweier het om aanpassings ooreenkomstig die ontleding van die Afbakeningsraad te maak.
- (8) Die LUR moet die betrokke artikel 12 kennisgewings wysig om aan enige afwyking of onttrekking of enige toedeling of hertoedeling ingevolge subartikel (7) gevolg te gee.
- (9) (a) Indien 'n funksie of bevoegdheid toegeken is ingevolge van subartikel (1) moet die LUR vir plaaslike regering in die provinsie gereeld die kapasiteit van die betrokke munisipaliteit hersien en daardie funksie of bevoegdheid aan daardie munisipaliteit hertoeken wanneer daardie munisipaliteit die kapasiteit bekom om daardie funksie te verrig of bevoegdheid uit te oefen.
- (b) 'n Hertoedeling ingevolge paragraaf (a) moet gemaak word met die instemming
 50 van die ontvangende munisipaliteit of in die afwesigheid van sodanige instemming nadat die Afbakeningsraad geraadpleeg is.

Beslegting van geskille rakende verrigting van funksies of uitoefening van bevoegdhede

86. Indien 'n distriks- en plaaslike munisipaliteit 'n funksie verrig of 'n bevoegdheid
 60 uitoefen op 'n soortgelyke wyse, en 'n geskil ontstaan tussen hulle rakende die verrigting van daardie funksie of die uitoefening van daardie bevoegdheid, kan die LUR vir plaaslike regering in die provinsie, na oorlegpleging met hulle, by kennisgewing in die Provinsiale Koerant die geskil besleg deur hulle onderskeie rolle in die verrigting van daardie funksie of die uitoefening van daardie bevoegdheid te omskryf.

Temporary allocation of functions and powers

87. (1) If the provision of basic services by a district or local municipality collapses or is likely to collapse because of that municipality's lack of capacity or for any other reason, the MEC for local government in the province may, after written notice to the district or local municipality and with immediate effect, allocate any functions and powers necessary to restore or maintain those basic services, to a local municipality which falls within that district municipality or to the district municipality in whose area that local municipality falls, as the case may be. 5

(2) The district or local municipality may lodge a written objection against the allocation to the Minister, who may confirm, vary or withdraw the allocation after having consulted the Demarcation Board. 10

(3) If the district or local municipality does not lodge a written objection against the allocation to the Minister within 14 days of the date of the notice referred to in subsection (1), the municipality is regarded as having consented to the allocation. 15

(4) The MEC for local government must reallocate that function or power to the original municipality when that municipality is in a position to resume the provision of those basic services. 15

Co-operation between district and local municipalities

88. (1) A district municipality and the local municipalities within the area of that district municipality must co-operate with one another by assisting and supporting each other. 20

(2) (a) A district municipality on request by a local municipality within its area may provide financial, technical and administrative support services to that local municipality to the extent that that district municipality has the capacity to provide those support services. 25

(b) A local municipality on request of a district municipality in whose area that local municipality falls may provide financial, technical and administrative support services to that district municipality to the extent that that local municipality has the capacity to provide those support services.

(c) A local municipality may provide financial, technical or administrative support services to another local municipality within the area of the same district municipality to the extent that it has the capacity to provide those support services, if the district municipality or that local municipality so requests. 30

(3) The MEC for local government in a province must assist a district municipality to provide support services to a local municipality. 35

District management areas

89. In district management areas, the district municipality has all the municipal functions and powers.

CHAPTER 6**Miscellaneous matters**

40

Cross-boundary municipalities

90. (1) This section applies to the establishment of a municipality envisaged in section 155(6A) of the Constitution only if an Act of Parliament authorises the establishment of the municipality.

(2) If the Demarcation Board demarcates a municipal area across a provincial boundary with the concurrence of the legislatures of the provinces involved, the MECs for local government in those provinces must, subject to subsection (1)— 45

(a) establish in that area, in accordance with section 12, a municipality of a type mentioned in section 8, 9 or 10 agreed to between them; and

Tydlike toewysing van funksies en bevoegdhede

87. (1) Indien die voorsiening van basiese dienste deur 'n distrik- of plaaslike munisipaliteit ineenstort of moontlik mag ineenstort as gevolg van 'n gebrek aan kapasiteit van daardie munisipaliteit, of om enige ander rede, kan die LUR vir plaaslike regering in die provinsie na skriftelike kennisgewing aan die distrik- of plaaslike munisipaliteit met onmiddellike effek enige funksies en bevoegdhede wat nodig is om daardie basiese dienste te herstel of in stand te hou, aan 'n plaaslike munisipaliteit wat binne daardie distriksmunisipaliteit geleë is, of aan 'n distriksmunisipaliteit in wie se gebied daardie plaaslike munisipaliteit geleë is, na gelang van die geval toewys.
- 10 (2) Die distrik- of plaaslike munisipaliteit mag 'n skriftelike beswaar teen die toewysing aan die Minister rig, wie die toewysing mag bevestig, wysig of onttrek na oorlegpleging met die Afbakeningsraad.
- (3) Indien die distrik- of plaaslike munisipaliteit nie 'n skriftelike beswaar teen die toewysing binne 14 dae vanaf die datum van die kennisgewing in subartikel (1) bedoel, aan die Minister rig nie, word dit beskou dat die munisipaliteit ingestem het tot die toewysing.
- (4) Die LUR vir plaaslike regering moet daardie funksie of bevoegdheid aan die oorspronklike munisipaliteit hertoewys wanneer daardie munisipaliteit in 'n posisie is om die voorsiening van daardie basiese dienste, te hervat.

20 Samewerking tussen distriks- en plaaslike munisipaliteite

88. (1) 'n Distriksmunisipaliteit en die plaaslike munisipaliteite binne die gebied van daardie distriksmunisipaliteit, moet met mekaar saamwerk deur mekaar te help en te ondersteun.
- (2) (a) 'n Distriksmunisipaliteit kan op versoek van 'n plaaslike munisipaliteit binne sy gebied, finansiële, tegniese en administratiewe hulpdienste aan daardie plaaslike munisipaliteit verskaf in soverre die distriksmunisipaliteit oor die kapasiteit beskik om daardie hulpdienste te verskaf.
- (b) 'n Plaaslike munisipaliteit kan op versoek van 'n distriksmunisipaliteit in wie se gebied daardie plaaslike munisipaliteit geleë is, finansiële, tegniese en administratiewe hulpdienste aan daardie distriksmunisipaliteit verskaf in soverre die plaaslike munisipaliteit oor die kapasiteit beskik om daardie hulpdienste te verskaf.
- (c) 'n Plaaslike munisipaliteit mag finansiële, tegniese of administratiewe hulpdienste aan 'n ander plaaslike munisipaliteit binne die gebied van dieselfde distriksmunisipaliteit verleen tot die mate wat dit oor die kapasiteit beskik om sodanige ondersteuningsdienste te voorsien, indien die distriksmunisipaliteit of daardie plaaslike munisipaliteit dit versoek.
- (3) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie moet 'n distriksmunisipaliteit bystaan om hulpdienste aan 'n plaaslike munisipaliteit te verskaf.

Distrikbestuursgebiede

- 40 89. In distrikbestuursgebiede het die distriksmunisipaliteit al die munisipale funksies en bevoegdhede.

HOOFSUK 6**Diverse aangeleenthede****Kruisgrens munisipaliteite**

- 45 90. (1) Hierdie artikel is van toepassing op die instel van 'n munisipaliteit beoog in artikel 155(6A) van die Grondwet, alleenlik indien 'n Wet van die Parlement die instel van die munisipaliteit magtig.
- (2) Indien die Afbakeningsraad 'n munisipale gebied oor 'n provinsiale grens heen met die instemming van die wetgewers van die betrokke munisipaliteit afbaken, moet die LUR'e vir plaaslike regering in daardie provinsies behoudens subartikel (1)—
- (a) in ooreenstemming met artikel 12, 'n munisipaliteit van 'n soort vermeld in artikel 8, 9 of 10 tussen hulle ooreengekom, in daardie gebied stig; en

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (b) with regard to that municipality, exercise their executive authority in terms of this Act and any other legislation jointly, except when the provincial governments concerned have entered into an agreement which provides for an alternative arrangement envisaged in subsection (3).
- (3) The governments of the provinces concerned may enter into an agreement providing for an arrangement which may include—
- (a) the exercise of their executive authority with regard to that municipality or in that municipal area by functionaries of one of those provincial governments on a delegation or agency basis;
 - (b) the provision of financial and other assistance to the municipality; and
 - (c) the suspension of all or any legislation of the one province and the application of all or any of the other province's legislation in that municipal area.
- (4) An agreement in terms of subsection (3)(c) that provides for the application of one province's legislation in that part of the municipal area that falls in another province, is enforceable only if the provincial legislature of that other province passes legislation providing for such application.
- (5) If a provincial legislature no longer supports the continuation of a cross-boundary municipality and passes a resolution calling for the disestablishment of that municipality, the Demarcation Board must redetermine the boundaries of the municipal area in such a way that no boundary extends across a provincial boundary.

Exemptions from certain provisions of this Act

91. (1) The MEC for local government in a province, within a policy framework as may be determined by the Minister, and by notice in the *Provincial Gazette*, may exempt a municipality in the province from a provision of section 36(2), (3) or (4), 38 to 41, 45 to 47, 48(2), (3) and (4), 50 to 53, 58, 65 to 71, 75 and 76.
- (2) A municipality exempted from a provision of this Act in terms of subsection (1) may pass its own legislation with regard to the matter dealt with in the exempted provision.

Regulations

92. The Minister may make regulations not inconsistent with this Act prescribing—
- (a) any matter that may or must be prescribed in terms of this Act; and
 - (b) any matter that may facilitate the application of this Act.

Application of this Act and transitional arrangements

93. (1) The provisions of this Act will only apply in respect of a municipality from the date contemplated in section 12, but this does not preclude the application of any provision of this Act for a purpose related to the demarcation of a municipal boundary, the establishment of a municipality or an election of a council.
- (2) If any conflict relating to the matters dealt with in this Act arises between this Act and the provisions of any other law, except the Constitution, the provisions of this Act prevail.
- (3) The first term of all municipal councils after the enactment of this Act expires not later than 1 November 2000 as determined by the Minister by notice in the *Government Gazette*.

Amendment of section 5 of Act 51 of 1996

94. Section 5 of the Electoral Commission Act, 1996 (Act No. 51 of 1996), is hereby amended by the deletion of subsection (1) of paragraph (m).

Short title

95. This Act is called the Local Government: Municipal Structures Act, 1998, and takes effect, subject to section 93, on a date determined by the President by proclamation in the *Gazette*.

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

- (b) met betrekking tot daardie munisipaliteit, hul uitvoerende bevoegdheid ingevolge hierdie Wet en ander wetgewing gesamentlik uitoefen behalwe wanneer die betrokke provinsiale regering 'n ooreenkoms aangaan het wat vir 'n alternatiewe reëling in subartikel (3) beoog, voorsiening maak.
- 5 (3) Die regerings van die betrokke provinsies kan 'n ooreenkoms aangaan wat voorsiening maak vir 'n reëling wat kan insluit:
- (a) die uitoefening van hul uitvoerende bevoegdheid met betrekking tot daardie munisipaliteit of in daardie munisipale gebied, deur funksionariesse van een van daardie provinsiale regerings op 'n gedelegeerde- of agentskapsbasis;
- 10 (b) die voorsiening van finansiële en ander bystand aan die munisipaliteit; en
- (c) die opskorting van alle of enige wetgewing van die een provinsie en die toepassing van alle of enige van die ander provinsie se wetgewing in daardie munisipale gebied.
- (4) 'n Ooreenkoms ingevolge subartikel (3)(c) wat voorsiening maak vir die
- 15 toepassing van een provinsie se wetgewing in daardie deel van die munisipale gebied wat in 'n ander provinsie geleë is, is afdwingbaar alleenlik indien die provinsiale wetgewer van daardie ander provinsie wetgewing aanvaar wat vir sodanige toepassing voorsiening maak.
- (5) Indien 'n provinsiale wetgewer nie langer die voortsetting van 'n oorgrens
- 20 munisipaliteit ondersteun nie en 'n besluit aanneem wat die ontbinding van daardie munisipaliteit versoek, moet die Afbakeningsraad die grense van die munisipale gebied op sodanige wyse herbepaal dat geen grens die provinsiale grens oorskry nie.

Vrystellings van sekere bepalings van hierdie Wet

91. (1) Die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie kan binne 'n beleidsraamwerk
- 25 wat die Minister mag bepaal, 'n munisipaliteit in die provinsie by kennisgewing in die *Provinsiale Koerant* vrystel van 'n bepaling van artikel 36(2), (3), of (4), 38 tot 41, 45 tot 47, 48(2), (3) en (4), 50 tot 53, 58, 65 tot 71, 75 en 76.
- (2) 'n Munisipaliteit wat van 'n bepaling van hierdie Wet ingevolge subartikel (1) vrygestel is, mag sy eie wetgewing aanneem met betrekking tot die aangeleentheid
- 30 waarmee in die vrygestelde bepaling handel word.

Regulasies

92. Die Minister kan regulasies uitvaardig wat nie met die Wet strydig is nie, oor—
- (a) enige aangeleentheid wat ingevolge hierdie Wet voorgeskryf kan of moet word; en
- 35 (b) enige aangeleentheid wat die toepassing van hierdie Wet mag vergemaklik.

Toepassing van hierdie Wet en oorgangsmaatreëls

93. (1) Die bepalings van hierdie Wet is slegs van toepassing met betrekking tot 'n munisipaliteit vanaf die datum in artikel 12 beoog, maar dit verhoed nie die toepassing van enige bepaling van hierdie Wet vir 'n doel wat verband hou met die afbakening van
- 40 'n munisipale grens, die instelling van 'n munisipaliteit of die verkiesing van 'n raad nie.
- (2) Indien enige konflik wat betrekking het op aangeleenthede waarmee in hierdie Wet handel word, ontstaan tussen hierdie Wet en die bepalings van enige ander Wet, behalwe die Grondwet, gaan die bepalings van hierdie Wet voor.
- 45 (3) Die eerste termyn van alle munisipale rade na die promulgering van hierdie Wet verval nie later as 1 November 2000 soos deur die Minister by kennisgewing in die Staatskoerant bepaal.

Wyiging van artikel 5 van Wet 51 van 1996

94. Artikel 5 van die Verkiesingskommissiewet, 1996 (Wet No. 51 van 1996) word
- 50 hierby gewysig deur die skraping in subartikel (1) van paragraaf (m).

Kort titel

95. Hierdie Wet heet die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998, en tree in werking behoudens artikel 93 op 'n datum deur die President by proklamasie in die *Staatskoerant* bepaal.

SCHEDULE 1*Electoral system for metro and local councils***Definitions**

1. In this Schedule, unless the context otherwise indicates—

“chief electoral officer” means the chief electoral officer appointed in terms of section 12(1) of the Electoral Commission Act, 1996 (Act No. 51 of 1996), and includes a person designated by the chief electoral officer for the purposes of this Schedule;

“election” means an election called in terms of section 24, and, where appropriate, also a by-election called in terms of section 25;

“independent ward councillor” means a councillor who used on the ward ballot paper the distinguishing mark or symbol of a party which did not submit a party list in terms of item 12;

“nomination day” means the day determined in terms of the Electoral Act for the announcement of the nominated candidates and parties for a municipal election;

“ward candidate representing a party” means a ward candidate who used in an election on the part of the ballot paper for wards the same distinguishing mark or symbol as a party which submitted a party list in terms of item 10.

Part 1: General**Delimitation of wards**

2. The Demarcation Board after consultation with the Electoral Commission, for purposes of an election, must delimit all metropolitan municipalities and all local municipalities that must have wards, into wards.

Number of wards

3. The number of wards in a metropolitan or local municipality must be equal to the number of ward councillors determined for the municipality in terms of section 22(2).

Delimitation criteria

4. The Demarcation Board after consulting the Electoral Commission must delimit a municipality into wards, each having approximately the same number of voters, taking into account the following criteria:

- (a) The number of registered voters in each ward, may not vary by more than fifteen per cent from the norm, where the norm is determined by dividing the total number of registered voters on the municipality's segment of the national common voters roll by the number of wards in the municipality.
- (b) The need to avoid as far as possible the fragmentation of communities.
- (c) The object of a ward committee as set out in section 72(3) which is to enhance participatory democracy in local government.
- (d) The availability and location of a suitable place or places for voting and counting if appropriate, taking into consideration—
 - (i) communication and accessibility;
 - (ii) density of population;
 - (iii) topography and physical characteristics; and
 - (iv) the number of voters that are entitled to vote within the required time-frame.
- (e) The safety and security of voters and election material.
- (f) Identifiable ward boundaries.

BYLAE 1***Verkiesingstelsel vir metro- en plaaslike rade*****Woordomskrywing**

1. In hierdie Bylae, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

“**hoofverkiesingsbeampte**” die hoofverkiesingsbeampte ingevolge artikel 12(1) van die Wet op die Verkiesingskommissie, 1996 (Wet No. 51 van 1996) aangestel; en sluit ’n persoon deur die hoofverkiesingsbeampte vir doeleindes van hierdie Bylae aangewys in.

“**nominasiedag**” die dag wat ingevolge die Kieswet bepaal is vir die bekendmaking van die genomineerde kandidate en partye vir ’n verkiesing.

“**onafhanklike wyksraadslid**” ’n raadslid wat op die wykstembrief die onderskeibare merk of simbool gebruik het van ’n party wat nie ’n partylys ingevolge item 12 voorgelê het nie;

“**verkiesing**” ’n verkiesing uitgeroep ingevolge van artikel 24, en waar van toepassing ook ’n tussenverkiesing ingevolge artikel 25 uitgeroep.

“**wykskandidaat wat ’n party verteenwoordig**” ’n wykskandidaat wat in ’n verkiesing wat op die deel van die wykstembrief dieselfde onderskeibare merk of simbool gebruik het as ’n party wat ’n lys ingevolge item 10 voorgelê het.

Deel 1: Algemeen**Afbakening van wyke**

2. Die Afbakeningsraad moet na oorlegpleging met die Verkiesingskommissie vir doeleindes van ’n verkiesing alle metropolitaanse munisipaliteite, en alle plaaslike munisipaliteite, wat wyke moet hê, in wyke afbaken.

Getal wyke

3. Die aantal wyke in ’n metropolitaanse of plaaslike munisipaliteit moet gelyk wees aan die aantal wyksraadslede vir die munisipaliteit ingevolge artikel 22(2) bepaal.

Afbakeningsmaatstawwe

4. Die Afbakeningsraad moet na oorlegpleging met die Verkiesingskommissie ’n munisipaliteit in wyke afbaken, elkeen om min of meer dieselfde aantal kiesers te hê, met inagneming van die volgende maatstawwe:

- (a) Die aantal geregistreerde kiesers in elke wyk, mag nie met meer nie as vyftien persent afwyk van die norm, waar die norm bepaal word deur die totale getal geregistreerde kiesers op die munisipaliteit se segment van die nasionale gemeenskaplike kieserslys, deur die getal wyke in die munisipaliteit te deel.
- (b) Die nodigheid om sover as moontlik die fragmentering van gemeenskappe te vermy.
- (c) Die oogmerk van ’n wykskomitee soos in artikel 72(3) uiteengesit, naamlik om deelnemende demokrasie in plaaslike regering te versterk.
- (d) Die beskikbaarheid en ligging van ’n geskikte plek of plekke vir die uitbring en tel van stemme indien toepaslik, met inagneming van—
 - (i) kommunikasie en toeganklikheid;
 - (ii) bevolkingsdigtheid;
 - (iii) topografie en fisiese kenmerke; en
 - (iv) die getal kiesers wat geregtig is om binne die verlangde tydsbestek te stem.
- (e) Die veiligheid en sekuriteit van kiesers en verkiesingsmateriaal.
- (f) Identifiseerbare wyksgrense.

Publication of delimitation

5. (1) The Demarcation Board must publish its delimitation of wards for a municipality in the *Provincial Gazette*.

(2) Any person aggrieved by a delimitation may within 14 days of publication submit objections in writing to the Demarcation Board, and the Board must—

- (a) consider those objections; and
- (b) confirm, vary or withdraw its determination.

Electoral system for metro and local councils with wards

6. A metro council, and a local council having wards, must be elected as follows:

- (a) A number of councillors equal to the number of wards in the municipality must be directly elected in accordance with Part 2 of this Schedule to represent the wards in the Council; and
- (b) the rest of the councillors must be elected from party lists in accordance with Part 3 of this Schedule to represent parties proportionally in the council.

Electoral system for local councils without wards

7. If a local council has no wards, all the councillors must be elected from party lists in accordance with Part 3 of this Schedule to represent parties proportionally in the council.

Part 2: Ward elections**Number of votes**

8. (1) In an election of a councillor for a ward each voter has one vote only, and a voter may vote for one candidate only.

(2) In each ward the candidate who receives the most votes is the elected councillor for that ward. In the event of two or more candidates receiving an equal number of votes, the result will be determined by lot.

Part 3: Proportional representation elections**Number of votes**

9. (1) In an election for a metro council, or for a local council that has wards, each voter has two votes, and may vote for—

- (a) not more than one ward candidate; and
- (b) not more than one party.

(2) In an election for a local council that has no wards, each voter has one vote only, and may vote for one party only.

Submission of lists of candidates

10. A list of candidates may be submitted—

- (a) by a political party registered in terms of the Electoral Act; or
- (b) by a party other than a party referred to in paragraph (a) if it—
 - (i) has one or more office-bearers; and
 - (ii) operates an office or has an address within the municipality to which the election relates.

Party lists

11. (1) The number of candidates on a list submitted by a party may not exceed double the number of seats in the metro or local council to be filled from party lists.

Publikasie van afbakening

5. (1) Die Afbakeningsraad moet sy afbakening van wyke vir 'n munisipaliteit in die *Provinsiale Koerant* publiseer.

(2) Enige persoon wat gegrief is deur 'n afbakening kan binne 14 dae na publikasie skriftelike besware aan die Afbakeningsraad-voorkê, en die Raad moet—

- (a) daardie besware oorweeg; en
- (b) sy bepaling bevestig, wysig of intrek.

Verkiesingstelsel vir metro- en plaaslike rade met wyke

6. 'n Metroraad, en 'n plaaslike raad wat wyke het, moet soos volg verkies word:

- (a) 'n Aantal raadslede gelyk aan die aantal wyke in die munisipaliteit moet ooreenkomstig Deel 2 van hierdie Bylae direk verkies word om die wyke in die raad te verteenwoordig; en
- (b) die res van die raadslede moet ooreenkomstig Deel 3 van hierdie Bylae vanaf partylyste verkies word om partye proporsioneel in die raad te verteenwoordig.

Verkiesingstelsel vir plaaslike rade sonder wyke

7. Indien 'n plaaslike raad nie wyke het nie moet al die raadslede vanaf partylyste ooreenkomstig Deel 3 van hierdie Bylae verkies word om partye proporsioneel in die raad te verteenwoordig.

Deel 2: Wyksverkiesings**Aantal stemme**

8. (1) In 'n verkiesing van 'n raadslid vir 'n wyk het elke kieser slegs een stem, en mag 'n kieser slegs vir een kandidaat stem.

(2) In elke wyk is die kandidaat wat die meeste stemme ontvang, die verkose raadslid vir daardie wyk. In die geval waar twee of meer kandidate 'n gelyke aantal stemme ontvang, sal die resultaat by loting bepaal word.

Deel 3: Proporsionele verteenwoordiging-verkiesing**Aantal stemme**

9. (1) In 'n verkiesing vir 'n metroraad, of vir 'n plaaslike raad wat wyke het, het elke kieser twee stemme, en mag stem vir—

- (a) nie meer as een wykskandidaat nie; en
- (b) nie meer as een party nie.

(2) In 'n verkiesing vir 'n plaaslike raad wat geen wyke het nie, het elke kieser slegs een stem, en mag slegs vir een party stem.

Voorlegging van lys van kandidate

10. 'n Lys van kandidate mag voorgelê word—

- (a) deur 'n politieke party ingevolge die Kieswet geregistreer; of
- (b) deur 'n party anders as 'n party in paragraaf (a) bedoel as dit—
 - (i) een of meer ampsdraers het; en
 - (ii) 'n kantoor bedryf of 'n adres het binne die munisipaliteit waarop die verkiesing betrekking het.

Partylyste

11. (1) Die aantal kandidate op 'n lys deur 'n party voorgelê, mag nie dubbel die aantal setels oorskry wat in die metro—of plaaslike raad van partylyste gevul moet word nie.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

(2) The candidates' names must appear on the list in the order of the party's preference, commencing with the first in order of preference and ending with the last.

(3) Every party must seek to ensure that fifty per cent of the candidates on the party list are women and that women and men candidates are evenly distributed through the list.

Quota

12. (1) The quota of votes for a seat in the metro or local council, must be determined in accordance with the following formula (fractions to be disregarded):

$$\frac{A}{B-C} + 1$$

Where—

A represents the total number of valid votes cast for all parties, consisting of those cast on the party vote and those cast for ward candidates representing parties;

B represents, the number of seats in the metro or local council; and

C represents the number of independent ward councillors elected in the election.

(2) If a ward candidate representing a party is elected unopposed, a vote cast by a voter registered in that ward for the party of which that candidate is a representative must for the purpose of factor A be counted as two votes.

Allocating seats

13. (1) (a) The total number of valid votes cast for each party on the party vote and for the ward candidates representing the party must be divided by the quota of votes for a seat. The result is the total number of seats to which each party is entitled before any adjustment in terms of subitem (3).

(b) If a ward candidate representing a party is elected unopposed, a vote cast by a voter registered in that ward for the party of which that candidate is a representative must for the purpose of paragraph (a) be counted as two votes.

(2) (a) If the calculation in subitem (1) yields a surplus not absorbed by the seats awarded to a party, that surplus must compete with similar surpluses accruing to any other party or parties, and any undistributed seat or seats must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus.

(b) If the surplus for two or more parties is equal the seat must be awarded to the party that obtained the highest number of valid votes.

(3) (a) In an election for a metro council or for a local council that has wards, the chief electoral officer must deduct from the total number of seats to which each party is entitled in terms of subitem (1) and (2), the number of ward candidates representing that party who were declared elected.

(b) The result is the number of seats which the party is entitled to fill from its list of party candidates.

(4) If no party is awarded a seat in terms of subitem (1), the votes for each party, read with subitem (1)(b), must be treated in accordance with subitem (2) as if they are surpluses.

(5) The chief electoral officer must determine which party candidates are elected by selecting from the party's list, in accordance with the party's order of preference on the list, the number of candidates that is equal to the number of seats to which the party is entitled, beginning with the first candidate on the list and ending with the lowest ranking candidate.

Uncontested elections

14. (1) If only one party submitted a list, an election according to proportional representation must not be held for the metro or local council.

(2) Die kandidate se name moet op die lys verskyn in die volgorde van die party se voorkeur, beginnende met die eerste in volgorde van voorkeur en eindigende met die laaste.

(3) Elke party moet poog om te verseker dat vyftig persent van die kandidate op die partylys vroue is en dat vroulike en manlike kandidate eweredig deur die lys versprei word.

Kwota

12. (1) Die kwota stemme vir 'n setel in die metro- of plaaslike raad moet ooreenkomstig die volgende formule bepaal word (breukdele moet geïgnoreer word):

$$\frac{A}{B-C} + 1$$

Waar—

A die totale aantal geldige stemme uitgebring vir al die partye, bestaande uit daardie uitgebring op die partystem en daardie uitgebring vir wykskandidate wat partye verteenwoordig;

B die aantal setels in die metro- of plaaslike raad verteenwoordig; en

C die aantal onafhanklike wyksraadslede verkies in die verkiesing verteenwoordig.

(2) Indien 'n wyksraadslid wat 'n wyk verteenwoordig onbestrede verkies word, moet 'n stem uitgebring deur 'n kieser in daardie wyk geregistreer vir die party van wie die kandidaat 'n verteenwoordiger is vir die doeleindes van faktor A as twee stemme getel word.

Toekenning van setels

13. (1) (a) Die totale aantal geldige stemme uitgebring vir elke party op die partystem en vir die wykskandidate wat die party verteenwoordig moet gedeel word deur die kwota stemme vir 'n setel. Die resultaat is die totale aantal setels waarop elke party geregtig is, voor enige aanpassing ingevolge subitem (3)

(b) Indien 'n wykskandidaat wat 'n party verteenwoordig onbestrede verkies word, moet 'n stem uitgebring deur 'n kieser in daardie wyk geregistreer vir die party van wie die kandidaat 'n verteenwoordiger is vir die doeleinde van paragraaf (a), as twee stemme getel word.

(2) (a) indien die berekening in subitem (1) 'n surplus oplewer wat nie deur die setels aan 'n party toegeken, opgeneem word nie, moet daardie surplus meeding met soortgelyke surplusse wat enige ander party of partye toeval, en enige ontoegekende setel of setels moet toegeken word aan die betrokke party of partye in volgorde van die hoogste surplus.

(b) indien die surplus vir twee of meer partye gelyk is, moet die setel aan die party wat die hoogste aantal geldige stemme verkry het toegeken word.

(3) (a) In 'n verkiesing vir 'n metroraad of vir 'n plaaslike raad wat wyke het, moet die hoof verkiesingsbeampte van die totale aantal setels waarop elke party ingevolge subitem (1) en (2) geregtig is, die aantal wykskandidate aftrek wat daardie party verteenwoordig wie verkose verklaar is.

(b) Die resultaat is die aantal setels waarop die party geregtig is om van sy lys van partykandidate te vul.

(4) Indien daar aan geen party 'n setel ingevolge subitem (1) toegeken word nie, moet die stemme vir elke party ingevolge subitem (2) gelees met subitem (1)(b) behandel word asof dit surplusse is.

(5) Die hoofverkiesingsbeampte moet bepaal watter partykandidate verkies is deur van die party se lys, volgens die party se voorkeuorde op die lys, die aantal kandidate te selekteer wat gelyk is aan die aantal setels waarop die party geregtig is, beginnende met die eerste kandidaat op die lys en eindigende met die kandidaat met die laagste rangorde.

Onbestrede verkiesings

14. (1) Indien slegs een party 'n lys voorlê, moet 'n verkiesing nie volgens proporsionele verteenwoordiging vir die betrokke metro- of plaaslike raad gehou word nie.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

(2) The number of seats to which the party is entitled is the total number of seats on the council to be filled by proportional representation.

(3) The chief electoral officer must determine which party candidates are elected by selecting from the party's list, according to the party's order of preference on the list, the number of candidates that is equal to the number of seats to which the party is entitled.

Procedure if no party applications

15. (1) If no party applies for registration or every application is rejected, a by-election must be held within 90 days of nomination day.

(2) If no party applies for registration or every application is rejected for the by-election—

- (a) the municipal manager must notify the chief electoral officer within 24 hours;
- (b) the chief electoral officer within seven days must determine the date for a further election which must be held within 90 days; and
- (c) the vacancies must remain unfilled until such time as they are filled by way of election.

(3) Section 25 applies to a by-election in terms of this item, to the extent that that section can be applied.

Excessive seats

16. (1) If, through the election of ward candidates, a party listed on the part of the ballot paper for parties has obtained a number of seats that is equal to, or greater than the total number of seats in the council to which it is entitled under item 13, that party must not be allocated any seats from its list of party candidates.

(2) The seats of ward candidates are not affected.

Insufficient party lists

17. (1) If a party list contains fewer candidates than the party is entitled to, the chief electoral officer must in writing immediately notify the party of the exact shortfall and request the party to deliver a list supplemented by the name or names of one or more eligible candidates.

(2) Immediately upon receipt of the list referred to in subitem (1), the chief electoral officer must allocate the number of representatives, in the order of preference on the list, to which the party is entitled.

(3) (a) Subject to paragraph (b)—

- (i) if the party concerned has ceased to exist, the seat or seats must remain unfilled;
- (ii) if the party concerned does not deliver a supplemented list, the seat or seats remain unfilled until it delivers a list; or
- (iii) if the party concerned delivers a supplemented list containing fewer names than the number of seats to be filled from that list, the seat or seats remain unfilled to the extent of the shortfall until it delivers a further list.

(b) Where seats are unfilled in terms of paragraph (a), and the vacancies render a quorum for the municipal council impossible, the party concerned forfeits the unfilled seats, and the seats must be filled within 14 days in accordance with subitems (4) to (10).

(4) If a party forfeits seats, a new quota of votes for a seat must be determined in accordance with the following formula (fractions to be disregarded):

$$\frac{A-B}{C-(D+E)} + 1$$

Where—

A represents the total number of valid votes cast for all parties, consisting of those cast on the party vote and those cast for ward candidates representing parties;

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

(2) Die aantal setels waarop 'n party geregtig is, is die totale aantal setels op die raad wat deur proporsionele verteenwoordiging gevul moet word.

(3) Die hoofverkiegingsbeampte moet bepaal watter partykandidate verkies is deur van die party se lys, volgens die party se voorkeurorde op die lys, die getal kandidate te selekteer wat gelyk is aan die getal setels waarop die party geregtig is.

Prosedure in geval van geen party aansoeke

15. (1) Indien geen party om registrasie aansoek doen nie, of elke aansoek verwerp word, moet 'n tussenverkiezing binne 90 dae vanaf nominasiedag gehou word.

(2) Indien geen party om registrasie aansoek doen nie of elke aansoek vir die tussenverkiezing verwerp word—

(a) moet die munisipale bestuurder die hoofverkiegingsbeampte binne 24 uur verwittig;

(b) moet die hoofverkiegingsbeampte binne sewe dae die datum vir 'n verdere verkiezing wat binne 90 dae gehou moet word, bepaal; en

(c) moet die vakatures vakant bly totdat dit deur 'n verkiezing gevul word.

(3) Artikel 25 is van toepassing op 'n tussenverkiezing in die mate wat daardie artikel toegepas kan word.

Oortollige setels

16. (1) Indien, deur die verkiezing van wykskandidate, 'n party wat op die gedeelte van die stembrief vir partye verskyn, 'n getal setels verwerf wat gelyk is aan of meer is as die totale getal setels in die raad waarop die party ingevolge item 13 geregtig is, moet daar nie aan daardie party enige setels van sy lys van partykandidate toegeken word nie.

(2) Die setels van wykskandidate word nie geraak nie.

Onvoldoende partylyste

17. (1) Indien 'n partylys minder name bevat as waarop die party geregtig is, moet die hoof-verkiegingsbeampte onmiddellik die party skriftelik van die presiese tekort in kennis stel en die party versoek om, 'n aanvullende lys met die naam of name van een of meer bevoegde kandidate, te voorsien.

(2) Onmiddellik by ontvangs van die lys waarna in subitem (1) verwys word, moet die hoof-verkiegingsbeampte die aantal verteenwoordigers waarop die party geregtig is, in volgorde van voorkeur op die lys toeken.

(3) (a) Onderworpe aan paragraaf (b)—

(i) indien die betrokke party opgehou het om te bestaan, moet die setel of setels vakant bly;

(ii) indien die betrokke party nie 'n aanvullende lys lewer nie bly die setel of setels vakant totdat 'n lys gelewer is; of

(iii) indien die betrokke party 'n aanvullende lys lewer wat minder name bevat as die aantal setels om gevul te word van daardie lys bly die setel of setels vakant tot die mate van die tekort totdat 'n verdere lys gelewer word.

(b) Waar setels ingevolge paragraaf (a) nie gevul word nie, en die vakatures tot gevolg het dat 'n kworum vir die munisipale raad onmoontlik is, verbeur die betrokke party die onge vulde setels, en moet daardie setels binne 14 dae ooreenkomstig subitems (4) tot (10) gevul word.

(4) Indien 'n party setels verbeur, moet 'n nuwe kwota van stemme vir 'n setel bepaal word in ooreenstemming met die volgende formule (breukgedeeltes moet buite rekening gelaat word).

$$\frac{A-B}{C-(D+E)} + 1$$

Waar—

A Verteenwoordig die totale aantal geldige stemme uitgebring vir al die partye, bestaande uit daardie uitgebring op die partysitem en daardie uitgebring vir wykskandidate wat partye verteenwoordig.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- B** represents the total number of valid votes cast for the party that has forfeited seats, both on the party vote and for ward candidates representing the party;
- C** represents the number of seats in the council;
- D** represents the number of seats awarded to the forfeiting party; and
- E** represents the number of independent ward councillors elected in the election.

(5) (a) The total number of valid votes cast for each party, both on the party vote and for ward candidates representing the party, excluding the party that has forfeited seats, must be divided by the quota of votes for a seat. The result is the total number of seats to which each party is entitled.

(b) If the calculation in paragraph (a) yields a surplus not absorbed by the seats awarded to a party, that surplus must compete with similar surpluses accruing to any other party or parties, and any undistributed seat or seats must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus.

(c) If the surplus for two or more parties is equal, the seat must be awarded to the party that received the highest number of valid votes.

(6) If a ward candidate representing a party is elected unopposed, a vote cast by a voter registered in that ward for the party of which that candidate is a representative must for the purpose of factors A and B and subitem (5) be counted as two votes.

(7) In an election for a council that has wards, the chief electoral officer must deduct from the total number of seats to which each party is entitled in terms of subitem (5), the number of ward candidates representing the party who were declared elected.

(8) If no party is awarded a seat in terms of subitem (5)(a) the votes for each party must be treated in accordance with subitem (5)(b) as if they are surpluses.

(9) The chief electoral officer must determine in the manner provided in item 13(5) which party candidates are elected.

(10) If a party is entitled to an additional number of seats in terms of subitem (5) and its list of candidates does not contain a sufficient number of candidates, the party concerned forfeits, subject to subitem (1), the unfilled seats and the process provided in this item must be repeated until all seats have been filled or until all listed candidates have been allocated to a vacant seat.

Filling of vacancies

18. (1) If a councillor elected from a party list ceases to hold office, the chief electoral officer must, subject to item 20, declare in writing the person whose name is at the top of the applicable party list to be elected in the vacancy.

(2) Where a party list has become exhausted, item 17, adjusted as may contextually be necessary, applies to the supplementation of the list, and if the party fails to supplement its list, or if the party has ceased to exist, the vacancy must remain unfilled.

Part 4: Filling and amending party lists

Causes of vacancies on lists

19. A person who is a candidate on a party list ceases to be a candidate and a vacancy arises in the list when the party withdraws the person's name by written notice to the chief electoral officer, or when that person—

- (a) assumes office as a councillor;
- (b) resigns from the list by written notice to the chief electoral officer;
- (c) becomes ineligible to be a candidate;
- (d) is disqualified or removed from the list in terms of any legislation;
- (e) ceases to be a member of the party for which that person was listed as a party candidate; or
- (f) ceases to be ordinarily resident in the municipality to which the list relates.

- B** Verteenwoordig die totale aantal van geldige stemme uitgebring vir die party wat setels verbeur het op die beide die party stem en vir wykskandidate wat die party verteenwoordig.
- C** Verteenwoordig die aantal setels in die raad.
- D** Verteenwoordig die aantal setels toegeken aan die verbeurende party, en
- E** Verteenwoordig die aantal onafhanklike wyksraadslede verkies in die verkiesing.
- (5) (a) Die totale aantal geldige stemme vir elke party uitgebring, beide op die party stem en vir wykskandidate, wat die party verteenwoordig, uitgesluit die party wat setels verbeur het, moet gedeel word deur die kwota van stemme vir 'n setel. Die resultaat is die totale aantal setels waarop elke party geregtig is.
- (b) Indien die berekening in paragraaf (a) 'n surplus lewer wat nie deur die setels aan die party toegeken opgeneem word nie, moet daardie surplus meeding met soortgelyke surplusse wat enige party of partye toeval en enige toegekende setel of setels moet toegeken word aan 'n party of partye betrokke in volgorde van die hoogste surplus.
- (c) Indien die surplus vir twee of meer partye gelyk is moet die setel toegeken word aan die party wat die hoogste aantal geldige stemme ontvang het.
- (6) Indien 'n wykskandidaat wat 'n party verteenwoordig onbestrede verkies is, moet 'n stem uitgebring deur 'n kieser, geregistreer in daardie wyk vir wie die kandidaat 'n verteenwoordiger is, vir die doeleindes van faktore A en B en subitem (5) getel word as twee stemme.
- (7) In 'n verkiesing vir 'n raad wat wyke het moet die hoofverkiesingsbeampte aftrek van die totale aantal setels waarop elke party geregtig is ingevolge subitem (5), die aantal wykskandidate wat die party verteenwoordig en wat as verkose verklaar is.
- (8) Indien aan geen party 'n setel ingevolge subitem (5)(a) toegeken is nie moet die stemme vir elke party hanteer word in ooreenstemming met subitem (5)(b) asof hulle surplusse is.
- (9) Die Hoofverkiesingsbeampte moet op die wyse waarvoor voorsiening gemaak is in item 13(5) bepaal watter partykandidate verkies is.
- (10) Indien 'n party geregtig is op 'n aantal addisionele setels ingevolge subitem (5) en sy lys van kandidate bevat nie 'n voldoende aantal kandidate nie, verbeur die betrokke party, behoudens subitem (1), die vakante setels en die proses waarvoor in hierdie item voorsiening gemaak is moet herhaal word totdat al die setels gevul is of totdat al die gelyste kandidate toegewys is aan 'n vakante setel.

Vulling van vakatures

- 18.** (1) Indien 'n raadslid wat van 'n partylys verkies is, ophou om raadslid te wees, moet die hoofverkiesingsbeampte behoudens item 20 skriftelik die persoon wie se naam bo-aan die betrokke partylys verskyn, in die vakature verkose verklaar.
- (2) Waar 'n partylys uitgeput geraak het, is die bepalings van item 17, aangepas soos in die konteks nodig mag wees, op die aanvulling van die lys van toepassing, en as die party nalaat om sy lys aan te vul of as die party opgehou het om te bestaan, moet die vakature ongevol bly.

Deel 4: Vulling en wysiging van partylyste

Oorsake vir vakatures op lys

- 19.** 'n Persoon wat 'n kandidaat op 'n partylys is, hou op om 'n kandidaat te wees en 'n vakature ontstaan op die lys wanneer die party daardie persoon se naam by skriftelike kennisgewing aan die hoofverkiesingsbeampte onttrek of wanneer daardie persoon—
- (a) as 'n raadslid die amp aanvaar;
 - (b) van die lys by skriftelike kennisgewing aan die hoofverkiesingsbeampte bedank;
 - (c) onbevoeg raak om 'n kandidaat te wees;
 - (d) gediskwalifiseer word of van die lys verwyder word ingevolge enige wetgewing;
 - (e) ophou om 'n lid van die party te wees waarvoor daardie persoon as partykandidaat gelys was; of
 - (f) nie meer 'n gewone verblyfplek het in die munisipaliteit waarop die lys betrekking het nie.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998**Filling vacancies and changing the order**

20. (1) A party may supplement, change or increase its list at any time, provided that if a councillor elected according to a party list, ceases to hold office, the party concerned may supplement, change or increase its list by not later than 21 days after the councillor has ceased to hold office. The vacancy must be filled within 14 days after expiry of the 21 days' period.

(2) If a party supplements, changes or increases its list in terms of subitem (1) it must provide the chief electoral officer with an amended list.

Vulling van vakatures en wysiging van die volgorde

20. (1) 'n Party mag enige tyd sy lys aanvul, verander of vermeerder, met dien verstande dat indien 'n raadslid wat ingevolge 'n partylys verkies is, ophou om 'n raadslid te wees, kan die betrokke party sy lys aanvul, verander of vermeerder nie later nie as 21 dae nadat die raadslid opgehou het om 'n raadslid te wees. Die vakature moet gevul word binne 14 dae na verstryking van die 21 dae tydperk.

(2) Indien 'n party ingevolge subitem (1) sy lys aanvul, verander of vermeerder moet die party die hoofverkiesingsbeamppte van 'n gewysigde lys voorsien.

SCHEDULE 2***Electoral system for district councils*****Definitions**

1. In this Schedule, unless the context otherwise indicates—

“**chief electoral officer**” means the chief electoral officer appointed in terms of section 12(1) of the Electoral Commission Act, 1996 (Act No. 51 of 1996), and includes a person designated by the chief electoral officer for the purposes of this Schedule;

“**election**” means an election called in terms of section 24, and, where appropriate, also a by-election called in terms of section 25;

“**nomination day**” means the day determined in terms of the Electoral Act for the announcement of the nominated candidates and parties for an election.

Part 1: Proportional elections**Electoral system for party representatives**

2. The councillors of a district council that in terms of section 23 must be elected in accordance with this Part, must be elected as follows:

- (a) a number of councillors determined for the municipality in terms of section 23(3) must be elected from party lists to proportionally represent parties in the council; and
- (b) a number of councillors allocated in terms of section 23(2)(b) to any district management areas in the municipality must be elected from party lists to proportionally represent parties in those areas.

Number of votes

3. In an election for a district council—

- (a) each voter registered in the area of a local municipality within the district municipality has one vote, and may vote for one party only; and
- (b) each voter registered in a district management area within the district municipality has two votes, and may vote for—
 - (i) not more than one party that submitted a list for the district council; and
 - (ii) not more than one party that submitted a list for the district management area.

Submission of lists of candidates

4. A list of candidates may be submitted—

- (a) by a political party registered in terms of the Electoral Act; or
- (b) by a party other than a party referred to in paragraph (a) if it—
 - (i) has one or more office-bearers; and
 - (ii) operates an office or has an address within the district municipality to which the election relates.

Party lists

5. (1) The number of candidates on a party list submitted by a party may not exceed double the number of seats in the district council allocated, as the case may be, for the election of councillors—

- (a) referred to in section 23(1)(a); or
- (b) to represent a district management area in the district council.

BYLAE 2***Verkiesingstelsel vir distriksrade*****Woordomskrywings**

1. In hierdie Bylae, tensy uit die samehang anders blyk, beteken—

“**hoofverkiesingsbeampte**” die hoofverkiesingsbeampte aangestel ingevolge artikel 12(1) van die Wet op die Verkiesingskommissie, 1996 (Wet No.51 van 1996) en sluit ’n persoon in aangewys deur die hoofverkiesingsbeampte vir doeleindes van hierdie Bylae.

“**verkiesing**” ’n verkiesing ingevolge artikel 24 uitgeroep, en waar van toespasing, ook ’n tussenverkiesing ingevolge artikel 25 uitgeroep.

“**nominasiedag**” die dag ingevolge die Kieswet bepaal vir die aankondiging van die genomineerde kandidate en partye vir ’n verkiesing.

Deel 1: Proporsionele verkiesings**Verkiesingstelsel vir partyverteenwoordigers**

2. Die raadslede van ’n distriksraad wat ingevolge artikel 23 in ooreenstemming met hierdie deel verkies moet word, moet soos volg verkies word:

- (a) ’n Aantal raadslede vir die munisipaliteit ingevolge artikel 23(3) bepaal moet vanaf die partylyste verkies word om partye proporsioneel in die raad te verteenwoordig; en
- (b) ’n Aantal raadslede ingevolge artikel 23(2)(b) an enige distrikbestuursgebiede in die munisipaliteit toegeken, moet vanaf die partylyste verkies word om partye in daardie gebiede proporsioneel te verteenwoordig.

Aantal stemme

3. In ’n verkiesing vir ’n distriksraad—

- (a) het elke kieser wat in die gebied van ’n plaaslike munisipaliteit binne ’n distrikmunisipaliteit geregistreer is een stem, en mag slegs vir een party stem; en
- (b) het elke kieser wat in ’n distrik bestuursgebied binne die distrikmunisipaliteit geregistreer is twee stemme, en mag stem vir—
 - (i) nie meer as een party wat ’n lys vir die distriksraad voorgelê het nie; en
 - (ii) nie meer as een party wat ’n lys vir die distrik bestuursgebied voorgelê het nie.

Voorlegging van lysste van kandidate

4. ’n Lys van kandidate mag voorgelê word—

- (a) deur ’n politieke party wat ingevolge die Kieswet geregistreer is; of
- (b) deur ’n party anders as ’n party in paragraaf (a) bedoel indien dit—
 - (i) een of meer ampsdraers het; en
 - (ii) ’n kantoor bedryf of ’n adres binne die distriksmunisipaliteit het waarop die verkiesing van toepassing is.

Partylyste

5. (1) Die aantal kandidate op ’n partylys wat deur ’n party voorgelê word mag nie dubbel die aantal setels wat in die distriksraad toegeken is oorskrei nie, na gelang van die geval, vir die verkiesing van raadslede—

- (a) waarna in artikel 23(1)(a) verwys word; of
- (b) om ’n distrik bestuursgebied in die distriksraad te verteenwoordig.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

(2) The candidates' names must appear on the list in the order of the party's preference, commencing with the first in order of preference and ending with the last.

(3) Every party must seek to ensure that fifty per cent of the candidates on the party list are women and that women and men candidates are evenly distributed through the list.

Quota

6. The quota of votes for a seat in a district council or for a seat in a district council as a representative of a district management area, must be determined in accordance with the following formula (fractions to be disregarded):

$$\frac{A}{B} + 1$$

Where—

A represents the total number of valid votes cast for all parties; and

B represents, as the case may be, either—

- (a) the number of seats in the district council allocated in terms of section 23(1)(a); or
- (b) the number of seats allocated to a district management area in the district council.

Allocating seats

7. (1) The total number of valid votes cast for each party must be divided by the quota of votes for a seat. The result is the total number of seats to which each party is entitled.

(2) (a) If the calculation in subitem (1) yields a surplus not absorbed by the seats awarded to a party, that surplus must compete with similar surpluses accruing to any other party or parties, and any undistributed seat or seats must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus.

(b) If the surplus for two or more parties is equal the seat must be awarded to the party that obtained the highest number of valid votes.

(3) If no party is awarded a seat in terms of subitem (1), the votes for each party must be treated in accordance with subitem (2) as if they are surpluses.

(4) The chief electoral officer must determine which party candidates are elected by selecting from the party's list, in accordance with the party's order of preference on the list, the number of candidates that is equal to the number of seats to which the party is entitled, beginning with the first candidate on the list and ending with the lowest ranking candidate.

Uncontested elections

8. (1) If only one party submitted a list, an election must not be held for the district council or in the district management area concerned.

(2) The number of seats to which the party is entitled is the total number of seats on the council to be filled by the election concerned.

(3) The chief electoral officer must determine which party candidates are elected by selecting from the party's list, according to the party's order of preference on the list, the number of candidates that is equal to the number of seats to which the party is entitled.

Procedure if no party applications

9. (1) If no party applies for registration or every application is rejected, a by-election must be held within 90 days of nomination day.

(2) Die kandidate se name moet in volgorde van die party se voorkeur op die lys verskyn, beginnende met die eerste in voorkeurvorgorde en eindigende met die laaste.

(3) Elke party moet poog om te verseker dat vyftig persent van die kandidate op die partylys vrouens is en dat die vroulike en manlike kandidate eweredig deur die lys versprei word.

Kwota

6. Die kwota stemme vir 'n setel in 'n distriksraad of vir 'n setel in 'n distriksraad as 'n verteenwoordiger van 'n distrik bestuursgebied moet bepaal word in ooreenstemming met die volgende formule (breukgedeeltes moet buite rekening gelaat word):

$$\frac{A}{B} + 1$$

Waar—

A die totale aantal geldige stemme vir al die partye uitgebring verteenwoordig; en
B verteenwoordig, na gelang van die geval, of—

- (a) die aantal setels wat in die distriksraad ingevolge artikel 23(1)(a) toegeken is; of
- (b) die aantal setels wat aan 'n distrik bestuursgebied in die distriksraad toegeken is.

Toekenning van setels

7. (1) Die totale aantal geldige stemme wat vir elke party uitgebring is moet deur die kwota van stemme vir 'n setel gedeel word. Die uitslag is die totale aantal setels waarop elke party geregtig is.

(2) (a) Indien die berekening in subitem (1) 'n surplus tot gevolg het wat nie opgeneem word deur die setels wat aan 'n party toegeken word nie, moet daardie surplus meeding met soortgelyke surplusse wat enige ander party of partye toeval, en enige ontoegekende setel of setels moet aan die betrokke party of partye in volgorde van die hoogste surplus toegeken word.

(b) Indien die surplus vir twee of meer partye gelyk is moet die setel aan die party wat die hoogste aantal geldige stemme verkry het, toegeken word.

(3) Indien aan geen party 'n setel ingevolge subitem (1) toegeken word nie, moet die stemme vir elke party ingevolge subitem (2) behandel word asof dit surplusse is.

(4) Die Hoofverkiesingsbeampte moet bepaal watter party kandidate verkies is deur vanaf die party se lys, volgens die party se voorkeurvorgorde op die lys, die aantal kandidate te selekteer wat gelyk is aan die aantal setels waarop die party geregtig is, beginnende met die eerste kandidaat op die lys en eindigend by die kandidaat van die laagste rangorde.

Onbestrede verkiesings

8. (1) Indien slegs een party 'n lys voorlê, moet 'n verkiesing nie vir die distriksraad in die betrokke distriksbestuursgebied gehou word nie.

(2) Die aantal setels waarop die party geregtig is, is die totale aantal setels op die raad wat deur die betrokke verkiesing gevul moet word.

(3) Die hoofverkiesingsbeampte moet bepaal watter partykandidate verkies is deur vanaf die party se lys, in ooreenstemming met die party se volgorde van voorkeur op die lys, die aantal kandidate wat gelyk is aan die getal setels waarop die party geregtig is, te selekteer.

Prosedure indien geen party aansoek

9. (1) Indien geen party om registrasie aansoek doen nie of elke aansoek verwerp word, moet 'n tussenverkiesing binne 90 dae van nominasiedag gehou word.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

(2) If no party applies for registration or every application is rejected for the by-election—

- (a) the municipal manager must notify the chief electoral officer within 24 hours;
- (b) the chief electoral officer within seven days must determine the date for a further election which must be held within 90 days; and
- (c) the vacancies must remain unfilled until such time as they are filled by way of election.

(3) Section 25 applies to a by-election in terms of this item, to the extent that that section can be applied.

Insufficient party lists

10. (1) If a party list contains fewer candidates than the party is entitled to, the chief electoral officer must in writing immediately notify the party of the exact shortfall and request the party to deliver a list supplemented by the name or names of one or more eligible candidates.

(2) Immediately upon receipt of the list referred to in subitem (1), the chief electoral officer must allocate the number of representatives, in the order of preference on the list, to which the party is entitled.

(3) (a) Subject to paragraph (b)—

- (i) if the party concerned has ceased to exist, the seat or seats must remain unfilled;
- (ii) if the party concerned does not deliver a supplemented list, the seat or seats remain unfilled until it delivers a list; or
- (iii) if the party concerned delivers a supplemented list containing fewer names than the number of seats to be filled from that list, the seat or seats remain unfilled to the extent of the shortfall until it delivers a further list.

(b) Where seats are unfilled in terms of paragraph (a), and the vacancies render a quorum for the municipal council impossible, the party concerned forfeits the unfilled seats, and the seats must be filled within 14 days in accordance with subitems (4) to (8).

(4) If a party forfeits seats, a new quota of votes for a seat must be determined in accordance with the following formula (fractions to be disregarded):

$$\frac{A-B}{C-D} + 1$$

Where—

- A represents the total number of valid votes cast for all parties;
- B represents the total number of valid votes cast for the party that has forfeited seats;
- C represents the number of seats in the council to be filled in the election; and
- D represents the number of seats awarded to the forfeiting party.

(5) (a) The total number of valid votes cast for each party, excluding the party that has forfeited seats, must be divided by the quota of votes for a seat. The result is the total number of seats to which each party is entitled.

(b) If the calculation in paragraph (a) yields a surplus not absorbed by the seats awarded to a party, that surplus must compete with similar surpluses accruing to any other party or parties, and any undistributed seat or seats must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus.

(c) If the surplus for two or more parties is equal, the seat must be awarded to the party that received the highest number of valid votes.

(6) If no party is awarded a seat in terms of subitem (5)(a) the votes for each party must be treated in accordance with subitem (5)(b) as if they are surpluses.

(7) The chief electoral officer must determine in the manner provided in item 8(3) which party candidates are elected.

(8) If a party is entitled to an additional number of seats in terms of subitem (5) and its list of candidates does not contain a sufficient number of candidates, the party concerned, subject to subitem (1), forfeits the unfilled seats and the process provided in this item must be repeated until all seats have been filled or until all listed candidates have been allocated to a vacant seat.

(2) Indien geen party aansoek om registrasie doen nie of elke aansoek vir die tussenverkiesing verwerp word—

- (a) moet die munisipale bestuurder die hoofverkiesingsbeampte binne 24 uur in kennis stel
- (b) moet die hoofverkiesingsbeampte binne sewe dae die datum vir 'n verderre verkiesing bepaal wat binne 90 dae gehou moet word; en
- (c) moet die vakatures vakant bly totdat dit deur 'n verkiesing gevul word.

(3) Artikel 25 is ingevolge hierdie item van toepassing op 'n tussenverkiesing, tot die mate wat daardie artikel toegepas kan word.

Onvoldoende partylyste

10. (1) Indien 'n partylys minder kandidate bevat as waarop die party geregtig is, moet die hoofverkiesingsbeampte die party onmiddellik van die presiese tekort in kennis stel en die party versoek om 'n aanvullende lys te lewer met die naam of name van een of meer bevoegde kandidate.

(2) Onmiddellik by ontvangs van die lys waarna in subitem (1) verwys word moet die hoofverkiesingsbeampte die aantal verteenwoordigers waarop die party geregtig is in volgorde van voorkeur op die lys toeken.

(3) (a) Behoudens paragraaf (b)—

- (i) Indien die betrokke party opgehou het om te bestaan, moet die setel of setels vakant bly.
- (ii) Indien die betrokke party nie 'n aanvullende lys lewer nie, bly die setel of setels vakant totdat die party 'n lys lewer; of
- (iii) Indien die betrokke party 'n aanvullende lys lewer wat minder name bevat as die aantal setels wat vanaf daardie lys gevul moet word, bly die setel of setels vakant tot die mate van die tekort totdat 'n verderre lys gelewer word.

(b) Waar setels ingevolge paragraaf (a) nie gevul word nie, en die vakatures tot gevolg het dat 'n kworum vir die munisipale raad onmoontlik is, verbeur die betrokke party die ongevulde setels, en moet die setels binne 14 dae gevul word in ooreenstemming met subitems (4) tot (8).

(4) Indien 'n party setels verbeur moet 'n nuwe kwota van stemme vir 'n setel bepaal word in ooreenstemming met die volgende formule (breukgedeeltes moet buite rekening gelaat word):

$$\frac{A-B}{C-D} + 1$$

Waar—

- A die totale aantal geldige stemme vir al die partye uitgebring verteenwoordig;
- B die totale aantal geldige stemme vir die party uitgebring wat verbeurde setels het, verteenwoordig;
- C die aantal setels in die raad wat in die verkiesing gevul moet word, verteenwoordig; en
- D die aantal setels wat aan die verbeurde party toegeken is, verteenwoordig.

(5) (a) Die totale aantal geldige stemme wat vir elke party uitgebring is, uitgesonderd die party wat verbeurde setels het, moet deur die kwota van die stemme vir 'n setel gedeel word. Die resultaat is die totale aantal setels waarop elke party geregtig is.

(b) Indien die berekening in paragraaf (a) 'n surplus tot gevolg het wat nie opgeneem word deur die setels wat aan 'n party toegeken word nie moet daardie surplus meeding met soortgelyke surplusse wat enige ander party of partye toeval, en enige ontoegekende setel of setels moet aan die betrokke party of partye in volgorde van die hoogste surplus toegeken word.

(c) Indien die surplus vir twee of meer partye gelyk is, moet die setel aan die party wat die hoogste aantal geldige stemme ontvang het, toegeken word.

(6) Indien aan geen party 'n setel ingevolge subitem (5)(a) toegeken is nie, moet die stemme vir elke party ingevolge subitem (5)(b) behandel word asof dit surplusse is.

(7) Die hoofverkiesingsbeampte moet op die wyse waarvoor in item 8(3) voorsiening gemaak word bepaal watter partykandidate verkies is.

(8) Indien 'n party geregtig is op 'n aantal addisionele setels ingevolge subitem (5) en sy lys bevat nie 'n voldoende aantal kandidate nie, verbeur die betrokke party behoudens subitem (1), die vakante setels en die proses waarvoor in hierdie item voorsiening gemaak is moet herhaal word totdat al die setels gevul is of totdat al die gelyste kandidate toegewys is aan 'n vakante setel.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

Filling of vacancies

11. (1) If a councillor elected from a party list ceases to hold office, the chief electoral officer must, subject to item 13, declare in writing the person whose name is on the top of the applicable party list to be elected in the vacancy.

(2) Where a party list has become exhausted, item 10, adjusted as may contextually be necessary, applies to the supplementation of the list, and if the party fails to supplement its list, or if the party has ceased to exist, the vacancy must remain unfilled.

Causes of vacancies on lists

12. A person who is a candidate on a party list ceases to be a candidate and a vacancy arises in the list when the party withdraws the person's name by written notice to the chief electoral officer or when that person—

- (a) assumes office as a councillor;
- (b) resigns from the list by written notice to the chief electoral officer;
- (c) becomes ineligible to be a candidate;
- (d) is disqualified or removed from the list in terms of any legislation;
- (e) ceases to be a member of the party for which that person was listed as a party candidate; or
- (f) ceases to be ordinarily resident in the municipality to which the list relates.

Filling vacancies and changing the order

13. (1) A party may supplement, change or increase its list at any time, provided that if a councillor elected according to a party list, ceases to hold office, the party concerned may supplement, change or increase its list by not later than 21 days after the councillor has ceased to hold office. The vacancy must be filled within 14 days after expiry of the 21 days period.

(2) If a party supplements, changes or increases its list in terms of subitem (1) it must provide the chief electoral officer with an amended list.

*Part 2: Allocation and election of representatives of local councils and
district management areas to district councils*

Manner of election

14. The section 23(2) members of a district council must be—

- (a) appointed by the councils of the local municipalities in the area of the district council from among their members; and
- (b) if there is a district management area in the district municipality, elected in accordance with Part 1 of this Schedule to represent that area on the district council.

Award of seats on district councils

15. (1) The quota of registered voters that a local council or a district management area must have in order to be entitled to a seat on a district council must be determined in accordance with the following formula (fractions to be disregarded)—

$$\frac{A}{B} + 1$$

Where—

- A represents the total number of voters registered on the district council's segment of the national common voters roll; and
- B represents the number of seats on the district council determined in terms of section 23(2)(a) for representatives of the local councils and district management areas but disregarding any increase in terms of section 20(5).

Vulling van vakatures

11. (1) Indien 'n raadslid wat van 'n partylys verkies is, ophou om 'n raadslid te wees, moet die hoofverkiesingsbeampte, behoudens item 13, skriftelik die persoon wie se naam bo-aan die betrokke partylys is, in die vakature verkose verklaar.

(2) Waar 'n partylys uitgeput geraak het, is item 10, aangepas soos in die konteks nodig mag wees, van toepassing op die aanvulling van die lys, en indien die party in gebreke bly om sy lys aan te vul, of indien die party opgehou het om te bestaan, moet die vakature vakant bly.

Oorsake van vakatures op lyste

12. 'n Persoon wat 'n kandidaat op 'n partylys is hou op om 'n kandidaat te wees en 'n vakature ontstaan op die lys wanneer die party die persoon se naam onttrek deur middel van 'n skriftelike kennisgewing aan die hoofverkiesingsbeampte of wanneer daardie persoon—

- (a) as raadslid die amp aanvaar;
- (b) van die lys bedank deur middel van 'n skriftelike kennisgewing aan die hoofverkiesingsbeampte;
- (c) onbevoeg raak om 'n kandidaat te wees;
- (d) gediskwalifiseer word of verwyder word vanaf die lys ingevolge enige wetgewing;
- (e) ophou om 'n lid van die party te wees waarvoor daardie persoon as 'n partykandidaat gelys was; of
- (f) nie meer 'n gewone verblyfplek het in die munisipaliteit waarop die lys betrekking het nie.

Vulling van vakatures en verandering van volgorde

13. (1) 'n Party mag sy lys enige tyd aanvul, verander of vermeerder, met dien verstande dat indien 'n raadslid wat volgens 'n partylys verkies is, ophou om 'n raadslid te wees, die betrokke party sy lys nie later as 21 dae nadat die raadslid opgehou het om 'n raadslid te wees mag aanvul, verander of vermeerder nie. Die vakature moet binne 14 dae na verstryking van die 21 dae tydperk gevul word.

(2) Indien 'n partylys ingevolge subitem (1) aanvul, verander of vermeerder, moet die party die hoofverkiesingsbeampte van 'n gewysigde lys voorsien.

Deel 2: Toekenning en verkiesing van verteenwoordigers van plaaslike rade en distrik bestuursgebiede na distriksrade**Wyse van verkiesing na distriksraad**

14. Die artikel 23(2) lede van 'n distriksraad moet—

- (a) Aangestel word deur die rade van die plaaslike munisipaliteite in die gebied van die distriksraad uit die geledere van raadslede; en
- (b) as daar 'n distrik bestuursgebied in die distriksmunisipaliteit is, verkies word in ooreenstemming met Deel 1 van hierdie Bylae om daardie gebied in die distriksraad te verteenwoordig.

Toekenning van setels in distriksrade

15. (1) Die kwota van geregistreerde kiesers wat 'n plaaslike raad of distrik bestuursgebied moet hê om op 'n setel op 'n distriksraad geregtig te wees moet in ooreenstemming met die volgende formule bepaal word (breuke moet weggelaat word)—

$$\frac{A}{B} + 1$$

Waar—

- A die totale aantal kiesers wat op die distriksraad se segment van die nasionale gemeenskaplike kieserslys is verteenwoordig; en
- B die aantal setels op 'n distriksraad verteenwoordig wat ingevolge artikel 23(2)(a) vir verteenwoordiger van die plaaslike rade en distrik bestuursgebiede bepaal is maar enige verhoging ingevolge artikel 20(5) moet buite rekening gelaat word.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

(2) Each local municipality and each district management area in the area of a district municipality is entitled to a number of seats on the district council determined by dividing the total number of voters registered on the segment of the national common voters' roll for that local municipality or district management area by the quota of votes for a seat on the district council determined in accordance with subitem (1).

(3) If the calculation in subitem (2) gives a figure that is a fraction of the figure 1, the council or district management area, must be awarded one seat and must not participate in any further calculation or award.

(4) If the calculation in subitem (2) yields a surplus, that surplus must compete with similar surpluses of any other council or district management area, and any seat or seats not awarded in terms of subitems (2) and (3) must be awarded in sequence of the highest surplus.

Electing local councils' representatives to district councils

16. (1) The chief electoral officer must manage the election of representatives of a local council to the district council.

(2) If a local council has been awarded one seat—

- (a) any councillor may nominate a candidate;
- (b) each councillor has one vote; and
- (c) the candidate who receives the most votes is elected.

(3) If the council has been awarded more than one seat, the council must elect that number of members according to proportional representation as set out in items 17 to 22.

Candidates lists

17. (1) Every party or councillor may submit a candidates' list containing the names of councillors, accompanied by a written acceptance by each listed candidate.

(2) A party or councillor may not submit more than one list.

(3) The candidates' names must appear on the list in order of preference, starting with the first in order of preference and ending with the last.

(4) The name of a councillor may appear on one list only.

(5) Every party or councillor must seek to ensure that fifty per cent of the candidates on the candidates list are women and that women and men candidates are evenly distributed through the list.

Number of votes

18. Each councillor casts one vote for one list only.

Determining the quota

19. In a local council, the quota of votes for a seat to the district council must be determined in accordance with the following formula (fractions to be disregarded)—

$$\frac{A}{B} + 1$$

Where—

A represents the number of members of the local council; and

B represents the number of seats that the local council has been awarded on the district council in accordance with item 15.

Allocating seats

20. (1) The number of votes cast in favour of each list must be divided by the quota of votes for a seat and the result is the number of seats allocated to that list.

(2) If the calculation in subitem (1) gives a surplus, that surplus must compete with

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

(2) Elke plaaslike munisipaliteit en elke distrik bestuursgebied in die gebied van 'n distriksmunisipaliteit, is geregtig op 'n getal setels in die distriksraad wat bepaal word deur die totale getal geregistreerde kiesers op die segment van die nasionale gemeenskaplike kieserslys vir daardie plaaslike munisipaliteit of distrik bestuursgebied te verdeel deur die kwota van kiesers vir 'n setel in die distriksraad ooreenkomstig subitem (1) bepaal.

(3) Indien die berekening in subitem (2) 'n syfer gee wat 'n breukdeel is van die syfer 1, moet die raad of distrik bestuursgebied, een setel toegeken word, en neem nie deel aan enige verdere berekening of toekenning nie.

(4) Indien die berekening in subitem (2) 'n surplus gee, moet daardie surplus meeding met 'n soortgelyke surplus van enige ander raad of distrik bestuursgebied, en enige setel of setels nie ingevolge subitems (2) en (3) toegeken nie, moet toegeken word in volgorde van die hoogste surplus.

Verkiesing van plaaslike rade se verteenwoordigers na distriksrade

16. (1) Die hoofverkiesingsbeampte moet die verkiesing van verteenwoordigers van 'n plaaslike raad na die distriksraad bestuur.

(2) Indien 'n plaaslike raad een setel toegeken is—

(a) kan enige raadslid 'n kandidaat nomineer;

(b) het elke raadslid een stem; en

(c) is die kandidaat wat die meeste stemme kry, verkose.

(3) Indien die raad meer as een setel toegeken is, moet die raad daardie getal lede ooreenkomstig proporsionele verteenwoordiging verkies soos in items 17 tot 22 uiteengesit.

Kandidaatlyste

17. (1) Elke party of raadslid kan 'n kandidaatlys voorlê wat die name van raadslede bevat, wat vergesel is van 'n skriftelike aanvaarding deur elke gelyste kanidaat.

(2) 'n Party of raadslid mag nie meer as een lys voorlê nie.

(3) Die kanidate se name moet in volgorde van voorkeur wees, beginnende met die eerste in volgorde van voorkeur en eindigende met die laaste.

(4) Die naam van 'n raadslid mag slegs op een lys verskyn.

(5) Elke party of raadslid moet poog om te verseker dat vyftig persent van die kanidate op die kandidaatlys vrouens is en dat die vroulike en manlike kanidate eweredig deur die lys versprei is.

Aantal stemme

18. Elke raadslid bring een stem uit vir slegs een lys.

Bepaling van kwota

19. Die kwota stemme in 'n plaaslike raad vir 'n setel na die distriksraad moet bepaal word in ooreenstemming met die volgende formule (breukgedeeltes moet uitgesluit word)—

$$\frac{A}{B} + 1$$

Waar—

A die aantal lede van die plaaslike raad verteenwoordig; en

B die aantal setels wat aan die raad op die distriksraad in ooreenstemming met item 15 toegeken is, verteenwoordig.

Toekenning van setels

20. (1) Die getal stemme uitgebring ten gunste van elke lys moet verdeel word deur die kwota stemme vir 'n setel, en die resultaat is die aantal setels aan die lys toegeken.

(2) Indien die berekening in subitem (1) 'n surplus gee, moet daardie surplus meeding met soortgelyke surplusse van enige ander lyste, en enige setel of setels nie

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

other similar surpluses of any other lists, and any seat or seats not allocated under subitem (1) must be awarded in sequence of the highest surplus.

Selecting names from the list

21. The chief electoral officer, in accordance with the order of preference on a list, must select the number of candidates from the list that is equal to the number of seats allocated to that list.

Insufficient lists

22. In the case of a list containing fewer names than the number of seats allocated to that list, the corresponding provisions of item 10 must be applied to the extent that that item can be applied.

Filling of vacancies

23. If a councillor elected from a candidates' list ceases to hold office or the list has become exhausted, the corresponding provisions of item 11 must be applied to the extent that that item can be applied.

Electing members representing a district management area

24. The councillors representing a district management area must be elected in accordance with the proportional electoral system set out in Part 1 of this Schedule.

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

ingevolge subitem (1) toegeken nie, moet toegewys word in volgorde van die hoogste surplus.

Selektering van name van die lys

21. Die hoofverkiesingsbeampte moet ooreenkomstig die voorkeurorde van 'n lys die aantal kandidate vanaf 'n lys selekteer wat gelyk is aan die getal setels wat aan daardie lys toegeken is.

Ontoereikende lyste

22. In die geval van 'n lys wat minder name bevat as die getal setels toegeken aan daardie lys, moet die ooreenstemmende bepalinge van item 10 toegepas word tot die mate waarin daardie item toegepas kan word.

Vulling van vakatures

23. Indien 'n raadslid wat vanaf 'n kandidaatlys verkies is ophou om 'n raadslid te wees of indien die lys uiteput geraak het, moet die ooreenstemmende bepalinge van item 18 van Bylae 1 toegepas word tot die mate wat daardie item toegepas kan word.

Verkiesing van lede wat 'n distrik bestuursgebied verteenwoordig

24. Die raadslede wat 'n distrik bestuursgebied verteenwoordig, moet ooreenkomstig die proporsionele verkiesingstelsel verkies word soos uiteengesit in Deel 1 van hierdie Bylae.

SCHEDULE 3***Election of municipal office-bearers*****Application**

1. The procedure set out in this Schedule applies whenever a municipal council meets to elect a speaker, an executive mayor, a deputy executive mayor, a mayor or a deputy mayor.

Nominations

2. The person presiding at a meeting to which this Schedule applies must call for the nomination of candidates at the meeting.

Formal requirements

3. (1) A nomination must be made on the form determined by the municipal manager.
(2) The form on which a nomination is made must be signed by two members of the municipal council.
(3) A person who is nominated must indicate acceptance of the nomination by signing either the nomination form or any other form of written confirmation.

Announcement of names of candidates

4. At a meeting to which this Schedule applies, the person presiding must announce the names of the persons who have been nominated as candidates, but may not permit any debate.

Single candidate

5. If only one candidate is nominated, the person presiding must declare that candidate elected.

Election procedure

6. If more than one candidate is nominated—
(a) a vote must be taken at the meeting by secret ballot;
(b) each councillor present at the meeting may cast one vote; and
(c) the person presiding must declare elected the candidate who receives a majority of the votes.

Elimination procedure

7. (1) If no candidate receives a majority of the votes, the candidate who receives the lowest number of votes must be eliminated and a further vote taken on the remaining candidates in accordance with item 6. This procedure must be repeated until a candidate receives a majority of the votes.

(2) When applying subitem (1), if two or more candidates each have the lowest number of votes, a separate vote must be taken on those candidates, and repeated as often as may be necessary to determine which candidate is to be eliminated.

Further meetings

8. (1) If only two candidates are nominated, or if only two candidates remain after an elimination procedure has been applied, and those two candidates receive the same number of votes, a further meeting must be held within seven days at a time determined by the person presiding.

(2) If a further meeting is held in terms of subitem (1), the procedure prescribed in this Schedule must be applied at that meeting as if it were the first meeting for the election in question.

BYLAE 3***Verkiesing van munisipale ampsbekleërs*****Toepassing**

1. Die prosedure in hierdie Bylae uiteengesit, is van toepassing wanneer 'n munisipale raad vergader om 'n speaker, 'n uitvoerende burgemeester, 'n uitvoerende onderburgemeester, 'n burgemeester of 'n onderburgermeester te verkies.

Nominasies

2. Die persoon wat voorsit op 'n vergadering waarop hierdie Bylae van toepassing is, moet op die vergadering vir die nominasie van kandidate vra.

Formele vereistes

3. (1) 'n Nominasie moet gemaak word op die vorm deur die munisipale bestuurder bepaal.

(2) Die vorm waarop 'n nominasie gemaak word, moet geteken wees deur twee lede van die munisipale raad.

(3) 'n Persoon wat genomineer word, moet aanname van nominasie te kenne gee deur óf die nominasievorm óf enige ander vorm van skriftelike bevestiging te teken.

Aankondiging van name van kandidate

4. Op 'n vergadering waarop hierdie Bylae van toepassing is, moet die persoon wat voorsit die name aankondig van die persone wat as kandidate genomineer is, maar mag geen debat toelaat nie.

Enkel kandidate

5. Indien slegs een kandidaat genomineer word, moet die persoon wat voorsit verklaar dat daardie kandidaat verkies is.

Verkiesingsprosedure

6. Indien meer as een kandidaat genomineer word—

- (a) moet daar by wyse van geheime stemming op die vergadering gestem word;
- (b) kan elke raadslid wat op die vergadering teenwoordig is, een stem uitbring;
en

- (c) moet die persoon wat voorsit die kandidaat wat 'n meerderheid van die stemme ontvang, verkose verklaar.

Uitskakelingsprosedure

7. (1) Indien geen kandidaat 'n meerderheid van die stemme ontvang nie, word die kandidaat wat die laagste getal stemme ontvang het, uitgeskakel en moet 'n verdere stemming oor die oorblywende kandidate ooreenkomstig item 6 plaasvind. Hierdie prosedure moet herhaal word totdat 'n kandidaat 'n meerderheid van die stemme ontvang.

(2) Indien, by die toepassing van subitem (1), twee of meer kandidate die laagste getal stemme ontvang, moet 'n afsonderlike stemming oor daardie kandidate gehou word, en so dikwels as nodig herhaal word om te bepaal watter kandidaat uitgeskakel moet word.

Verdere vergaderings

8. (1) Indien slegs twee kandidate genomineer word, of indien slegs twee kandidate oorbly nadat 'n uitskakelingsprosedure toegepas is, en daardie twee kandidate dieselfde getal stemme ontvang, moet 'n verdere vergadering binne sewe dae gehou word op 'n tyd wat deur die persoon wat voorsit bepaal word.

(2) Indien 'n verdere vergadering ingevolge subitem (1) gehou word, moet die prosedure in hierdie Bylae voorgeskryf by daardie vergadering toegepas word asof dit die eerste vergadering vir die betrokke verkiesing is.

SCHEDULE 4*Method of allocating councillors elected from party lists to metropolitan subcouncils***Quota**

1. (1) The quota of votes for a seat in the section 63(1)(b) component of a metropolitan subcouncil, is determined by dividing the total number of valid votes cast for parties on the party vote in the area of that subcouncil in the election for the municipal council concerned, by the total number of seats in that component, plus one.
- (2) The result, plus one, disregarding fractions, is the quota of votes per seat.

Allocating seats to parties

2. (1) The total number of valid votes cast for each party on the party vote in the area of the metropolitan subcouncil must be divided by the quota of votes per seat. The result is the total number of seats to which each party is entitled in the section 63(1)(b) component of that subcouncil.
- (2) (a) If the calculation in subitem (1) yields a surplus not absorbed by the seats awarded to a party, that surplus must compete with similar surpluses of any other parties, and any undistributed seat or seats must be awarded to the party or parties concerned in sequence of the highest surplus.
- (b) If the surplus for two or more parties is equal, the speaker of the municipality must determine by lot which of those parties is entitled to the seat.
- (3) If no party is awarded a seat in terms of subitem (1), the votes for each party must be treated in accordance with subitem (2) as if they are surpluses.

Designation of councillors for metropolitan subcouncils

3. Each party represented in a metro council must designate from among the councillors elected from its party list, its representatives to each metropolitan subcouncil in the municipality with regard to which seats were awarded to it in terms of item 2.

Councillors to serve on one metropolitan subcouncil only

4. No councillor may serve on more than one metropolitan subcouncil.

Vacancies

5. Parties must fill vacancies as they occur.

BYLAE 4***Metode van toedeling van raadslede verkies vanaf partylyste na metropolitaanse subrade*****Kwota**

1. (1) Die kwota stemme vir 'n setel in die artikel 63(1)(b) komponent van 'n metropolitaanse plaaslike raad word bepaal deur die totale getal geldige stemme uitgebring vir partye op die partystem in die gebied van daardie subraad in die verkiesing van die betrokke munisipale raad, te verdeel deur die totale getal setels in daardie komponent, plus een.

(2) Die resultaat, plus een, breukdele weggelaat, is die kwota stemme per setel.

Toekenning van setels aan partye

2. (1) Die totale getal geldige stemme uitgebring vir elke party op die partystem in die gebied van die metropolitaanse subraad, moet verdeel word deur die kwota stemme per setel. Die resultaat is die totale getal setels waarop elke party geregtig is in die artikel 63(1)(b) komponent van daardie plaaslike raad.

(2) (a) Indien die berekening in subitem (1) 'n surplus oplewer wat nie deur die setels aan die party toegeken, opgeneem word nie, moet daardie surplus met soortgelyke surplusse van enige ander partye meeding, en enige ontoegekende setel of setels moet aan die betrokke party of partye in volgorde van die hoogste surplus toegeken word.

(b) Indien die surplus vir twee of meer partye gelyk is, moet die speaker van die munisipaliteit deur loting bepaal welke van daardie partye op die setel geregtig is.

(3) Indien geen party 'n setel ingevolge subitem (1) toegeken word nie, moet die stemme vir elke party ooreenkomstig subitem (2) behandel word asof dit surplusse is.

Benoeming van raadslede vir metropolitaanse subrade

3. Elke party wat in 'n metroraad verteenwoordig is, moet uit die raadslede vanaf sy partylys verkies, sy verteenwoordigers in elke metropolitaanse plaaslike raad in die munisipaliteit aanwys met betrekking waartoe setels aan hom ingevolge item 2 toegeken is.

Raadslede kan slegs op een metropolitaanse subraad dien

4. Geen raadslid mag op meer as een metropolitaanse subraad dien nie.

Vakatures

5. Partye moet vakatures vul soos hulle ontstaan.

SCHEDULE 5**CODE OF CONDUCT****Preamble**

Councillors are elected to represent local communities on municipal councils, to ensure that municipalities have structured mechanisms of accountability to local communities, and to meet the priority needs of communities by providing services equitably, effectively and sustainably within the means of the municipality. In fulfilling this role councillors must be accountable to local communities and report back at least quarterly to constituencies on council matters, including the performance of the municipality in terms of established indicators. In order to ensure that councillors fulfil their obligations to their communities, and support the achievement by the municipality of its objectives set out in section 19 of the Act, the following Code of Conduct is established.

Definitions

1. In this Schedule “partner” means a person who permanently lives with another person in a manner as if married.

General conduct of councillors

2. A councillor must—

- (a) perform the functions of office in good faith, honestly and a transparent manner; and
- (b) at all times act in the best interest of the municipality and in such a way that the credibility and integrity of the municipality are not compromised.

Attendance at meetings

3. A councillor must attend each meeting of the municipal council and of a committee of which that councillor is a member, except when—

- (a) leave of absence is granted in terms of an applicable law or as determined by the rules and orders of the council; or
- (b) that councillor is required in terms of this Code to withdraw from the meeting.

Sanctions for non-attendance of meetings

4. (1) A municipal council may impose a fine as determined by the standing rules and orders of the municipal council on a councillor for:

- (a) not attending a meeting which that councillor is required to attend in terms of item 3; or
- (b) failing to remain in attendance at such a meeting.

(2) A councillor who is absent from three or more consecutive meetings of a municipal council, or from three or more consecutive meetings of a committee, which that councillor is required to attend in terms of item 3, must be removed from office as a councillor.

(3) Proceedings for the imposition of a fine or the removal of a councillor must be conducted in accordance with a uniform standing procedure which each municipal council must adopt for the purposes of this item. The uniform standing procedure must comply with the rules of natural justice.

Disclosure of interests

5. (1) A councillor must—

BYLAE 5***Gedragkode*****Aanhel**

Raadslede word verkies om plaaslike gemeenskappe op munisipale rade te verteenwoordig, om te verseker dat munisipaliteite gestruktureerde meganismes van verantwoording aan van plaaslike gemeenskappe het, en te voldoen aan die prioriteits behoeftes van gemeenskappe deur dienste op 'n billike, doeltreffende en volhoudbare wyse binne die vermoë van die munisipaliteit te lewer. In die volvoering van die rol moet raadslede verantwoordelik wees aan plaaslike gemeenskappe en ten minste kwartaalliks verslag doen aan kiesafdelings rakende raadsaangeleenthede, insluitende die prestasie van die munisipaliteit ooreenkomstig die gevestigde aanwysers. Ten einde te verseker dat raadslede hul verpligtinge teenoor hul gemeenskappe verwesenlik en die bereiking deur die munisipaliteit van sy doelwitte te ondersteun soos uiteengesit in artikel 19 van die Wet, word die volgende gedragkode daargestel.

Woordomskrywing

1. In hierdie Bylae beteken "vennoot" 'n persoon wat permanent by 'n ander persoon woon op 'n wyse asof getroud.

Algemene gedrag van raadslede

2. 'n Raadslid moet—

- (a) sy ampsfunksies in goeie trou, eerlik en op 'n deursigtige wyse verrig; en
- (b) ten alle tye in die beste belang van die munisipaliteit en op sodanige wyse wat die geloofwaardigheid en die integriteit van die munisipaliteit nie tot nadeel strek nie, optree.

Bywoning van vergaderings

3. 'n Raadslid moet elke vergadering van die munisipale raad en van 'n komitee waarvan die raadslid 'n lid is bywoon, behalwe wanneer—

- (a) verlof tot afwesigheid toegestaan is ingevolge 'n toepaslike wet of soos bepaal deur die reëls en orders van die raad; of
- (b) van daardie raadslid in terme van hierdie Kode verlang is om te onttrek van die vergadering.

Sanksies vir nie-bywoning van vergaderings

4. (1) 'n Munisipale Raad mag 'n boete oplê soos deur die bestaande reëls en orders van die munisipale raad bepaal teen 'n raadslid vir—

- (a) die nie-bywoning van 'n vergadering wat 'n raadslid veronderstel is om by te woon ingevolge item 3; of
- (b) die nalating om teenwoordig te bly sodanige vergadering; en

(2) 'n Raadslid wat afwesig is van drie of meer agtereenvolgende vergaderings van 'n munisipale raad of van drie of meer agtereenvolgende vergaderings van 'n komitee wat daardie raadslid veronderstel is om by te woon ingevolge item 3, moet van sy amp onthef word as raadslid.

(3) Stappe vir die oplegging van 'n boete of die ontheffing van 'n raadslid se amp moet onderneem word in ooreenstemming met die eenvormige staande prosedure wat elke munisipale raad moet aanneem vir doeleindes van hierdie item. Die eenvormige staande prosedure moet voldoen aan die reëls van natuurlike geregtigheid.

Openbaarmaking van belange

5. (1) 'n Raadslid moet—

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

- (a) disclose to the municipal council, or to any committee of which that councillor is a member, any direct or indirect personal or private business interest that that councillor, or any spouse, partner or business associate of that councillor may have in any matter before the council or the committee; and
- (b) withdraw from the proceedings of the council or committee when that matter is considered by the council or committee, unless the council or committee decides that the councillor's direct or indirect interest in the matter is trivial or irrelevant.

(2) A councillor who, or whose spouse, partner, business associate or close family member, acquired or stands to acquire any direct benefit from a contract concluded with the municipality, must disclose full particulars of the benefit of which the councillor is aware at the first meeting of the municipal council at which it is possible for the councillor to make the disclosure.

(3) This section does not apply to an interest or benefit which a councillor, or a spouse, partner, business associate or close family member, has or acquires in common with other residents of the municipality.

Personal gain

6. (1) A councillor may not use the position or privileges of a councillor, or confidential information obtained as a councillor, for private gain or to improperly benefit another person.

(2) Except with the prior consent of the municipal council, a councillor may not—

- (a) be a party to or beneficiary under a contract for—
 - (i) the provision of goods or services to the municipality; or
 - (ii) the performance of any work otherwise than as a councillor for the municipality;
- (b) obtain a financial interest in any business of the municipality; or
- (c) for a fee or other consideration appear on behalf of any other person before the council or a committee.

(3) If more than one quarter of the councillors object to consent being given to a councillor in terms of subitem (2), such consent may only be given to the councillor with the approval of the MEC for local government in the province.

Declaration of interests

7. (1) When elected or appointed, a councillor must within 60 days declare in writing to the municipal manager the following financial interests held by that councillor:

- (a) shares and securities in any company;
- (b) membership of any close corporation;
- (c) interest in any trust;
- (d) directorships;
- (e) partnerships;
- (f) other financial interests in any business undertaking;
- (g) employment and remuneration;
- (h) interest in property;
- (i) pension; and
- (j) subsidies, grants and sponsorships by any organisation.

(2) Any change in the nature or detail of the financial interests of a councillor must be declared in writing to the municipal manager annually.

(3) Gifts received by a councillor above a prescribed amount must also be declared in accordance with subitem (1).

(4) The municipal council must determine which of the financial interests referred in subitem (1) must be made public having regard to the need for confidentiality and the public interest for disclosure.

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

- (a) aan die munisipale raad, of aan enige komitee waarvan die raadslid 'n lid is, enige direkte of indirekte persoonlike of privaat besigheidsbelang wat daardie raadslid of enige eggenote, vennoot of besigheidsbelang wat daardie raadslid mag hê in enige aangeleentheid voor die raad of die komitee, openbaar maak; en
 - (b) onttrek van die verrigtinge van die raad of komitee wanneer die aangeleentheid deur die raad of komitee oorweeg word, tensy die raad of komitee besluit dat die raadslid se direkte of indirekte belang in die aangeleentheid onbeduidend of irrelevant is.
- (2) 'n Raadslid wie, of wie se eggenote, vennoot of besigheidsgenoot of naasbestaande familielid enige voordeel verkry of moontlik mag verkry uit 'n kontrak gesluit met die munisipaliteit, moet volle besonderhede bekendmaak van daardie voordeel waarvan die raadslid bewus is by die eerste vergadering van die munisipale raad waar dit vir die raadslid moontlik is om sodanige bekendmaking te doen.
- (3) Hierdie artikel is nie van toepassing nie op 'n belang of voordeel wat 'n raadslid, of 'n eggenoot, vennoot, besigheidsgenoot of naasbestaande-familielid het of verkry in gemeen met ander inwoners van die munisipaliteit nie.

Persoonlike gewin

6. (1) 'n Raadslid mag nie die posisie of voorregte van 'n raadslid gebruik, of vertroulike inligting verkry as 'n raadslid vir private gewin of om 'n ander persoon onbehoorlik te bevoordeel.

(2) Behalwe met die vooraf instemming van die munisipale raad mag 'n raadslid nie—

- (a) 'n party tot of bevoordeelde onder 'n kontrak vir—
 - (i) die voorsiening van goedere of dienste aan die munisipaliteit; of
 - (ii) die uitvoering van enige werk behalwe as raadslid van die munisipaliteit;
- (b) 'n finansiële voordeel in enige besigheid van die munisipaliteit verkry; of
- (c) vir 'n fooi of ander oorweging ten opsigte van enige ander persoon voor die raad of komitee verskyn.

(3) Indien meer as een kwart van die raadslede beswaar maak vir goedkeuring om 'n raadslid ingevolge subitem (2) mag sodanige goedkeuring slegs gegee word aan die raadslid met die goedkeuring van die LUR vir plaaslike regering in die provinsie.

Verklaring van belange

7. (1) Wanneer verkies of aangestel moet 'n raadslid binne 60 dae skriftelik aan die munisipale bestuurder die volgende finansiële belange gehou deur daardie raadslid verklaar:

- (a) aandele en sekuriteite in enige maatskappy;
- (b) lidmaatskap van enige beslote korporasie;
- (c) belange in enige trust;
- (d) direkteurskappe;
- (e) vennootskappe;
- (f) ander finansiële belange in enige besigheidsonderneming;
- (g) indiensname en vergoeding;
- (h) belang in eiendom;
- (i) pensioen; en
- (j) subsidies, lenings en borgskappe deur enige organisasie.

(2) Enige verandering in die aard of besonderhede van die finansiële belange van 'n raadslid moet jaarliks op skrif verklaar word aan die munisipale bestuurder.

(3) Geskenke deur 'n raadslid bo die voorgeskrewe bedrag ontvang moet ook verklaar word ooreenkomstig subitem (1).

(4) Die munisipale raad moet bepaal welke van die finansiële belange verwys na in subitem (1) moet openbaar gemaak word met inagneming van die vereiste vir vertroulikheid bedoel en die openbare belang vir bekendmaking.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

Full-time councillors

8. A councillor who is a full-time councillor may not undertake any other paid work, except with the consent of a municipal council which consent shall not unreasonably be withheld.

Rewards, gifts and favours

9. A councillor may not request, solicit or accept any reward, gift or favour for—
- (a) voting or not voting in a particular manner on any matter before the municipal council or before a committee of which that councillor is a member;
 - (b) persuading the council or any committee in regard to the exercise of any power, function or duty;
 - (c) making a representation to the council or any committee of the council; or
 - (d) disclosing privileged or confidential information.

Unauthorised disclosure of information

10. (1) A councillor may not without the permission of the municipal council or a committee disclose any privileged or confidential information of the council or committee to any unauthorised person.

(2) For the purpose of this item “privileged or confidential information” includes any information—

- (a) determined by the municipal council or committee to be privileged or confidential;
- (b) discussed in closed session by the council or committee;
- (c) disclosure of which would violate a person's right to privacy; or
- (d) declared to be privileged, confidential or secret in terms of law.

(3) This item does not derogate from the right of any person to access to information in terms of national legislation.

Intervention in administration

11. A councillor may not, except as provided by law—
- (a) interfere in the management or administration of any department of the municipal council unless mandated by council;
 - (b) give or purport to give any instruction to any employee of the council except when authorised to do so;
 - (c) obstruct or attempt to obstruct the implementation of any decision of the council or a committee by an employee of the council; or
 - (d) encourage or participate in any conduct which would cause or contribute to maladministration in the council.

Council property

12. A councillor may not use, take, acquire or benefit from any property or asset owned, controlled or managed by the municipality to which that councillor has no right.

Duty of chairpersons of municipal councils

13. (1) If the chairperson of a municipal council, on reasonable suspicion, is of the opinion that a provision of this Code has been breached, the chairperson must—

- (a) authorise an investigation of the facts and circumstances of the alleged breach;
- (b) give the councillor a reasonable opportunity to reply in writing regarding the alleged breach; and
- (c) report the matter to a meeting of the municipal council after paragraphs (a) and (b) have been complied with.

(2) A report in terms of subitem (1)(c) is open to the public.

Voltydse raadslede

8. 'n Raadslid wat 'n voltydse raadslid is mag nie enige ander betaalde werk onderneem nie behalwe met die instemming van die munisipale raad wie se instemming nie onredelik weerhou sal word nie.

Belonings, geskenke en gunste

9. 'n Raadslid mag nie versoek, aanvra of enige vergoeding, geskenk of guns aanvaar vir—

- (a) stemming of nie stemming op 'n bepaalde wyse rakende enige aangeleentheid voor die munisipale raad of voor 'n komitee waarvan daardie raadslid 'n lid is;
- (b) die oorrading van die raad of enige komitee met betrekking tot die uitoefening van enige bevoegdheid, funksie of plig;
- (c) 'n aanbieding maak aan die raad of enige komitee van die raad; of
- (d) bekendmaking van enige bevoorregte of vertroulike inligting.

Ongemagtigde openbaarmaking van inligting

10. (1) 'n Raadslid mag nie sonder die toestemming van die munisipale raad of 'n komitee enige bevoorregte of vertroulike inligting van die raad of komitee aan enige ongemagtigde persoon bekend maak nie.

(2) Vir doeleindes van hierdie item sluit "bevoorregte of vertroulike inligting" enige inligting—

- (a) deur die munisipale raad of komitee bepaal as bevoorregte of vertroulik;
- (b) in geslote sitting deur die raad of komitee bespreek;
- (c) bekendmaking waarvan 'n persoon se reg tot privaatheid geskend word;
- (d) verklaar tot bevoorregte, vertroulik of geheim ingevolge 'n wet;

(3) Hierdie item doen nie afbreuk aan die reg van enige persoon in tot toegang tot inligting ingevolge nasionale wetgewing nie.

Inmenging in administrasie

11. 'n Raadslid mag nie, behalwe soos deur die wet bepaal—

- (a) inmeng in die bestuur of administrasie van enige departement van die munisipale raad nie tensy deur die raad daartoe gemagtig;
- (b) gee of voorgee om enige opdragte aan enige werknemer van die raad te gee behalwe wanneer gemagtig om dit te doen;
- (c) verhinder of poog om te verhinder dat enige besluit van die raad of 'n komitee deur 'n werknemer van die raad geïmplementeer word; of
- (d) moedig of deelneem aan enige aksie wat wanadministrasie in die raad veroorsaak of daartoe bydra.

Raadseiendom

12. 'n Raadslid mag nie enige eiendom of bate deur die munisipaliteit besit, beheer of bestuur en waarop hy geen reg het nie, gebruik neem, verkry of daaruit voordeel trek nie.

Plig van voorsitters van munisipale rade

13. (1) Indien die voorsitter van 'n munisipale raad op redelike gronde van mening is dat 'n bepaling van hierdie kode oortree is, moet die voorsitter—

- (a) 'n ondersoek gelas na die feite en omstandighede van die beweerde oortreding;
- (b) die raadslid 'n redelike geleentheid gee om op skrif op die beweerde oortreding te antwoord; en
- (c) die aangeleentheid by 'n vergadering van die munisipale raad rapporteer, nadat aan paragrawe (a) en (b) voldoen is.

(2) 'n Verslag ingevolge subitem (1) (c) is tot die publiek se beskikking.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

(3) The chairperson must report the outcome of the investigation to the MEC for local government in the province concerned.

(4) The chairperson must ensure that each councillor when taking office is given a copy of this Code and that a copy of the Code is available in every room or place where the council meets.

Breaches of Code

14. (1) A municipal council may—

- (a) investigate and make a finding on any alleged breach of a provision of this Code; or
- (b) establish a special committee—
 - (i) to investigate and make a finding on any alleged breach of this Code; and
 - (ii) to make appropriate recommendations to the council.

(2) If the council or a special committee finds that a councillor has breached a provision of this Code, the council may—

- (a) issue a formal warning to the councillor;
- (b) reprimand the councillor;
- (c) request the MEC for local government in the province to suspend the councillor for a period;
- (d) fine the councillor; and
- (e) request the MEC to remove the councillor from office.

(3) (a) Any councillor who has been warned, reprimanded or fined in terms of paragraph (a), (b) or (d) of subitem (2) may within 14 days of having been notified of the decision of council appeal to the MEC for local government in writing setting out the reasons on which the appeal is based.

(b) A copy of the appeal must be provided to the council.

(c) The council may within 14 days of receipt of the appeal referred to in paragraph (b) make any representation pertaining to the appeal to the MEC for local government in writing.

(d) The MEC for local government may, after having considered the appeal, confirm, set aside or vary the decision of the council and inform the councillor and the council of the outcome of the appeal.

(4) The MEC for local government may appoint a person or a committee to investigate any alleged breach of a provision of this Code and to make a recommendation on whether the councillor should be suspended or removed from office.

(5) The Commissions Act, 1947 (Act No.8 of 1947), may be applied to an investigation in terms of subitem (3).

(6) If the MEC is of the opinion that the councillor has breached a provision of this Code, and that such contravention warrants a suspension or removal from office, the MEC may—

- (a) suspend the councillor for a period and on conditions determined by the MEC; or
- (b) remove the councillor from office.

(7) Any investigation in terms of this item must be in accordance with the rules of natural justice.

Application of Code to traditional leaders

15. (1) Items 1, 2, 5, 6, 9 (b) to (d), 10, 11, 12, 13 and 14 (1) apply to a traditional leader who participates or has participated in the proceedings of a municipal council in terms of section 81.

(2) These items must be applied to the traditional leader in the same way they apply to councillors.

(3) If a municipal council or a special committee in terms of item 14 (1) finds that a traditional leader has breached a provision of this Code, the council may—

- (a) issue a formal warning to the traditional leader; or
- (b) request the MEC for local government in the province to suspend or cancel the traditional leader's right to participate in the proceedings of the council.

(3) Die voorsitter moet die uitslag van die ondersoek aan die LUR vir plaaslike regering in die betrokke provinsie rapporteer.

(4) Die voorsitter moet toesien dat die elke raadslid by ampsaanvaarding 'n afskrif van die Kode ontvang en dat 'n afskrif van die Kode beskikbaar is in elke kamer of plek waar die raad vergader.

Skending van Kode

14. (1) 'n Munisipale raad mag—

(a) enige beweerde oortreding van 'n bepaling van hierdie Kode ondersoek en 'n bevinding maak; of

(b) 'n spesiale komitee saamstel—

(i) om ondersoek te doen en 'n bevinding te maak oor enige beweerde oortreding van die Kode; en

(ii) om toepaslike aanbevelings aan die raad te maak.

(2) Indien die raad of 'n spesiale komitee bevind dat 'n raadslid 'n bepaling van hierdie Kode oortree het, mag die raad—

(a) 'n formele waarskuwing aan die raadslid uitreik;

(b) die raadslid tereg wys;

(c) die LUR vir plaaslike regering in die provinsie versoek om die raadslid vir 'n tydperk te skors;

(d) die raadslid beboet; en

(e) die LUR versoek om die raadslid uit sy amp te ontslaan.

(3) (a) Enige raadslid wat gewaarsku, tereggewys of beboet is ingevolge paragraaf (a), (b) of (d) van subitem (2) mag binne 14 dae nadat hy in kennis gestel is van die besluit van die raad by die LUR vir plaaslike regering skriftelik appelleer met 'n uiteensetting van die redes waarop die appél gebaseer is.

(b) 'n Afskrif van die appél moet aan die raad voorsien word.

(c) Die raad mag binne 14 dae na ontvangs van die appél bedoel in paragraaf (b) enige skriftelike verhoër rakende die aansoek aan die LUR vir plaaslike regering rig.

(d) Die LUR vir plaaslike regering mag nadat die appél oorweeg is, die besluit van die raad bevestig, van die hand wys, of wysig en die raadslid en die raad van die uitslag van die aansoek verwittig.

(4) Die LUR vir plaaslike regering mag 'n persoon of 'n komitee aanstel om enige beweerde oortreding van 'n bepaling van hierdie Kode te ondersoek en 'n aanbeveling maak of die raadslid geskors of uit sy amp onthef moet word.

(5) Die Kommissiewet (Wet No. 8 van 1947), kan toegepas word op 'n ondersoek ingevolge subitem (3).

(6) Indien die LUR van mening is dat die raadslid 'n bepaling van hierdie Kode oortree het en dat sodanige oortreding 'n skorsing of ontslag van sy amp regverdig mag die LUR—

(a) die raadslid skors vir 'n tydperk en op die voorwaardes deur die LUR bepaal; of

(b) die raadslid uit sy amp ontslaan.

(7) Enige ondersoek ingevolge hierdie item moet ooreenkomstig die reëls van natuurlike regverdigheid geskied.

Toepassing van Kode op tradisionele leiers

15. (1) Items 1, 2, 5, 6, 9(b) tot (d), 10, 11, 12, 13 en 14(1) is van toepassing op 'n tradisionele leier wat deelneem of deelgeneem het aan die verrigtinge van 'n munisipale raad ingevolge artikel 81.

(2) Hierdie items moet toegepas word op 'n tradisionele leier of dieselfde wyse as wat dit op 'n raadslid van toepassing is.

(3) Indien 'n munisipale raad of 'n spesiale komitee ingevolge item 14(1) bevind dat 'n tradisionele leier 'n bepaling van hierdie Kode oortree het mag die raad—

(a) 'n formele waarskuwing aan die tradisionele leier uitreik; of

(b) die LUR vir plaaslike regering in die provinsie versoek om die tradisionele leier se reg om aan die verrigtinge van die raad deel te neem, op te skort of te kanselleer.

Act No. 117, 1998 LOCAL GOVERNMENT: MUNICIPAL STRUCTURES ACT,
1998

(4) The MEC for local government may appoint a person or a committee to investigate any alleged breach of a provision of this Code and to make a recommendation on whether the right of the traditional leader to participate in the proceedings of the municipal council should be suspended or cancelled.

(5) The Commissions Act, 1947, may be applied to an investigation in terms of subitem (4).

(6) If the MEC is of the opinion that the traditional leader has breached a provision of this Code, and that such breach warrants a suspension or cancellation of the traditional leader's right to participate in the council's proceedings, the MEC may

- (a) suspend that right for a period and on conditions determined by the MEC; or
- (b) cancel that right.

(7) Any investigation in terms of this item must be in accordance with the rules of natural justice.

(8) The suspension or cancellation of a traditional leader's right to participate in the proceedings of a council does not affect that traditional leader's right to address the council in terms of section 81(3).

WET OP PLAASLIKE REGERING: MUNISIPALE
STRUKTURE, 1998

Wet No. 117, 1998

(4) Die LUR vir plaaslike regering mag 'n persoon of 'n komitee aanstel om die beweerde oortreding van 'n bepaling van die Kode te ondersoek en aanbevelings te maak of die reg van die tradisionele leier om deel te neem aan die verrigtinge van die munisipale raad opgeskort of gekanselleer behoort te word.

(5) Die Kommissiewet 1947 mag toegepas word op 'n ondersoek ingevolge subitem (4).

(6) Indien die LUR van mening is dat die tradisionele leier 'n bepaling van hierdie Kode oortree het, en dat sodanige oortreding 'n ontslag of kansellering van die tradisionele leier se reg om aan die verrigtinge van die raad deel te neem regverdig mag die LUR—

(a) daardie reg opskort vir 'n tydperk en op die voorwaardes deur die LUR bepaal; of

(b) daardie reg kanselleer.

(7) Enige ondersoek ingevolge hierdie item moet ooreenkomstig die reëls van natuurlike regverdigheid geskied.

(8) Die skorsing of kansellering van 'n tradisionele leier se reg om aan die verrigtinge van die raad deel te neem, beïnvloed nie daardie tradisionele leier se reg om die raad ingevolge artikel 81(3) toe te spreek nie.

SCHEDULE 6***Identification of traditional leaders for purposes of section 81*****Manner of identification**

1. (1) If it comes to the notice of the MEC for local government in a province that one or more traditional authorities traditionally observe a system of customary law in the area of a municipality, the MEC—

- (a) must inform the provincial House of Traditional Leaders of the maximum number of traditional leaders that may be identified in terms of section 81 to participate in the proceedings of the council of that municipality;
- (b) must request that House of Traditional Leaders to recommend which leaders of that traditional authority or of those traditional authorities can be identified for the purposes of section 81;
- (c) on receipt of the recommendation, or if no recommendation is received within 30 days after the request in terms of paragraph (b) has been made, may identify the leaders of that authority or authorities; and
- (d) if any leaders have been identified in terms of paragraph (c), must submit the names of those leaders to the municipal manager of that council.

(2) In a province in which no provincial House of Traditional Leaders has been established, the MEC must consult the traditional authority concerned before identifying any leader for the purposes of section 81.

Guidelines for identification

2. The traditional leader to be identified must—

- (a) hold the supreme office of authority among all the leaders of the traditional authority referred to in item 1; and
- (b) be ordinarily resident within the area of the municipality concerned.

BYLAE 6***Identifisering van tradisionele leiers vir doeleindes van artikel 81*****Wyse van identifisering**

1. (1) Indien dit tot die kennis van die LUR vir plaaslike regering in 'n provinsie kom dat een of meer tradisionele owerhede tradisioneel 'n stelsel van gewoontereg in die gebied van 'n munisipaliteit naleef—

- (a) moet die LUR die provinsiale Huis van Tradisionele Leiers van die maksimum getal tradisionele leiers in kennis stel wat ingevolge artikel 81 geïdentifiseer kan word om aan die verrigtinge van die raad van daardie munisipaliteit deel te neem;
- (b) moet die LUR daardie Huis van Tradisionele Leiers versoek om 'n aanbeveling te doen oor watter leiers van daardie tradisionele owerheid of owerhede vir doeleindes van artikel 81 geïdentifiseer kan word;
- (c) kan die LUR, by ontvangs van die aanbeveling, of indien geen aanbeveling ontvang word binne 30 dae nadat die versoek ingevolge paragraaf (b) gerig is nie, die leiers van daardie owerheid of owerhede identifiseer; en
- (d) moet die LUR, indien enige leiers ingevolge paragraaf (c) geïdentifiseer is, die name van daardie leiers aan die munisipale bestuurder van daardie raad stuur.

(2) In 'n provinsie waarin geen provinsiale Huis van Tradisionele Leiers ingestel is nie, moet die LUR met die betrokke tradisionele owerheid oorleg pleeg voordat enige leier vir doeleindes van artikel 81 geïdentifiseer word.

Riglyne vir identifisering

2. Die tradisionele leier wat geïdentifiseer word, moet—

- (a) die hoogste amp tussen al die leiers van die tradisionele owerheid beklee; en
- (b) gewoonlik woonagtig wees in die gebied van die betrokke munisipaliteit.

